

Udkast til forslag

til

Lov om ændring af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love

(Målrettet kvælstofregulering m.v.)

§ 1

I lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 3. maj 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes efter »tiltag«: »og yde tilskud til foranstaltninger«.
2. I § 7, stk. 1, nr. 3, ændres »lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.« til: »lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.«
3. I § 7, stk. 1, indsættes som nr. 4 og 5:
  - 4) Virksomheden har ansøgt om tilskud til reduktion af kvælstofkvoten efter regler fastsat i en tilskudsordning etableret af miljø- og fødevarerministeren i medfør af § 24 c.
  - 5) Virksomheden har ikke opfyldt betingelserne for anvendelse af de kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder, som virksomheden har indgivet ansøgning om tilskud til senest ved udløbet af ansøgningsfristen for det pågældende ansøgningsår, efter regler fastsat i en tilskudsordning etableret af miljø- og fødevarerministeren i medfør af § 24 c.«
4. § 7 a ophæves.
5. I § 11, stk. 7, 1. pkt., ændres »miljøgodkendt anlæg, der forbrænder affald,« til: »forbrændingsanlæg eller til et brændingsanlæg«.
6. I § 11, stk. 7, 2. pkt., ændres »miljøgodkendt forbrændingsanlæg« til: »forbrændingsanlæg eller brændingsanlæg«.
7. § 18 a, stk. 1 og 2, ophæves, og i stedet indsættes:

»Miljø- og fødevarerministeren fastsætter krav om, at virksomheder i særlige områder årligt skal etablere efterafgrøder. Kravet skal i 2018 svare til en samlet kvælstofreduktion på 1.025 t kvælstof i forhold til kystvande og 3.774 t kvælstof i rodzonen til både grundvand og kystvande, jf. dog stk. 3. For 2019 skal kravet svare til en samlet kvælstofreduktion på 1.167 t kvælstof i forhold til kystvande, 4.260 t kvælstof i rodzonen til både grundvand og kystvande og yderligere 278 t kvælstof i rodzonen, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Ministeren fastsætter nærmere regler om kravet efter stk. 1, herunder om afgrænsningen af de særlige områder, hvori efterafgrøderne skal placeres, og om efterafgrødernes nærmere placering i områderne, og om hvilke afgrødetyper der kan anvendes som efterafgrøder, og om dyrkningen af disse m.v.

Stk. 3. Ministeren kan ved opgørelse af kravet efter stk. 1, fradrage den kvælstofreducerende effekt af kvælstofreducerende virkemidler, der er anmeldt efter regler fastsat i en tilskudsordning etableret af miljø- og fødevarerministeren.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

8. I § 18 a, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres »efter en konkret vurdering« til: »i særlige tilfælde«, og »2018, dog således at der samlet set maksimalt overføres 10 pct. af indsatsbehovet for 2017« ændres til: »det følgende år«.

9. I § 18 a indsættes som stk. 6:

»Stk. 6. Ministeren kan justere den i stk. 1, 3. pkt., fastsatte indsats for 2019 på baggrund af en samlet vurdering af bl.a. gennemførte indsatser, marginaludvaskningen og tal for kvælstofudledningen.«

10. § 18 b, stk. 1, affattes således:

»Virksomheder, som har indgivet ansøgning om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler efter regler fastsat i en tilskudsordning etableret af miljø- og fødevareministeren, kan reducere virksomhedens efterafgrødekrav pålagt i medfør af § 18 a med et areal, der svarer til det efterafgrødeareal, der ved udløbet af ansøgningsfristen, som fastsat i tilskudsordningen, er omfattet af ansøgningen for det pågældende ansøgningsår.«

11. I § 18 b, stk. 3 og 4, ændres »det målrettede efterafgrødekrav« til: »efterafgrødekravet pålagt i medfør af § 18 a«.

12. I § 19, stk. 1 og 2, ændres »§ 18« til: »§§ 18 og 18 a«.

13. I § 19, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:

»Ministeren kan endvidere fastsætte, at visse af ordningerne efter stk. 1 og 2, kun kan anvendes som alternativ til etablering af efterafgrøder fastsat i medfør af § 18.«

14. I § 24 indsættes efter »forbrændingsanlæg«: »og brændingsanlæg«.

15. Efter kapitel 5 indsættes:

»Kapitel 5 a

Tilskudsordninger

§ 24 c. Miljø- og fødevareministeren kan yde nationalt tilskud til kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder.

Stk. 2. Ministeren fastsætter regler om, hvilke virkemidler der kan ydes tilskud til. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om betingelser og vilkår for at opnå tilskud, om beregning af tilskud, om udbetaling af tilskud, om ansøgning om tilskud m.v. samt om administration af tilskudsordningerne.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at tilskudsmodtager i hele perioden, hvor betingelser for tilskud skal være opfyldt, skal underrette ministeren, hvis betingelserne for tilskud ikke er opfyldt.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om nedsættelse af tilskud og om tilbagebetaling af uberettiget udbetalt tilskud, herunder om betaling af renter.«

16. § 26, stk. 1 og 2, affattes således:

»Afgørelser truffet i henhold til regler udstedt i medfør af § 24 c, kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i en af nævnets afdelinger, som omhandlet i § 3, stk. 1, nr. 4-6, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, og kan dermed ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen, ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. dog § 21, stk. 2-4, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter modtagelsen af klagen videresende klagen til klageinstansen. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, og en udtalelse fra myndigheden med dennes bemærkninger til sagen og de i klagen anførte klagepunkter.«

17. I § 26 a, stk. 1, indsættes efter »§ 24«: »og ansøgning om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder og ændringer heri efter regler fastsat i medfør af § 24 c«.

§ 2

I lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017, som ændret ved § 1 i lov nr. 427 af 18. maj 2016 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om planlægning, lov om anvendelse af Danmarks undergrund, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Konsekvensændringer m.v. som følge af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)), foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 1, nr. 2, udgår »anden«.
  2. § 3, stk. 1, nr. 3, ophæves og i stedet indsættes:
»3) Gødningsopbevaringsanlæg: Bygning eller anden fast placeret indretning, hvor der opbevares husdyrgødning, restvand eller ensilagesaft. «
  3. Efter § 3, stk. 1, nr. 3, indsættes:
»4) Ensilageopbevaringsanlæg: Bygning eller anden fast placeret indretning, hvor der opbevares ensilage.«
- Nr. 4-8 bliver herefter nr. 5-9
4. § 3, stk. 1, nr. 8, der bliver nr. 9, ophæves.
  5. I § 5 c ændres »driftsherren« til: »den ansvarlige for driften«.
  6. I § 5 h, stk. 4, 3., pkt. ændres »biogas-« til: »biogasanlæg, forbrændingsanlæg, brændingsanlæg«.
  7. I § 5 h, stk. 7, ændres »miljøgodkendt anlæg, der forbrænder affald« til: »forbrændingsanlæg eller brændingsanlæg«.
  8. I § 5 r, stk. 1, ændres »og forbrændingsanlæg« til: », forbrændingsanlæg og brændingsanlæg«.
  9. I § 16 a, stk. 2, nr. 3, indsættes efter »fjerkræ«: »(høns, kalkuner, perlehøns, ænder, gæs, vagtler, duer, fasaner, agerhøns og strudsefugle, der opdrættes eller holdes i fangenskab med henblik på avl, produktion af kød eller konsumæg eller levering af vildt til udsætning)«:
  10. I § 42, stk. 3, indsættes efter »husdyrbrug«: »og anlæg«, og efter »husdyrbruget« indsættes: »m.v.«.
  11. I § 43 ændres »husdyrbruganlæg« til: »husdyranlæg«.

§ 3

I lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af lov om lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love, foretages følgende ændringer:

1. I § 10, stk. 1, indsættes som 2. pkt.: »Tilsvarende gælder for husdyrbrug, som er etableret fra den 1. januar 2007 til den 31. juli 2017, jf. dog stk. 2.«.

§ 4

I lov nr. 341 af 27. april 2011 om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love foretages følgende ændringer:

1. § 15, nr. 1, ophæves.
2. I § 18, stk. 1, udgår: », jf. stk. 2«.
3. § 18, stk. 2, ophæves.

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter offentliggørelse i Lovtidende, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. § 1, nr. 2, 5-11 og 14, træder i kraft den 1. juli 2018.

Stk. 3. § 1, nr. 1, 3, 4, 12, 13 og 15-17, træder i kraft den 1. januar 2019.

Stk. 4. § 2, nr. 6, træder i kraft den 1. august 2019.

Stk. 5. Regler fastsat i medfør af § 5 c, jf. lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 5 c, som ændret ved nærværende lovs § 2, nr. 5. Overtrædelse af reglerne straffes efter de hidtil gældende regler.

Stk. 6. Regler fastsat i medfør af § 7 a, stk. 2, og § 18 a, stk. 3, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 3. maj 2017, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 7, stk. 3, jf. nærværende lovs § 1, nr. 3 og 4.

§ 6

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget
Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund
3. Lovforslagets indhold
  - 3.1. Frivillig tilskudsordning om kvælstofreducerende virkemidler
    - 3.1.1. Gældende ret
    - 3.1.2. Den foreslåede ordning
  - 3.2. Obligatorisk krav om efterafgrøder
    - 3.2.1. Gældende ret
    - 3.2.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser
    - 3.2.3. Den foreslåede ordning
  - 3.3. Alternativ opfyldelse af obligatorisk krav om efterafgrøder
    - 3.3.1. Gældende ret
    - 3.3.2. Den foreslåede ordning
  - 3.4. Afbrænding af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning
    - 3.4.1. Gældende ret
    - 3.4.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 3.5. Overgangsbestemmelser for visse husdyrbrug
    - 3.5.1. Gældende ret
    - 3.5.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 3.6. Ændringer i husdyrbrugloven i øvrigt
    - 3.6.1. Særligt om definitionerne af gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg
      - 3.6.1.1. Gældende ret
    - 3.6.2. Særligt om definitionen af fjerkræ
      - 3.6.2.1. Gældende ret
      - 3.6.2.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser

8. Forholdet til EU-retten

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget fremsættes med henblik på ændring af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 3. maj 2017 (herefter gødskningsloven). Endvidere indeholder lovforslaget forslag om ændring af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 med senere ændringer (herefter husdyrbrugloven), forslag om ændring af lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love samt forslag om ændring af lov nr. 341 af 27. april 2011 om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love. Med de foreslåede ændringer af gødskningsloven bliver det muligt fra 1. januar 2019 at iværksætte første del af den målrettede kvælstofregulering, som fremgår af aftalen om en Fødevarer- og landbrugspakke af 22. december 2015 indgået af den tidligere regering (Venstre) sammen med Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti, og Aftale om målrettet regulering indgået den 16. januar 2018 af regeringen (Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance) og Dansk Folkeparti.

Med lovforslaget foreslås miljø- og fødevarerministeren bemyndiget til at fastsætte et krav om etablering og placering af efterafgrøder i 2019 og til at etablere en tilskudsordning med kompensation for kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder. Den foreslåede ordning bygger videre på den målrettede efterafgrødeordning for 2017 og 2018, der blev vedtaget ved lov nr. 310 af 4. april 2017, jf. lovforslagets afsnit 3.1. og 3.2. og bemærkningerne til § 1, nr. 7 og 16.

Ordningen foreslås udvidet i 2019, således at der åbnes op for, at virksomhederne får mulighed for at anvende andre kvælstofreducerende virkemidler end etablering af efterafgrøder til opfyldelse af virksomhedens forpligtelser efter ordningen, jf. lovforslagets afsnit 3.1. og 3.3. og bemærkningerne til § 1, nr. 12 og 16. Formålet med forslaget er at give den enkelte virksomhed en større fleksibilitet ved tilrettelæggelse af driften af virksomheden i forbindelse med opfyldelsen af den miljøforpligtelse, som virksomheden har påtaget sig eller er blevet pålagt efter ordningen. Med forslaget bliver det muligt for den enkelte virksomhed at vælge det kvælstofreducerende virkemiddel, som den pågældende på baggrund af de lokale forhold vurderer, er det mest miljø- og omkostningseffektive virkemiddel at anvende i virksomheden. Forslaget indebærer dermed en yderligere målretning af kvælstofreguleringen i Danmark, som forudsat i aftalen om Fødevarer- og landbrugspakken (hvorfor ordningen i sin helhed herefter benævnes målrettet regulering i lovforslaget).

Reguleringen skal i lighed med den gældende ordning om målrettede efterafgrøder bidrage til at håndtere det indsatsbehov, som følger af de lempelser af kvælstofreguleringen, som blev vedtaget efter indgåelsen af aftalen om Fødevarer- og landbrugspakken. Reguleringen skal endvidere bidrage til opfyldelsen af indsatsbehovet fastsat i vandområdeplanerne, jf. lovforslagets afsnit 8.

Lovforslaget indeholder ændringer til den eksisterende ordning om målrettede efterafgrøder. Den målrettede efterafgrødeordning blev indført i 2017 med henblik på at opnå en samlet kvælstofreduktion i 2017 og 2018 på 1.186 tons kvælstof i forhold til kystvande, 3.729 tons kvælstof i rodzonen i forhold til grundvand og yderligere 1.934 tons kvælstof i rodzonen. Ændringerne indebærer bl.a. et opdateret indsatsbehov og hjemmel til i 2018 at fradrage målrettede efterafgrøder anmeldt efter den frivillige målrettede efterafgrødeordning, i et krav om etablering af målrettede efterafgrøder, jf. lovforslagets afsnit 3.2. og bemærkningerne til § 1, nr. 7 og 11.

De foreslåede foranstaltninger bidrager til at sikre opfyldelse af Danmarks EU-retlige forpligtelser på miljøområdet, herunder særligt Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater der stammer fra landbruget (nitratdirektivet) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (vandrammedirektivet), jf. lovforslagets afsnit 8.

Lovforslaget indeholder desuden justeringer i gødskningslovens og husdyrbruglovens regler om fratrækning af kvælstof og fosfor i gødningsregnskabet i forbindelse med afbrænding af husdyrgødning og forarbejdet

husdyrgødning. De foreslåede ændringer indebærer en tilpasning af den nationale lovgivning til Kommissionens forordning (EU) nr. 142/2011 af 25. februar 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1069/2009 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter og afledte produkter, som ikke er bestemt til konsum, og om gennemførelse af Rådets direktiv 97/78/EF for så vidt angår visse prøver og genstande, der er fritaget for veterinærkontrol ved grænsen som omhandlet i samme direktiv (med senere ændringer) (herefter gennemførelsesforordning til biproduktforordningen), for så vidt angår brugen af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning som brændsel i brændingsanlæg, jf. lovforslagets afsnit 3.4. og bemærkningerne til § 1, nr. 5, 6 og 14, og § 2, nr. 6-8.

Herudover foreslås en række mindre præciseringer og justeringer af husdyrbrugloven, herunder bl.a. præciseringer af enkelte af lovens definitioner og begreber, som kan give anledning til tvivl, jf. lovforslagets afsnit 3.6. og bemærkningerne til § 2, nr. 1-5 og nr. 9-11.

Endelig indeholder lovforslaget en ændring af overgangsbestemmelsen i lov nr. 204 af 28. februar 2017 med henblik på at etablere det fornødne retlige grundlag for at bringe visse mindre husdyrbrug, som utilsigtet ikke er omfattet af de gældende overgangsbestemmelser, ind i godkendelses- og tilladelsesordningen i husdyrbrugloven, jf. lovforslagets afsnit 3.5. og bemærkningerne til § 3, nr. 1.

2. Lovforslagets baggrund

Når afgrøder tilføres kvælstofholdig gødning, er der risiko for, at overskydende kvælstof (primært i form af nitrat) udvaskes til vandmiljøet. Risikoen for udvaskning af kvælstof fra landbrugsarealer er størst, når afstrømningen af vand fra markerne er stor, og når der ikke er plantevækst på markerne, der kan optage kvælstoffet. Vandet fra planternes rodzone transporteres via dræn og grundvand til vandløb og søer og herfra videre mod åbne kyster og fjorde. Særligt i efterårsperioden og henover vinteren kan afstrømningen af vand fra rodzonen være stor som en følge af, at jorden vandmættes, som dermed sætter gang i afstrømningen fra rodzonen. Afstrømningen fortsætter frem til foråret. Når vandet transporteres væk fra rodzonen, følger evt. overskydende kvælstof med, og kvælstoffet udvaskes således til vandmiljøet. Kvælstofudvaskning kan føre til algevekst (eutrofiering) og iltvind i vandmiljøet.

Plantedække, herunder efterafgrøder, er velegnet til at opsamle det kvælstof, der ellers ville risikere at blive udvasket til vandmiljøet. Hvis en mark er ubevokset om efteråret, stiger nitratinholdet i jorden som følge af omsætningen af organisk stof. En efterafgrøde kan optage kvælstoffet om efteråret og kan således medvirke til, at nitratinholdet i jorden forbliver på et lavt niveau. Der vil således være mindre kvælstof i jorden, som kan udvaskes til vandmiljøet i løbet af vinterhalvåret.

Bevoksning om efteråret har med andre ord stor betydning for, hvor meget kvælstof der udvaskes.

For at gøre fødevarer- og landbrugssektoren bedre rustet til at øget eksporten og skabe mere vækst og beskæftigelse indgik den daværende regering (Venstre), Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og det Konservative Folkeparti den 22. december 2015 aftale om en Fødevarer- og landbrugspakke. Med aftalen introduceredes et paradigmeskifte for miljøreguleringen af landbruget, således at den fremtidige regulering målrettes. Hensigten var at skabe et rum til fortsat vækst og udvikling af dansk landbrug i områder, således at den fremtidige miljøregulering målrettes, så indsatsen gøres, der hvor der er brug for den.

Aftalen indebar et opgør med en række generelle tiltag i kvælstofreguleringen af landbruget, bl.a. i forhold til landbrugsvirksomhedernes årlige gødningsanvendelse ved at udfase reduktionen af kvælstofnormer i forhold til økonomisk optimum og ophævelse af kravet om udlæg af randzoner omkring søer og vandløb. De nødvendige lovgivningsmæssige ændringer blev vedtaget af Folketinget ved lov nr. 186 af 2. marts 2016 om ændring af gødskningsloven og lov nr. 79 af 27. januar 2016 om ophævelse af lov om randzoner.

For at modvirke at de aftalte ændringer af kvælstofreguleringen ville medføre forringelse af miljøtilstanden i det danske vandmiljø, fremgår det af aftalen, at der skulle etableres en overgangsordning i 2017 og 2018 om målrettede efterafgrøder, og at den målrettede regulering skulle indføres fra 2019.

Den målrettede efterafgrødeordning for 2017 og 2018 skulle i første række bestå af en frivillig tilskudsordning, og der blev derfor samlet afsat 187 mio. kr. på finansloven i 2017 og 2018 til den frivillige målrettede efterafgrødeordning. For at sikre opnåelse af den nødvendige miljøeffekt blev den frivillige efterafgrødeordning suppleret af en mulighed for at fastsætte et obligatorisk krav om etablering af målrettede efterafgrøder i tilfælde af, at der ikke i medfør af den frivillige tilskudsordning blev anmeldt arealer med

efterafgrøder i det omfang og med den placering, der var en forudsætning for opnåelse af miljøeffekten. Muligheden for fastsættelse af et obligatorisk efterafgrødekrav blev vedtaget ved lov nr. 310 af 4. april 2017 om ændring af gødskningsloven.

Aftaleparterne bag Fødevarer- og landbrugspakken er den 16. januar 2018 blevet enige om en Aftale om målrettet regulering, der sætter rammerne for den første generation af den målrettede regulering. Det følger af aftalen, at den målrettede regulering skal beskytte Danmarks grundvand, kystvand og natur samtidig med, at paradigmeskiftet fra generel regulering til målrettet regulering giver markante erhvervsøkonomiske gevinster. Regeringen ønsker med indførslen af den målrettede regulering en målrettet tilgang til miljøreguleringen for derigennem at forbedre de erhvervsøkonomiske betingelser for den enkelte landmand.

Det er intentionen, at lovforslaget skal bidrage til at gøre fødevarer- og landbrugserhvervet bedre rustet til at øge råvaregrundlaget og eksporten, samt medvirke til at skabe vækst og beskæftigelse i hele Danmark. Ved indførsel af målrettet regulering sikres bedre produktionsvilkår for landbruget, samtidig med at en række af de centrale miljødudfordringer, Danmark står overfor, håndteres på sammenhængende og ansvarlig vis. Kvælstofudledningen reduceres, og reguleringsindsatsen målrettes grundvand og kystvand der, hvor der er et indsatsbehov. Dermed sikres både en optimal beskyttelse af grundvand og kystvand mod kvælstof og en optimal udnyttelse af landbrugsjorden.

Den målrettede regulering indføres fra 2019 og indføres med en tredjedel om året med henblik på opnåelse af en kvælstofreduktion på 1.167 tons i kystvande i 2019, 2.333 tons i kystvande i 2020 og 3.500 tons i kystvande i 2021.

Den målrettede regulering bygger videre på den målretning, der er blevet introduceret med den målrettede efterafgrødeordning, hvor indsatsen geografisk målrettes de områder, hvor der er et kvælstofreduktionsbehov. Indsatsen søges i første omgang håndteret ved frivillighed. Med den målrettede regulering øges fleksibiliteten i forhold til den målrettede efterafgrødeordning, da der åbnes for mulighed for at anvende andre kvælstofreducerende virkemidler end efterafgrøder til opfyldelse af den enkelte virksomheds miljøforpligtelse. Den målrettede regulering indebærer dermed, at den enkelte virksomhed kan vælge det kvælstofreducerende virkemiddel, som den pågældende på baggrund af de lokale forhold vurderer, er det mest miljø- og omkostningseffektive virkemiddel at anvende i virksomheden, og dermed en yderligere målretning af den danske kvælstofregulering.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Frivillig tilskudsordning om kvælstofreducerende virkemidler

3.1.1. Gældende ret

Miljø- og fødevarerministeren er ved tekstanmærkning nr. 170 til finansloven for 2017 og 2018 vedrørende § 24.23.07, bemyndiget til at yde tilskud til etablering af målrettede efterafgrøder. Ministeren kan i medfør af bemyndigelsen fastsætte nærmere regler om betingelser og vilkår for at opnå tilskud, om beregning af tilskud, om udbetaling af tilskud, om ansøgning m.v. samt om administrationen af ordningen. Herudover er ministeren bemyndiget til at fastsætte regler om kontrol af ordningen og om anvendelse af digital kommunikation, herunder om digital anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende. Den frivillige målrettede efterafgrødeordning blev etableret pr. 1. februar 2017, jf. bekendtgørelse nr. 109 af 30. januar 2017 om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder, som afløst af bekendtgørelse nr. 320 af 5. april 2017, som ændret ved bekendtgørelse nr. 985 af 18. august 2017. Ordningen er videreført i 2018, jf. bekendtgørelse nr. 1759 af 29. december 2017 om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder (herefter tilskudsbekendtgørelsen). Ordningen er en fokuseret indsats og er målrettet de områder, hvor der er størst behov for en kvælstofreducerende indsats. Behovet for etablering af efterafgrøder er opgjort efter en analyse af, hvor stort et kvælstofreduktionsbehov der er i forhold til grundvand og kystvand i de enkelte områder.

Tilskud ydes som de minimis-støtte i overensstemmelse med Kommissionens forordning (EU) nr. 1408/2013 af 18. december om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren (herefter de minimis-forordningen).

Målrettede efterafgrøder skal være etableret efter normale driftsmæssige principper med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse i efteråret, og efterafgrøderne skal bestå af korsblomstrede afgrøder, korn, græs,

honningurt eller cikorie sået før eller efter høst, eller frøgræs der efter høst fortsætter som efterafgrøde, jf. tilskudsbekendtgørelsens § 9, nr. 1 og 2. De målrettede efterafgrøder skal som udgangspunkt være sået senest den 1. august i ansøgningsåret. Korsblomstrede afgrøder, honningurt, almindelig rug, stauderug, hybridrug, vårbyg og havre skal senest være sået den 20. august i ansøgningsåret, jf. tilskudsbekendtgørelsens § 9, nr. 3. Destruktionsfristen for de målrettede efterafgrøder er som udgangspunkt den 20. oktober i ansøgningsåret, jf. § 9, nr. 4. Det ansøgte areal med efterafgrøder skal efter tilskudsbekendtgørelsens § 8, nr. 8, anvendes til dyrkning af en forårssået afgrøde i det kalenderår, der følger umiddelbart efter ansøgningsåret. De målrettede efterafgrøder må bl.a. ikke anvendes til at opfylde krav om efterafgrøder i medfør af anden lovgivning, jf. tilskudsbekendtgørelsens § 9, nr. 5, litra b.

Ansøgning om tilskud skal indgives elektronisk ved hjælp af Miljø- og Fødevareministeriets Fællesskema via ministeriets Tast Selv-service i perioden 1. februar til 20. april, jf. tilskudsbekendtgørelsens § 6, stk. 1. Fællesskemaet er et skema, der er udarbejdet af Landbrugsstyrelsen med tilknyttet markkort og påkrævet dokumentation, der skal anvendes til ansøgning om f.eks. direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen, jf. bekendtgørelse nr. 1259 af 26. oktober 2016. Reglerne om ansøgning om støtte via Fællesskemaet er fastsat i § 9 i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017 om markblok og elektronisk Fællesskema.

Der kan alene søges om tilskud til marker, som er registreret som beliggende i et særligt udpeget ID15-område, jf. tilskudsbekendtgørelsens § 8, nr. 2, og § 5, stk. 3. De særlige ID15-områder offentliggøres i Miljø- og Fødevareministeriets Internet Markkort, jf. tilskudsbekendtgørelsens § 4, stk. 2. Tilskudsmodtageren kan efter udløb af ansøgningsfristen foretage ændringer i ansøgningen om tilskud i Fællesskemaet, jf. tilskudsbekendtgørelsens § 6, stk. 4. Der kan dog efter ansøgningsfristen ikke tilføjes arealer eller marker i ansøgningen, der vil øge det samlede areal, som tilskudsmodtageren har søgt om tilskud til. Det er derimod muligt at flytte rundt på de ansøgte arealer, så længe det sker inden for det samme ID15-område, som der er søgt tilskud til.

Tilskudssatsen udgør som udgangspunkt 700 kr. pr. hektar, jf. tilskudsbekendtgørelsens §§ 12 og 13. Tilskuddet nedsættes, hvis forskellen mellem det samlede ansøgte areal og det samlede konstaterede areal udgør over 10 pct. af det samlede konstaterede areal, jf. tilskudsbekendtgørelsens § 14. I tilfælde, hvor der er sket udbetaling af tilskud i strid med betingelserne i tilskudsbekendtgørelsen, kan hele eller dele af tilskuddet kræves tilbagebetalt, jf. § 18. Ved opgørelse af tilbagebetalingskravet tillægges der renter, hvis fristen for tilbagebetalingen er overskredet.

Landbrugsstyrelsen træffer afgørelse om tilskud og foretager kontrol i forbindelse med administrationen efter tilskudsbekendtgørelsen.

Efter § 49, stk. 1, i lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet, og tekstanmærkning nr. 170, stk. 4, til finansloven for 2018 vedrørende § 24.23.07, kan afgørelser truffet i henhold til regler udstedt i medfør af tekstanmærkningen påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i en af nævnets afdelinger. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

3.1.2. Den foreslåede ordning

Det foreslås i § 1, nr. 15, at miljø- og fødevareministeren i gødskningslovens § 24 c bemyndiges til at yde nationalt tilskud til kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder. Formålet med bestemmelsen er, at ministeren i medfør af bemyndigelsen kan etablere en frivillig tilskudsordning i 2019, hvorefter virksomheder kan ansøge om tilskud til etablering af efterafgrøder i særlige områder i lighed med den tilskudsordning, som er etableret i 2017 og 2018 i medfør af tekstanmærkning nr. 170 til finansloven for 2017 og 2018 vedrørende § 24.23.07. Den foreslåede bemyndigelse i § 24 c er dog bredere end den, der følger af tekstanmærkningen, da det er hensigten, at den tilskudsordning, der etableres i medfør af bemyndigelsen i § 24 c fra 2019, jf. § 5, stk. 3, også vil rumme mulighed for at ansøge om tilskud til andre kvælstofreducerende virkemidler end etablering af efterafgrøder.

Da der er tale om en national tilskudsordning, er det en forudsætning for anvendelsen af bestemmelsen, at der afsættes midler på finansloven for 2019 til etableringen af ordningen. Det er ligeledes en forudsætning, at den nationale tilskudsordning etableres inden for rammerne af statsstøttereglerne, herunder de minimis-reglerne.

Miljø- og fødevarerministeren foreslås i gødskningslovens § 24 c, stk. 2, 1. pkt., bemyndiget til at fastsætte regler om, hvilke virkemidler der kan ydes tilskud til. Den foreslåede bemyndigelse i § 24 c, stk. 2, 1. pkt., indebærer, at ministeren med henblik på at sikre den forudsatte miljøeffekt af tilskudsordningen kan fastsætte, hvilke kvælstofreducerende virkemidler der kan ansøges om tilskud til. I 2019 er der i et stort antal ID15-områder behov for en kvælstofreducerende indsats med henblik på at imødegå forringelser af grundvandsforekomster og/eller kystvande, jf. lovforslagets afsnit 8. Det er derfor hensigten, at det kun vil blive muligt at ansøge om tilskud til de kvælstofreducerende virkemidler, der har en grundvandseffekt. Som et eksempel på et kvælstofreducerende virkemiddel, der kan fastsættes i medfør af den foreslåede bemyndigelse, kan nævnes frivillig reduktion af virksomhedens samlede kvote for kvælstof for den på ansøgningstidspunktet igangværende planperiode. Det er ligeledes hensigten, at det bliver muligt at ansøge om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler i form af mellemafgrøder, energiafgrøder, tidligt såede vinterafgrøder og afbrænding af fiberfraktionen af forarbejdet husdyrgødning.

Miljø- og fødevarerministeren foreslås i gødskningslovens § 24 c, stk. 2, 2. pkt., bemyndiget til at fastsætte regler om betingelser og vilkår for at opnå tilskud, om beregning af tilskud, om udbetaling af tilskud, om ansøgning om tilskud m.v. samt om administration af tilskudsordningerne. Det er hensigten at udnytte den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvilke betingelser tilskudsmodtageren skal opfylde for at kunne opnå tilskud. Der kan f.eks. være tale om, at tilskudsmodtageren skal drive det ansøgte areal som ejer eller forpagter ved udløbet af ansøgningsfristen. Det er endvidere hensigten, at der i medfør af bemyndigelsen fastsættes nærmere regler vedrørende de enkelte kvælstofreducerende virkemidler, således at den forudsatte kvælstofreducerende effekt af tilskudsordningen opnås. Det er derfor hensigten, at der i medfør af bemyndigelsen fastsættes nærmere regler om, hvilke afgrødetyper der kan anvendes, om etablerings- og destruktionsfrister, og om omregningsfaktorer m.v.

Herunder er det hensigten i medfør af den foreslåede bemyndigelse at fastsætte regler om, at ansøgningen om tilskud skal indgives via Fællesskemaet.

Det er hensigten, at de særlige områder (ID15-områder og kystvandområder, hvor der er et indsatsbehov), hvori der kan søges tilskud til kvælstofreducerende tiltag vil blive afgrænset i medfør af den foreslåede bemyndigelse i § 24 c, stk. 2, og som hidtil blive vist i Miljø- og Fødevarerministeriets Internet Markkort.

Det er endvidere hensigten, at der i medfør af den foreslåede bemyndigelse vil blive fastsat en tilskudssats, der angives som en beløbsstørrelse pr. hektar efterafgrøder.

Det er hensigten, at tilskudsordningen indrettes således, at indsatsbehovet i det enkelte særlige område i ansøgningssystemet vil blive omsat, så det fremgår heraf, hvor mange hektar efterafgrøder der samlet set skal udlægges i det enkelte område til opfyldelse af dettes indsatsbehov. I forbindelse med ansøgningen vil ansøger skulle angive, hvilket virkemiddel der ansøges om tilskud til. Hvis der ansøges om tilskud til andre kvælstofreducerende virkemidler end efterafgrøder, bliver effekten af det pågældende virkemiddel omregnet til en angivelse i hektar efterafgrøder ved hjælp af en omregningsfaktor. Omregningen af virkemidlets effekt til en angivelse i hektar efterafgrøder er nødvendig, da tilskudssatsen, som det fremgår ovenfor, vil blive fastsat som et beløb pr. hektar efterafgrøde.

I Fællesskemaet vil tilskudsmodtageren skulle angive, i hvilke områder efterafgrøderne placeres. Tilskudsmodtageren kan ikke flytte efterafgrøderne til andre ID15-områder end dem, hvor der er ansøgt til. Det er dog muligt at flytte efterafgrøderne inden for de områder, hvortil der er ansøgt.

Det er hensigten, at det ikke vil blive muligt for økologiske virksomheder at søge om tilskud til etablering af efterafgrøder. Dette skyldes, at økologiske virksomheder i 2018 ikke vil blive pålagt krav om udlægning af målrettede efterafgrøder, jf. lovforslagets § 1, nr. 7, da udfasningen af kvælstofnormreduktionen ikke har indebåret ændringer i den mængde kvælstofholdig gødning, som disse virksomheder kan anvende inden for rammerne af reguleringen vedrørende den økologiske produktionsmetode. Økologiske og ekstensive arealer, eksempelvis permanent græs, fritages ligeledes fra reguleringen i 2019, idet den gennemsnitlige udvaskning fra denne type arealer i forvejen er lav. Det er derfor Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at økologiske og ekstensive arealer allerede er på det udvaskningsniveau, der skal opnås med reguleringen i 2019.

Det foreslås endvidere i § 24 c, stk. 3, at der kan fastsættes regler om, at tilskudsmodtager i hele perioden, hvor betingelser for tilskud skal være opfyldt, skal underrette ministeren, hvis betingelserne for tilskud ikke er opfyldt. Det er hensigten, at der vil blive fastsat regler om oplysningspligt i tilfælde, hvor betingelserne for tilskud ikke er opfyldt, herunder om hvordan denne oplysningspligt kan opfyldes.

Endelig foreslås ministeren i § 24 c, stk. 4, bemyndiget til at fastsætte regler om nedsættelse af tilskud og om tilbagebetaling af uberettiget udbetalt tilskud, herunder om betaling af renter. Det er hensigten, at der i medfør af bestemmelsen fastsættes regler om en forholdsmæssig nedsættelse af tilskuddet i tilfælde af, at det ved kontrol konstaterede areal afviger fra det ansøgte areal. Endvidere kan der fastsættes regler om tilbagebetaling af uretmæssigt udbetalt tilskud i tilfælde, hvor overtrædelsen først konstateres, efter tilskuddet er udbetalt.

Hvis det ved en kontrol konstateres, at tilskudsmodtageren ikke har opfyldt betingelserne for tilskud, f.eks. hvis tilskudsmodtageren ikke har etableret de ansøgte hektar efterafgrøder, er det hensigten, at tilskudsmodtageren vil få nedsat tilskuddet, således at støttenedsættelsen vil udgøre et større beløb end det beløb, som skulle være udbetalt for arealet, hvor der er konstateret overtrædelser. Der kan dog fastsættes en bagatelgrænse, sådan at mindre overtrædelser ikke medfører en yderligere støttenedsættelse.

Hvis tilskudsmodtageren via ændringer i Fællesskemaet efter ansøgningsfristens udløb oplyser om, at tilskudsmodtageren alligevel ikke ønsker at etablere alle de anmeldte hektar efterafgrøder, vil tilskudsmodtageren alene miste et beløb svarende til det beløb, der skal udbetales for arealet, der alligevel ikke etableres med efterafgrøder. Tilskudsmodtageren vil således ikke få en yderligere støttenedsættelse. En forudsætning herfor er dog, at tilskudsmodtageren har foretaget ændringerne i Fællesskemaet inden varsling af kontrol, og inden der ved kontrol er konstateret overtrædelser af reglerne.

Det foreslås, jf. lovforslagets § 1, nr. 16, at afgørelser truffet efter regler fastsat i medfør af den foreslåede bemyndigelse i gødskningslovens § 24 c, efter gødskningslovens § 26, stk. 1, skal kunne påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Det foreslås endvidere i gødskningslovens § 26, stk. 2, 1. pkt., at klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal indgives skriftligt via 1. instansen ved anvendelse af digital selvbetjening. Hvis den påklagede afgørelse fastholdes af den myndighed, der har truffet afgørelse i 1. instans, skal myndigheden snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter modtagelsen af klagen videresende denne til klageinstansen, jf. forslaget til gødskningslovens § 26, stk. 2, 2. pkt. Det foreslås i gødskningslovens § 26, stk. 2, 3. pkt., at klagen ved videresendelsen skal være ledsaget af den påklagede afgørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, og en udtalelse fra myndigheden med dennes bemærkninger til sagen og de i klagen anførte klagepunkter.

Den foreslåede klageadgang i de foreslåede bestemmelser i gødskningslovens § 26, stk. 1 og 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 16, svarer til klageadgangen i den gældende tilskudsordning om målrettede efterafgrøder.

Det foreslås endvidere, at miljø- og fødevarerministeren bemyndiges til at fastsætte regler om pligt til at anvende digital kommunikation mellem virksomheden og Miljø- og Fødevarerministeriet i forbindelse med ansøgning om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler og ændringer heri efter regler fastsat i medfør af den foreslåede bemyndigelse i gødskningslovens § 24 c, jf. lovforslagets § 1, nr. 17, om ændring af gødskningslovens § 26 a, stk. 1. Den foreslåede ændring indebærer, at ministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at kommunikation mellem virksomhederne og Landbrugsstyrelsen skal foregå digitalt, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur. Det er hensigten, at der i medfør af den foreslåede bemyndigelse i gødskningslovens § 26 a, stk. 1, vil blive fastsat krav om, at ansøgning om tilskud skal ske digitalt ved hjælp af Fællesskemaet i Miljø- og Fødevarerministeriets Tast selv-service.

Kravene om anvendelse af digital kommunikation og anvendelse af bestemte it-systemer, som ministeren foreslås bemyndiget til at fastsætte i medfør af gødskningslovens § 26 a, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 17, svarer til de krav om digital kommunikation og anvendelse af bestemte it-systemer, som er fastsat i den gældende tilskudsordning om målrettede efterafgrøder i medfør af stk. 2, 3. pkt., i tekstanmærkning nr. 170 til finansloven for 2017 og 2018 vedrørende § 24.23.07.

De øvrige regler i gødskningslovens kapitel 6 om administration af loven vil finde anvendelse for den tilskudsordning, der etableres i medfør af den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 24 c. Dette indebærer bl.a., at virksomhedens ejer eller de hos denne ansatte skal yde fornøden vejledning og hjælp ved kontrollen, jf. gødskningslovens § 28.

3.2. Obligatorisk krav om efterafgrøder

3.2.1. Gældende ret

Gødskningsloven har efter lovens § 1 til formål at regulere jordbrugets anvendelse af gødning og fastsætte krav om etablering af plantedække og andre dyrkningsrelaterede tiltag med henblik på at begrænse udvaskningen af kvælstof. I medfør af loven er der fastsat kvælstofreducerende foranstaltninger, herunder bl.a. krav om etablering af 240.000 hektar efterafgrøder på landsplan, og krav om at virksomhedernes forbrug af kvælstof ikke må overstige virksomhedens samlede kvote for kvælstof.

Som det fremgår ovenfor af afsnit 2, blev den målrettede efterafgrødeordning iværksat som opfølgning på aftalen om Fødevarer- og landbrugspakken af 22. december 2015, hvorved det blev aftalt, at der skulle ske udfasning af reduktionen af kvælstofnormerne som kvælstofreducerende virkemiddel fra og med planperioden 2016/2017, og at en række målrettede indsatser som udgangspunkt af frivillig karakter skulle iværksættes, som en del af paradigmeskiftet for miljøreguleringen af landbruget.

Den målrettede efterafgrødeordning består af to dele, hvoraf den ene del udgøres af den frivillige tilskudsordning om etablering af målrettede efterafgrøder, som er beskrevet ovenfor i afsnit 3.1. Den anden del af den målrettede efterafgrødeordning indebærer mulighed for at fastsætte et obligatorisk og ukompenseret krav om udlægning af målrettede efterafgrøder efter gødskningslovens § 18 a.

Den obligatoriske del af den målrettede efterafgrødeordning, som kan fastsættes i medfør af gødskningslovens § 18 a, er sekundær i forhold til den frivillige målrettede efterafgrødeordning etableret i medfør af tekstanmærkning nr. 170 til finansloven for 2017 og 2018 vedrørende § 24.23.07, hvilket indebærer, at den obligatoriske ordning kun bliver iværksat, hvis der ikke er tilstrækkelig tilslutning til den frivillige tilskudsordning til at opnå den forudsatte miljøeffekt.

Efter gødskningslovens § 18 a, stk. 1, er miljø- og fødevarerministeren bemyndiget til at fastsætte krav om etablering og placering af målrettede efterafgrøder i kalenderårene 2017 og 2018, svarende til en samlet kvælstofreduktion på 1.186 tons kvælstof i forhold til kystvande, 3.729 tons kvælstof i rodzonen i forhold til grundvand samt yderligere 1.934 tons kvælstof i rodzonen.

Hensigten med iværksættelsen af det obligatoriske målrettede efterafgrødekrav er at opnå den kvælstofreduktion, der er forudsat opnået ved den frivillige målrettede efterafgrødeordning, men som ikke opnås på grund af, at der ikke er anmeldt efterafgrøder i det omfang eller efter den placering, der er forudsat ved den frivillige målrettede efterafgrødeordning.

Efter gødskningslovens § 18 a, stk. 2, kan den kvælstofreducerende effekt af målrettede efterafgrøder anmeldt i den frivillige efterafgrødeordning, beregningsmæssigt fradrages i forbindelse med afgørelse af, om der er behov for at fastsætte et obligatorisk krav om målrettede efterafgrøder efter gødskningslovens § 18 a, stk. 1. Bestemmelsen indebærer, at der kun fastsættes et målrettet efterafgrødekrav i de områder, hvor indsatsbehovet ikke er opnået fuldt ud ved den frivillige målrettede efterafgrødeordning. Ved opgørelsen skal der derfor tages højde for, hvor mange hektar efterafgrøder, samt deres placering, der er anmeldt under den frivillige målrettede efterafgrødeordning.

Miljø- og fødevarerministeren er i gødskningslovens § 18 a, stk. 3, bemyndiget til at fastsætte regler om, at dele af den kvælstofreduktion for 2017, der er fastsat i stk. 1, efter en konkret vurdering kan medtages i den kvælstofreducerende indsats i 2018. Det fremgår af bestemmelsen, at der samlet set maksimalt overføres 10 pct. af indsatsbehovet for 2017 på landsplan. Bestemmelsen indebærer, at et eventuelt restindsatsbehov på op til 10 pct. for 2017 kan overføres til den kvælstofreducerende indsats, der skal opnås i 2018, såfremt den kvælstofreduktion, der er fastsat i § 18 a, stk. 1, ikke er opnået i tilstrækkeligt omfang i forbindelse med den frivillige efterafgrødeordning i 2017.

Vurderingen af, om indsatsbehovet i 2017 er opfyldt, er foretaget efter udløbet af ansøgningsfristen vedrørende den frivillige målrettede efterafgrødeordning den 21. april 2017, jf. § 5, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 320 af 5. april 2017 om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder, der henviser til den ansøgningsfrist, der er fastsat i bekendtgørelse om markblok og elektronisk Fællesskema, jf. § 7, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1417 af 29. november 2016, jf. § 14, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1697 af 15. december 2017.

Efter § 21 i bekendtgørelse nr. 1649 af 18. december 2017 om plantedække og om dyrkningsrelaterede tiltag (herefter plantedækkebekendtgørelsen), er der i medfør af gødskningslovens § 18 a, stk. 3, udsendt et restindsatsbehov fra 2017 til 2018. Den øvrige del af indsatsbehovet for 2017 er opnået ved den frivillige målrettede efterafgrødeordning i 2017, hvorfor bemyndigelsen i gødskningslovens § 18 a, stk. 1, til at fastsætte et obligatorisk efterafgrødekrav ikke er udnyttet i 2017.

Ved beregningerne af indsatsbehovet i forhold til kystvande, der fremgår af § 18 a, stk. 1, er der indgået effekter af lempelser og af baseline som beskrevet i rapport fra Aarhus Universitet (2015): "Revurdering af baseline". Desuden indgår effekt af ophør med randzoner, effekt af akvakultur, vådområder, minivådområder, skovrejsning m.v.

Indsatsbehovet for grundvand i § 18 a, stk. 1, er opgjort ved inddragelse af de af ovenstående elementer, der har betydning i forhold til udvaskningen. Det fastlagte indsatsbehov tager udgangspunkt i beregninger fra GEUS, som er foretaget med Den Nationale Kvælstofmodel, der kan beregne kvælstoffets transport og retention fra jord til kyst. En andel af kvælstoffet vil omsættes i transporten fra overfladen til udledningen i vandmiljøet. Denne omsætning betegnes som retentionen.

I tilfælde af at det viser sig, at det opgjorte behov for den kvælstofreducerende indsats fastsat i § 18 a, stk. 1, er behæftet med fejl, er miljø- og fødevarerministeren i gødskningslovens § 18 a, stk. 4, bemyndiget til at fastsætte regler om, at indsatsen tilpasses den nye opgørelse. Bemyndigelsen er ikke udnyttet i 2017.

Afgrænsningen af de områder, hvori der kan blive fastsat krav om målrettede efterafgrøder efter § 18 a, stk. 1, vil ske med udgangspunkt i den samme opdeling, som anvendes i den frivillige målrettede efterafgrødeordning (ID15-områder), og som fremgår af Landbrugsstyrelsens kort over vejledende behov for målrettede efterafgrøder. Kortet kan tilgås via styrelsens hjemmeside.

Krav om målrettede efterafgrøder fastsættes ved bekendtgørelse. Bekendtgørelsen vil indeholde koordinater over de områder, hvor der skal etableres målrettede efterafgrøder. Bekendtgørelsen vil blive suppleret af et kort over de pågældende områder, hvor der skal etableres målrettede efterafgrøder. Kortet vil kunne tilgås via Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

Som det er tilfældet med efterafgrødekravet fastsat i medfør af gødskningslovens § 18, vil det målrettede efterafgrødekrav i medfør af gødskningslovens § 18 a, stk. 1, blive fastsat som en procentsats i forhold til virksomhedens efterafgrødegrundareal. Visse virksomheder kan have arealer, der er beliggende i flere oplande, hvor der kan være fastsat forskellige efterafgrødekrav, og der vil derfor blive fastsat regler om beregning af kravet, således at efterafgrøderne placeres, hvor der er et indsatsbehov.

De afgrødetyper, der kan anvendes til opfyldelse af efterafgrødekravet, krav om etableringstidspunkt o.lign. efter henholdsvis §§ 18 og 18 a er ens.

Det efterafgrødekrav, der kan fastsættes i medfør af gødskningslovens § 18 a, supplerer de efterafgrødekrav, der er fastsat i medfør af gødskningslovens § 18 og husdyrbruglovens § 5 e. Dette indebærer, at arealer udlagt med målrettede efterafgrøder ikke vil kunne anvendes til samtidig at opfylde de øvrige efterafgrødekrav. Det vil dog være muligt at anvende de målrettede efterafgrøder til samtidigt at opfylde forpligtelsen i kvægundtagelsen om, at 80 pct. eller mere af arealet skal dyrkes med en afgrøde med højt kvælstofoptag og en lang vækstsæson (fx græsefterafgrøder), jf. § 43, stk. 2, og bilag 2, i bekendtgørelse nr. 865 af 23. juni 2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (herefter husdyrgødningsbekendtgørelsen). En forudsætning herfor er dog, at betingelserne under begge ordninger opfyldes.

Virksomheder, der er autoriseret til økologisk jordbrugsproduktion eller er under omlægning med henblik på at opnå autorisation til økologisk jordbrugsproduktion (herefter de økologiske virksomheder), vil blive undtaget fra kravet om målrettede efterafgrøder, der fastsættes i medfør af gødskningslovens § 18 a. Dette skyldes, at udfasningen af kvælstofnormreduktionen ikke har indebåret ændringer i den mængde kvælstofholdig gødning, som disse virksomheder kan anvende inden for rammerne af reguleringen vedrørende den økologiske produktionsmetode. Det er derfor fundet unødvendigt at pålægge økologiske virksomheder et yderligere efterafgrødekrav.

Ligeledes vil virksomheder med et efterafgrødegrundareal på under 10 hektar være undtaget fra krav om målrettede efterafgrøder i medfør af § 18 a. Grænsen er identisk med den hektargrænse, der er fastsat i plantedækkebekendtgørelsens § 2, stk. 1, for så vidt angår efterafgrødekrav fastsat i medfør af gødskningslovens § 18, stk. 1.

Efter gødskningslovens § 18 b, stk. 1, kan de virksomheder, som ved ansøgningsfristens udløb har indgivet ansøgning om tilskud til arealer med efterafgrøder efter den frivillige efterafgrødeordning, fradrage disse arealer i det målrettede efterafgrødekrav fastsat i medfør af gødskningslovens § 18 a.

For at sikre at den kvælstofreducerende effekt af det obligatoriske målrettede efterafgrødekrav opnås, vil efterafgrødekravets størrelse i de områder, hvor der skal fastsættes et sådant krav, blive fastsat således, at det

svarer til det individuelle områdes indsatsbehov, og der tages herved højde for fradragsmuligheden i gødskningslovens § 18 b, stk. 1.

Efter gødskningslovens § 18 b, stk. 2, er miljø- og fødevareministeren bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om fradragsordningen i § 18 b, stk. 1, herunder om fradragets størrelse. Det er hensigten, at ordningen etableres således, at virksomhederne kan fradrage de arealer, som de har indgivet ansøgning om tilskud til under den frivillige målrettede efterafgrødeordning, i det obligatoriske målrettede efterafgrødekrav fastsat i medfør af § 18 a, stk. 1, i det omfang, at den kvælstofreducerende effekt af efterafgrøder i oplandet ikke reduceres. Fradragets størrelse vil som udgangspunkt blive fastsat i forhold til det areal, som virksomheden har indgivet ansøgning om tilskud til ved ansøgningsfristens udløb. Fradraget foretages, uanset om efterafgrøderne rent faktisk etableres, da miljøeffekten under alle omstændigheder sikres, fordi virksomheden ved manglende etablering af målrettede efterafgrøder får reduceret virksomhedens samlede kvote for kvælstof i medfør af gødskningslovens § 7 a. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3 og 4, vedrørende den automatiske kvotereduktion.

Efter gødskningslovens § 18 b, stk. 3, kan miljø- og fødevareministeren fastsætte regler om, at en del af det obligatoriske målrettede efterafgrødekrav fastsat efter gødskningslovens § 18 a, stk. 1, kan reduceres for en virksomhed, hvis det individuelle efterafgrødekrav overstiger et nærmere fastsat niveau, i det omfang reduktionen ikke får negativ betydning for opfyldelsen af indsatsbehovet i det eller de ID15-områder, hvori virksomhedens arealer er beliggende.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at den enkelte virksomhed ikke bliver pålagt et målrettet efterafgrødekrav, der er større end, hvad der ville svare til en 20 pct. reduktion af virksomhedens samlede kvælstofkvote.

Som det fremgår ovenfor, så er det en forudsætning for reduktionen af virksomhedens individuelle efterafgrødekrav efter gødskningslovens § 18 b, stk. 3, at det ikke får negativ betydning for opfyldelsen af indsatsbehovet i det eller de pågældende ID15-områder. Såfremt der viser sig et behov for etablering af efterafgrøder i større omfang for den enkelte virksomhed, end hvad der ville svare til en 20 pct. reduktion af virksomhedens samlede kvælstofkvote, vil gødskningslovens § 18 a, stk. 3, kunne anvendes til at fastsætte regler om overførsel af et mindre indsatsbehov til den følgende planperiode, således at virksomhedens samlede kvælstofkvote ikke reduceres mere end 20 pct.

Hvis en virksomhed ønsker at benytte sig af muligheden efter regler fastsat i medfør af miljø- og fødevareministerens bemyndigelse i gødskningslovens § 18 b, stk. 3, for at få nedsat det målrettede efterafgrødekrav, er det muligt i medfør af bemyndigelsen at fastsætte, at virksomheden skal dokumentere, at det målrettede efterafgrødekrav er større end, hvad der ville svare til en 20 pct. reduktion af virksomhedens samlede kvælstofkvote.

Efter gødskningslovens § 18 b, stk. 4, kan miljø- og fødevareministeren fastsætte regler om, at virksomheder, der benytter sig af bestemmelser om reduktion af en del af det målrettede efterafgrødekrav fastsat i medfør af stk. 3, skal foretage gødningsplanlægning efter gødskningslovens § 21. Virksomheder, der er registreret i Register for Gødningsregnskab efter gødskningslovens § 2, skal allerede efter gødskningslovens § 21 foretage en gødningsplanlægning for dyrkede og udtagne arealer, herunder efterafgrødearealerne. Der er dog ikke fuldstændig sammenfald mellem den gruppe af virksomheder, der kan registreres efter gødskningslovens § 2, og de virksomheder, som kan blive omfattet af regler fastsat i medfør af bemyndigelserne i gødskningslovens kapitel 3. Bestemmelsen i § 18 b, stk. 4, indebærer, at miljø- og fødevareministeren som dokumentation kan fastsætte krav om, at alle virksomheder, der ønsker at benytte sig af den reduktionsordning, som kan fastsættes i medfør af § 18 b, stk. 3, skal udarbejde en gødningsplanlægning efter § 21, stk. 1.

Miljø- og fødevareministeren kan efter gødskningslovens § 18 b, stk. 4, 2. pkt., fastsætte nærmere regler om planlægningen, herunder dens udformning, indhold og indberetning. Gødningsplanlægningen efter gødskningslovens § 21 skal ikke indberettes. Bemyndigelsen i gødskningslovens § 18 b, stk. 4, 2. pkt., indebærer, at ministeren kan fastsætte regler om, at gødningsplanlægningen skal indberettes til Landbrugsstyrelsen i forbindelse med ordningen etableret efter § 18 b, stk. 3. Ligeledes vil ministeren efter bemyndigelsen i § 18 b, stk. 4, 2. pkt., kunne fastsætte tidspunktet for foretagelsen og indberetningen af gødningsplanlægningen.

Det følger af gødskningslovens § 21 a, stk. 1, at virksomheden hvert år skal indberette virksomhedens samlede areal, hvorpå der er etableret plantedække, efter regler fastsat i medfør af §§ 18 og 18 a. Miljø- og fødevareministeren er i § 21 a, stk. 2, 1. pkt., bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om indberetningen.

Det følger endvidere af § 21 a, stk. 2, 2. pkt., at ministeren er bemyndiget til at fastsætte krav om, at virksomheden angiver efterafgrødernes placering på virksomhedens arealer. Formålet med bemyndigelsen er at sikre en effektiv kontrol af det målrettede efterafgrødekrav, herunder særligt, om efterafgrøderne er etableret i de berørte områder. Som det fremgår ovenfor, er der ikke fastsat et obligatorisk efterafgrødekrav efter § 18 a i 2017. Bemyndigelsen i gødskningslovens § 21 a, stk. 2, 2. pkt., er derfor heller ikke udnyttet endnu.

3.2.2. Miljø- og Fødevarerministeriets overvejelser

Formålet med lovforslaget er at videreføre den målrettede efterafgrødeordning i 2018 og udvide ordningen, således at der også kan fastsættes et efterafgrødekrav i 2019. I 2019 vil virksomhedernes fleksibilitet i opfyldelsen af efterafgrødekravet blive øget, idet der gives mulighed for anvendelse af alternative virkemidler til etablering af efterafgrøder.

Lovændringen skal bl.a. bidrage til Danmarks opfyldelse af nitratdirektivet og vandrammedirektivet og er en opfølgning på aftalen om Fødevarer- og landbrugspakken mellem den daværende regering (Venstre), Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti fra 22. december 2015.

I forlængelse af aftalen om Fødevarer- og landbrugspakken er regeringen (Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance) og Dansk Folkeparti enige om en aftale om målrettet regulering til gavn for både erhverv, vandmiljø og natur, så Danmark kan sætte nye standarder for bæredygtig landbrugsproduktion. I aftalen er der lagt op til, at den målrettede kvælstofregulering i 2019 bygger videre på reguleringen af den målrettede efterafgrødeordning i 2017 og 2018, dog således at landmandens fleksibilitet øges. Det følger således af aftalen, at landmanden fra 2019 vil kunne vælge at opfylde efterafgrødekravet ved anvendelse af alternativer til efterafgrøder.

Det følger endvidere af aftalen, at den målrettede regulering i 2021 skal bidrage med en reduktion af landbrugets kvælstofudledning til kystvande på ca. 3.500 tons kvælstof. Indfasningen af indsatsen sker med en tredjedel årligt fra 2019, dvs. ca. 1.167 tons i 2019 og 2.333 tons i 2020.

Indsatsen i 2019-2021 fremgår af aftalen om Fødevarer- og landbrugspakken, hvor det fremgår at målrettet regulering indføres med 1.167 tons kvælstof til kystvande i 2019, 2.333 tons kvælstof til kystvande i 2020 og 3500 tons kvælstof til kystvande i 2021. Indsatsen i 2021 er herefter indarbejdet i grundlaget for vandområdeplanerne 2015-2021. Efter beregning og placering af ikke-forringelsesindsatsen i de enkelte oplande er indsatsen til gradvis forbedring herefter fordelt, således at de nævnte indsatsniveauer i de enkelte år nås.

Indsatsen i 2018 er en indsats, der alene skal bidrage til at sikre mod forringelse af vandmiljøets tilstand som følge af lempelserne i Fødevarer- og landbrugspakken.

Indsatsen i forhold til at imødegå forringelse i 2018 og 2019-2021 er beregnet ud fra samme grundlæggende forudsætninger som anvendt ved fastlæggelse af indsats i 2017 i den målrettede efterafgrødeordning, idet ikke-forringelsesindsatsen for 2020 og 2021 dog er samlet i 2019, bortset fra indsats til imødegåelse af forringelse som følge af akvakultur, som er placeret i 2020. For så vidt angår grundvand er indsatsen for årene 2018-2021 beregnet på baggrund af en gennemført optimering af den Nationale Kvælstofmodel (2017).

Den målrettede regulering skal på samme måde som den målrettede efterafgrødeordning i 2017 og 2018 beskytte Danmarks grundvand, kystvandmiljø og natur samtidig med, at den målrettede regulering giver markante erhvervsøkonomiske gevinster ved at målrette miljøindsatserne til de områder, hvor der er et særligt behov for indsats.

Det er Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at den målrettede efterafgrødeordning i 2017 har opnået sit formål, eftersom der i tilstrækkeligt omfang blev ansøgt om tilskud til udlægning af de målrettede efterafgrøder, idet der dog blev overført et mindre antal hektar efterafgrøder til efterafgrødeordningen i 2018. Endvidere har landbrugserhvervet vist medansvar ved at påtage sig at løfte indsatsbehovet via den frivillige tilskudsordning. Det har således ikke været nødvendigt at fastsætte et obligatorisk efterafgrødekrav efter § 18 a i 2017, idet indsatsbehovet er opnået via den frivillige ordning og ved udskydelse af en mindre indsats til 2018. På denne baggrund vurderer ministeriet, at ordningen skal videreføres i 2019.

Ordningen vil ligesom i 2017 bygge på et princip om frivillighed før obligatoriske krav. Ordningen ligger dermed i høj grad op til, at landbrugserhvervet tager ansvar for at løfte indsatsbehovet. Til gengæld kompenseres de virksomheder, som påtager sig ansvar, økonomisk for deres indsats. Det vil således kun være i tilfælde, hvor indsatsbehovet ikke løftes i tilstrækkeligt omfang via den frivillige tilskudsordning, at der bliver pålagt obligatoriske, ukompenserede efterafgrødekrav. Virksomhedernes mulighed for at fradrage efterafgrøder anmeldt under den frivillige ordning i et obligatorisk efterafgrødekrav, betyder samtidigt, at de virksomheder, som har deltaget i den frivillige ordning, ved virksomhedens opgørelse af sit evt. obligatoriske krav godskrives de hektar, som virksomheden frivilligt har påtaget sig at etablere.

3.2.3. Den foreslåede ordning

Med den foreslåede ændring i lovforslagets § 1, nr. 7, får miljø- og fødevareministeren bemyndigelse til at fastsætte et efterafgrødekrav i særlige områder, hvor der er behov for en kvælstofreduktionsindsats i 2019.

Den foreslåede ændring i gødskningslovens § 18 a, stk. 1, indebærer, at ministeren i 2018 kan fastsætte et samlet krav på 1.025 tons kvælstof til kystvande og 3.774 tons kvælstof i rodzonen til både grundvand og kystvande. For 2019 skal kravet svare til en samlet kvælstofreduktion på 1.167 tons kvælstof i forhold til kystvande, 4.260 tons kvælstof i rodzonen til både grundvand og kystvande og yderligere 278 tons kvælstof i rodzonen.

Indsatsbehovet i stk. 1, er opgjort i forhold til kystvand og grundvand, samt i forhold til hvor meget kvælstof der omsættes i transporten fra overfladen til udledningen i vandmiljøet (retention). I det opgjorte indsatsbehov for 2018 er der taget højde for, at der er overført et restindsatsbehov for 2017.

Det er hensigten, at der i forbindelse med udmøntningen af kravet i stk. 1, vil blive foretaget en opgørelse af indsatsbehovet i hver af de ca. 3.000 ID15-områder, der findes i Danmark.

ID15-områder er topografisk afgrænsede oplande, som i gennemsnit er på 15 km², beliggende inden for et kystvandopland. Der findes 90 kystvandoplande i Danmark. ID15-områderne er identificeret ved et områdenummer og er afgrænset som vist i Miljø- og Fødevareministeriets Internet Markkort. Kystvandoplande består af et antal ID15-områder. Den geografiske afgrænsning af de 90 kystvandoplande fremgår af kortmaterialet i vandplanerne for 2. planperiode.

Som det fremgår ovenfor, så vil der kun blive fastsat et krav om udlægning af efterafgrøder i medfør af bemyndigelsen i § 18 a, stk. 1, hvis efterafgrødeindsatsen efter den frivillige ordning i det enkelte år ikke har været tilstrækkelig til at opfylde indsatsbehovet i det pågældende år.

Konstateringen af, hvorvidt der fortsat er et indsatsbehov i forhold til grundvand i de enkelte områder eller de kystvande, som de pågældende områder afvander til, vil derfor ske efter udløbet af ansøgningsfristen for den frivillige ordning i 2018 og 2019.

Før der pålægges et krav om etablering af efterafgrøder, vil indsatsbehovet, der i § 18 a, stk. 1, er angivet i tons kvælstof, blive omregnet til det antal hektar efterafgrøder, der skal etableres. Der vil for hvert kystvandopland og ID15-område blive fastlagt, hvor mange hektar efterafgrøder der skal etableres i området for at opnå indsatsbehovet.

Visse virksomheder kan have arealer, der er beliggende i flere oplande, hvor der kan være fastsat forskellige efterafgrødekrav. Det er hensigten, at der fastsættes regler om beregning af virksomhedens samlede krav, således at efterafgrøderne placeres, hvor der er et indsatsbehov.

Økologiske virksomheder vil i 2018 ikke blive pålagt krav om udlægning af målrettede efterafgrøder, da udfasningen af kvælstofnormreduktionen ikke har indebåret ændringer i den mængde kvælstofholdig gødning, som disse virksomheder kan anvende inden for rammerne af reguleringen vedrørende den økologiske produktionsmetode. Økologiske og ekstensive arealer, eksempelvis permanent græs, fritages ligeledes fra reguleringen i 2019, idet den gennemsnitlige udvaskning fra denne type arealer i forvejen er lav. Det er derfor Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at økologiske og ekstensive arealer allerede er på det udvaskningsniveau, der skal opnås med reguleringen i 2019.

Ministerens foreslås i § 18 a, stk. 2, bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om kravet efter stk. 1, herunder om afgrænsningen af de særlige områder, hvori efterafgrøderne skal placeres og om efterafgrødernes

nærmere placering i områderne, og om hvilke afgrødetyper der kan anvendes som efterafgrøder og om dyrkningen af disse m.v. Den foreslåede bemyndigelse er ny og er indsat for at præcisere ministerens mulighed for bl.a. at fastsætte regler om, hvilket afgrødetyper der kan anvendes som efterafgrøder, og nærmere regler om dyrkning af efterafgrøderne, herunder etablerings- og destruktionsfrister.

Det er hensigten, at der for efterafgrøder etableret til opfyldelse af krav fastsat i medfør af § 18 a vil blive fastsat samme regler for afgrødetyper og dyrkning af efterafgrøderne, herunder etablerings- og destruktionsfrister for eftergrøder, som ifølge plantedækkebekendtgørelsen gælder for efterafgrødekravet fastsat efter § 18, stk. 1.

Det er endvidere hensigten, at efterafgrødekravet efter § 18 a fastsættes i procent af efterafgrødegrundarealerne på virksomheden. Det er herudover hensigten, at virksomheder med et efterafgrødegrundareal på under 10 hektar ikke forpligtes til at etablere efterafgrøder i medfør af § 18 a. Der gælder en tilsvarende begrænsning for efterafgrødekrav fastsat i medfør af gødskningslovens § 18, stk. 1, jf. § 2, stk. 1, 3. pkt., i plantedækkebekendtgørelsen.

Det er hensigten, at der vil blive udstedt en bekendtgørelse, som indeholder koordinater over de områder, hvor der skal etableres efterafgrøder efter § 18 a. Et kort over områderne vil endvidere kunne tilgås via Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

Det foreslås i § 18 a, stk. 3, at ministeren ved opgørelse af kravet efter stk. 1, kan fradrage den kvælstofreducerende effekt af kvælstofreducerende virkemidler, f.eks. efterafgrøder, anmeldt efter regler fastsat i en tilskudsordning etableret af miljø- og fødevareministeren.

Som det fremgår ovenfor, er det hensigten, at der kun vil blive fastsat et efterafgrødekrav i de områder, hvor indsatsbehovet ikke er opnået fuldt ud ved de frivillige tilskudsordninger om kvælstofreducerende virkemidler i henholdsvis 2018 og 2019. Ved fastsættelsen af kravet efter stk. 1, skal der derfor tages højde for effekten af virkemidler anmeldt i den frivillige tilskudsordning for det pågældende ansøgningsår angivet i hektar efterafgrøder, herunder effekten af virkemidlernes placering.

For at sikre, at den kvælstofreducerende effekt opnås, vil efterafgrødekravet i de områder, hvor der skal fastsættes et sådant krav, dog blive fastsat således, at det svarer til det individuelle områdes fulde indsatsbehov, jf. § 18 a, stk. 1 og 2.

Som det fremgår ovenfor, er formålet med gødskningslovens § 18 b, stk. 1, at sikre, at virksomhederne ved beregningen af virksomhedens evt. obligatoriske efterafgrødekrav godskrives de hektar med efterafgrøder, som virksomheden via tilskudsordningen frivilligt har påtaget sig at etablere.

Det foreslås derfor i lovforslagets § 1, nr. 10, at de virksomheder, som har indgivet ansøgning om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler efter regler i en tilskudsordning etableret af miljø- og fødevareministeren, for det pågældende ansøgningsår kan reducere virksomhedens efterafgrødekrav pålagt i medfør af § 18 a med et areal, der svarer til det efterafgrødeareal, der ved udløbet af ansøgningsfristen er omfattet af ansøgningen for det pågældende ansøgningsår.

3.3. Alternativ opfyldelse af obligatorisk krav om efterafgrøder

3.3.1. Gældende ret

Miljø- og fødevareministeren er i gødskningslovens § 19, stk. 1, bemyndiget til at etablere særlige ordninger, som den enkelte virksomhed kan vælge som alternativ til etablering af efterafgrøder efter § 18.

Formålet med bestemmelsen er at give de virksomheder, der er omfattet af krav om udlægning af efterafgrøder fastsat i medfør af gødskningslovens § 18, en større fleksibilitet ved tilrettelæggelsen af driften af virksomheden. Flexibiliteten består i, at virksomhederne kan opfylde deres forpligtelser fastsat i medfør af § 18, ved at anvende andre virkemidler, der har en tilsvarende kvælstofreducerende effekt som efterafgrøder. Hvis det på grund af f.eks. vejrmæssige eller driftsmæssige årsager ikke er hensigtsmæssigt at etablere efterafgrøder, vil virksomheden fortsat kunne opfylde sit krav, selvom der anvendes et alternativt virkemiddel.

Det er en forudsætning for iværksættelse af disse alternative ordninger, at der er tilstrækkelig viden om miljøeffekten af det enkelte virkemiddel.

Bemyndigelsen i gødskningslovens § 19, stk. 1, er udnyttet i plantedækkebekendtgørelsen til at fastsætte følgende ordninger om virkemidler med kvælstofreducerende effekt, som kan anvendes til opfyldelse af efterafgrødekravet fastsat i medfør af gødskningslovens § 18, stk. 1, i stedet for etablering af efterafgrøder:

- Udlægning af mellemafgrøder, jf. plantedækkebekendtgørelsens § 6.
- Arealer etableret med energiafgrøder, jf. plantedækkebekendtgørelsens § 7.
- Braklagte arealer etableret med græs, jf. plantedækkebekendtgørelsens § 8.
- Braklagte arealer langs vandløb og rundt om søer, jf. plantedækkebekendtgørelsens § 9.
- Afbrænding af fiberfraktionen af forarbejdet husdyrgødning, jf. plantedækkebekendtgørelsens § 10.
- Tidlig såning af vinterhvede, vinterbyg, vinterrug og triticale, jf. plantedækkebekendtgørelsens § 11.

For at sikre at effekten af de alternative virkemidler modsvarer efterafgrødernes effekt, er miljø- og fødevareministeren i gødskningslovens § 19, stk. 3, bl.a. bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om ordningerne fastsat i medfør af gødskningslovens § 19, stk. 1, herunder om frister og omregningsfaktorer, samt krav om til- og afmelding m.v.

Denne bemyndigelse er anvendt til at fastsætte en omregningsfaktor for hver af de enkelte virkemidler, og andre betingelser, som skal være opfyldt for, at de alternative virkemidlers effekt modsvarer efterafgrødevirkemidlets effekt. Sådanne øvrige betingelser kan angå, hvilke afgrødearter der kan anvendes, frister for såning og destruktion m.v.

Da der er tale om frivillige ordninger, som den enkelte virksomhed kan vælge at anvende i stedet for at etablere efterafgrøder, og med henblik på at tilvejebringe et tilstrækkeligt grundlag for kontrollen med efterafgrødekravet, er der endvidere i medfør af bemyndigelsen i gødskningslovens § 19, stk. 3, i plantedækkebekendtgørelsens § 15 fastsat frister for til- og afmelding af ordningerne.

Virksomheder, der er omfattet af kravet om etablering af efterafgrøder, og som i en planperiode etablerer flere hektar med efterafgrøder, end der skal til for at opfylde planperiodens efterafgrødekrav, har mulighed for at "opspare" effekten af de ekstra udlagte hektar med efterafgrøder (også benævnt som overskud af efterafgrøder), jf. plantedækkebekendtgørelsens § 12. Efterafgrøder, der er etableret f.eks. til opfyldelse af efterafgrødekrav fastsat i medfør af anden lovgivning, kan ikke anvendes til opsparing, medmindre dette er tilladt efter den pågældende lovgivning. Dette kan f.eks. være efterafgrøder, der er udlagt som miljøfokusområder efter reglerne i bekendtgørelse nr. 1259 af 26. oktober 2016 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v.

Overskud af efterafgrøder kan efter plantedækkebekendtgørelsens § 13 anvendes i en senere planperiode til opfyldelse af den valgte planperiodes efterafgrødekrav eller overføres til en anden virksomhed til opfyldelse af denne virksomheds efterafgrødekrav. Der er fastsat visse betingelser for overførsel af overskud af efterafgrøder mellem virksomheder, og der er fastsat differentierede omregningsfaktorer, således at der tages højde for den eventuelle forskel på, hvor meget organisk gødning henholdsvis den afgivende og modtagende virksomhed udbringer pr. hektar harmoniareal. De betingelser, som er fastsat for overførsel mellem virksomheder, er fastsat for at sikre miljøeffekten.

Miljø- og fødevareministeren er i gødskningslovens § 19, stk. 2, bemyndiget til at etablere pilotprojektordninger, hvorefter en eller flere virksomheder kan ansøge om at anvende lokale virkemidler som alternativ til udlægning af efterafgrøder til opfyldelse af efterafgrødekravet fastsat i medfør af gødskningslovens § 18. I medfør af bemyndigelsen i § 19, stk. 2, er der oprettet en pilotprojektordning om præcisionslandbrug, jf. plantedækkebekendtgørelsens § 18.

Bemyndigelsen i gødskningslovens § 19, stk. 3, til at fastsætte frister og omregningsfaktorer, samt krav om til- og afmelding m.v. med henblik på at sikre, at effekten af de alternative virkemidler modsvarer efterafgrødernes effekt, omfatter også pilotprojektordningerne, der kan fastsættes i medfør af gødskningslovens § 19, stk. 2.

Pilotprojektordningerne i medfør af § 19, stk. 2, etableres i modsætning til ordningerne fastsat i medfør af lovens § 19, stk. 1, som ansøgningsordninger. Miljø- og fødevareministeren er derfor i gødskningslovens § 19, stk. 4, 1. pkt., bemyndiget til at fastsætte regler om ansøgningens indgivelse, indhold, oplysninger og

formkrav. Ministeren er endvidere i gødskningslovens § 19, stk. 4, 2. pkt., bemyndiget til at fastsætte individuelle vilkår i afgørelserne, der angår det konkrete projekt, der er omfattet af ansøgningen.

Det er efter gældende ret ikke muligt at anvende alternative virkemidler til opfyldelse af virksomhedernes målrettede efterafgrødekrav fastsat i medfør af § 18 a.

3.3.2. Den foreslåede ordning

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 12, at ministerens bemyndigelser i gødskningslovens § 19, stk. 1 og 2, udvides, således at det bliver muligt at fastsætte regler om, at virksomhederne også kan anvende alternative virkemidler til etablering af efterafgrøder med henblik på opfyldelse af det efterafgrødekrav, der fastsættes i medfør af gødskningslovens § 18 a.

Med henblik på at sikre enkelthed og gennemskuelighed for den enkelte virksomhed er det hensigten, at betingelser og frister vedrørende alternativerne til udlægning af efterafgrøder til opfyldelse af krav fastsat i medfør af § 18 a, der fastsættes efter gødskningslovens § 19, stk. 3 og 4, så vidt muligt følger de betingelser og frister, der gælder for alternative virkemidler til opfyldelse af efterafgrødekrav fastsat i medfør af § 18. Såfremt de gældende regler i plantedækkebekendtgørelsen ændres, forventes reglerne for efterafgrøder efter § 18 a, ændret tilsvarende.

For at sikre den forudsatte effekt af alternativer til opfyldelse af efterafgrødekravet fastsat efter § 18 a, vil der i medfør af § 19, stk. 3, blive stillet krav om, at alternativerne etableres i det samme ID15-område eller kystvandområde, som efterafgrødekravet skal opfyldes i. Virksomheden vil dog kunne flytte arealet med alternativer til andre marker inden for samme ID15-område eller kystvandområde.

Som det fremgår af lovforslagets § 5, stk. 3, foreslås det, at den foreslåede ændring af gødskningslovens § 19, stk. 1 og 2, træder i kraft 1. januar 2019. Det er hensigten, at muligheden for at anvende alternative virkemidler til opfyldelse af efterafgrødekrav fastsat i medfør af § 18 a, vil blive tilgængelig for virksomhederne fra planperioden 2019/2020, som påbegyndes den 1. august 2019, som en del af målrettet regulering.

I 2019 skal der i et stort antal ID15-områder gennemføres en indsats med henblik på at imødegå forringelser af grundvandsforekomster. Det vil derfor i forhold til opfyldelse af efterafgrødekrav fastsat i medfør af gødskningslovens § 18 a, være nødvendigt at begrænse muligheden for at anvende alternative virkemidler til ordninger om virkemidler, der har en grundvandseffekt.

Det foreslås derfor i lovforslagets § 1, nr. 13, at miljø- og fødevareministeren i gødskningslovens § 19, stk. 3, 2. pkt., bemyndiges til at fastsætte, at visse af ordningerne efter § 19, stk. 1 og 2, kun kan anvendes som alternativ til etablering af efterafgrøder fastsat i medfør af § 18.

Det er derfor hensigten, at den foreslåede bemyndigelse i gødskningslovens § 19, stk. 3, 2. pkt., vil blive anvendt til at fastsætte, at muligheden for at anvende braklagte arealer langs vandløb og søer som alternativ til efterafgrøder begrænses til opfyldelse af efterafgrødekravet fastsat efter § 18. Dette gælder tillige muligheden for at overføre overskydende efterafgrødearealer i en planperiode (opsparing) til opfyldelse af efterafgrødekrav i en senere planperiode eller overdragelse af efterafgrødearealerne til en anden virksomhed til opfyldelse af denne virksomheds efterafgrødekrav.

3.4. Afbrænding af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning

3.4.1. Gældende ret

Efter gødskningslovens § 5 må forbruget af kvælstof til gødningsformål i en planperiode ikke overstige den samlede kvote for kvælstof i planperioden. Gødskningslovens §§ 10-14 indeholder bestemmelser om beregning af virksomhedens forbrug af kvælstof i husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning, anden organisk gødning end husdyrgødning og handelsgødning.

Husdyrbrugloven indeholder i § 5 a en bemyndigelse for miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler om lofter for den højest tilladelige mængde udbragt fosfor pr. hektar fra gødning. Bemyndigelsen er udnyttet

i husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 13. Husdyrbruglovens §§ 5 g-5 k indeholder bestemmelser om beregning af jordbrugsvirksomhedens forbrug af fosfor i husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning, anden organisk gødning end husdyrgødning og handelsgødning svarende til gødskningslovens §§ 10-14.

Til brug for beregning af virksomhedens forbrug af henholdsvis kvælstof og fosfor er der i de to love fastsat regler for indberetning af til- og fraførsel af gødning og lageropgørelse. Bl.a. er miljø- og fødevareministeren i gødskningslovens § 11, stk. 7, 1. pkt., bemyndiget til at fastsætte regler om, at kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning afsat til et miljøgodkendt anlæg, der forbrænder affald, kan fratrækkes i jordbrugsvirksomhedens forbrug af kvælstof. En tilsvarende bemyndigelse for så vidt angår fratækning af fosfor findes i husdyrbruglovens § 5 h, stk. 7.

Bemyndigelsen i gødskningslovens § 11, stk. 7, 1. pkt., er anvendt til at fastsætte en bestemmelse i gødskningsbekendtgørelsens § 13, stk. 3, om, at kvælstofindholdet i den husdyrgødning, der i planperioden er anvendt til forbrænding i anlæg, der er godkendt i henhold til den til enhver tid gældende bekendtgørelse om anlæg, der forbrænder affald, kan fratrækkes i gødningsregnskabet. I medfør af husdyrbruglovens § 5 h, stk. 7, er der fastsat en tilsvarende bestemmelse i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 52, stk. 3, for så vidt angår muligheden for at fratække fosfor.

Ministeren er endvidere i gødskningslovens § 11, stk. 7, 2. pkt., bemyndiget til at fastsætte regler om, at kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, som jordbrugsvirksomheder har afbrændt i eget miljøgodkendt forbrændingsanlæg, på visse nærmere fastsatte betingelser kan fratrækkes i virksomhedens forbrug af kvælstof.

Denne bemyndigelse er sammen med § 11, stk. 7, 1. pkt., hjemmel til gødskningsbekendtgørelsens § 13, stk. 3, der er beskrevet ovenfor. Endvidere er der i medfør af bemyndigelsen i § 11, stk. 7, 2. pkt., i gødskningsbekendtgørelsens § 33 fastsat regler for forbrændingsanlæg, der tilhører registrerede virksomheder. Reglerne fastsat i gødskningsbekendtgørelsens § 33 skal sikre, at forbrændingsanlægget ved kontrollen kan dokumentere, at der er forbrændt den mængde husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning i anlægget, som er opgivet i gødningsregnskabet. Yderligere skal reglerne sikre, at selve forbrændingen er udført, så der efter afbrænding ikke er kvælstof tilstede i asken. Dette skal yderligere understøttes af krav til prøvetagning. Formålet er i sin helhed at sikre, at der ikke vil kunne udbringes et kvælstofholdigt restprodukt på landbrugsjorden, som ikke fremgår af gødningsregnskabet.

Husdyrbrugloven indeholder ikke en bemyndigelse svarende til gødskningslovens § 11, stk. 7, 2. pkt., i forhold til fosfor, fordi fosfor i modsætning til kvælstof ikke forsvinder ved afbrænding. Dette begrænser anvendelsesområdet for husdyrgødningsbekendtgørelsens § 52, stk. 3, til fosfor i husdyrgødning afgivet til afbrænding på anlæg og ikke fosfor i husdyrgødning afbrændt på virksomhedens eget forbrændingsanlæg.

3.4.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Nærværende lovforslag skal bl.a. fjerne en af barriererne for alternativ anvendelse af husdyrgødning. Det foreslås at ændre gødskningslovens § 11, stk. 7, jf. lovforslagets § 1, nr. 5 og 6, således at miljø- og fødevareministeren får bemyndigelse til at fastsætte regler om fratækning af kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning i virksomhedens forbrug af kvælstof i tilfælde, hvor virksomheden har afsat husdyrgødningen eller den forarbejdede husdyrgødning til et forbrændingsanlæg eller et brændingsanlæg eller afbrændt husdyrgødningen eller den forarbejdede husdyrgødning i virksomhedens eget forbrændingsanlæg eller brændingsanlæg.

I forhold til husdyrbrugloven foreslås bemyndigelsen i § 5 h, stk. 7, affattet således, at den også giver mulighed for at fastsætte regler om, at fosfor kan fratrækkes i fosforregnskabet, når gødningen er afsat til brændingsanlæg uden for bedriften. Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 7.

For jordbrugsvirksomheder, som har eget forbrændingsanlæg eller brændingsanlæg, og som afsætter asken fra afbrændt husdyrgødning uden for bedriften, bliver det efter lovforslagets § 2, nr. 6, muligt fra den 1. august 2019 at trække fosforen i det afsatte restprodukt fra i virksomhedens samlede forbrug af fosfor. I den forbindelse vil der i medfør af husdyrbruglovens § 5 h, stk. 3, jf. § 5 d, blive fastsat regler om jordbrugsvirksomhedens maksimale ultimolager af fosfor i afbrændt husdyrgødning. Det er hensigten, at

jordbrugsvirksomheden maksimalt må have et ultimolager på 50 pct. af jordbrugsvirksomhedens produktion af husdyrgødning, modtaget husdyrgødning, herunder forarbejdet husdyrgødning, og aske fra afbrændt husdyrgødning i planperioden. Herved ændres husdyrgødningsbekendtgørelsens eksisterende loft over størrelsen af jordbrugsvirksomhedens eventuelle akkumulering af fosfor i husdyrgødningslageret til også at omfatte lageret af restproduktet fra afbrændt husdyrgødning.

Et forbrændingsanlæg til husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning er et anlæg, der afbrænder husdyrgødning og fraktioner af husdyrgødning fra en eller flere husdyrproducenter eller fra et eller flere forarbejdningsanlæg, og som ved forbrænding omdanner husdyrgødningen eller den forarbejdede husdyrgødning til energi, røggasser og aske. Forbrændingsanlæg skal være godkendt i overensstemmelse med bestemmelserne i bekendtgørelsen om anlæg, der forbrænder affald.

Et brændingsanlæg er et anlæg, som er godkendt efter reglerne i gennemførelsesforordningen til biproduktforordningen til at bruge fjerkrægødning eller anden husdyrgødning som brændsel.

Gennemførelsesforordningen til biproduktforordningen blev ændret ved Kommissionens forordning (EU) Nr. 592/2014 af 3. juni 2014. Ændringsforordningen fastsætter rammer for anvendelse af fjerkrægødning som brændsel på gårdanlæg, herunder driftsbetingelser for brændingsanlægget og beskrivelse af typer af anlæg, gødningen kan afbrændes på.

Gennemførelsesforordningen til biproduktforordningen blev ændret igen ved Kommissionens forordning (EU) Nr. 2017/1262 af 12. juli 2017. Med denne ændring er der blevet åbnet op for en bredere anvendelse af andre typer af husdyrgødning (end fjerkrægødning) som brændsel, under forudsætning af at betingelserne for afbrænding beskrevet i forordningen er overholdt.

Den gældende regulering i gødskningsloven og husdyrbrugloven og regler udstedt i medfør heraf tager ikke i tilstrækkelig grad højde for anvendelsen af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning som brændsel i brændingsanlæg godkendt efter regler fastsat i gennemførelsesforordningen til biproduktforordningen. De foreslåede ændringer af gødskningsloven og husdyrbrugloven om brændingsanlæg er således et forslag om tilpasning af den nationale lovgivning til gennemførelsesforordningen, for så vidt angår brugen af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning som brændsel i brændingsanlæg.

Med forslaget ligestilles brænding af husdyrgødning i brændingsanlæg godkendt efter gennemførelsesforordningen til biproduktforordningen med forbrænding i miljøgodkendte forbrændingsanlæg i relation til mulighederne for at trække kvælstof henholdsvis fosfor ud af gødningsregnskabet. Samtidig forberedes der en regulering, der giver jordbrugsvirksomhederne et incitament til at anvende asken fra afbrændt husdyrgødning som gødning og dermed nyttiggøre fosforressourcen i asken.

3.5. Overgangsbestemmelser for visse husdyrbrug

3.5.1. Gældende ret

Etablering af husdyrbrug kræver forudgående godkendelse eller tilladelse efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 1 og 2, og § 16 b, stk. 1. Disse regler trådte i kraft 1. august 2017 som følge af ændringerne af husdyrbrugloven, der følger af lov nr. 204 af 28. februar 2017. Det, der kræver godkendelse eller tilladelse efter de nævnte bestemmelser, er etablering af husdyrbrug. Godkendelsespligten gælder ved etablering af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år eller med flere end 2.000 stipladser til fedesvin, flere end 750 stipladser til søer eller flere end 40.000 stipladser til fjerkræ udløser krav om godkendelse, jf. § 16 a, stk. 1 og 2.

Etablering af husdyrbrug, der ikke er omfattet af godkendelsespligt, kræver tilladelse efter § 16 b, stk. 1. For at der er tale om et husdyrbrug, skal der på en ejendom være eller blive mere end 100 m² produktionsareal. Kravet om tilladelse udløses således som udgangspunkt ved etablering af mere end 100 m² produktionsareal på ejendommen. Efter § 7 i bekendtgørelse nr. 1380 af 30. november 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (herefter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) er tilladelseskravet dog i visse tilfælde hævet til 150-300 m² produktionsareal. Hvad der forstås ved produktionsareal er nærmere reguleret i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og omfatter navnlig det areal i staldene, hvor dyrene er.

Efter de regler, der gjaldt før 1. august 2017, krævede etablering af husdyrbrug tilladelse eller godkendelse efter husdyrbruglovens nu ophævede §§ 10-12. Hvorvidt der var krav om tilladelse eller godkendelse afhang af dyreholdets størrelse udtrykt i antallet af dyreenheder på husdyrbruget. Der henvises herom i øvrigt til de almindelige bemærkninger i lovforslag nr. L 114 af 12. januar 2017, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A bl.a. pkt. 5.3.1.1.1, side 52.

Overgangsbestemmelserne i § 10 i lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af bl.a. husdyrbrugloven fastsætter, hvornår godkendelsespligten eller tilladelseskravet i husdyrbruglovens § 16 a, stk. 1 og 2, og § 16 b, stk. 1, får virkning for husdyrbrug, der er etableret før nævnte lovs ikrafttræden. Det følger af overgangsbestemmelserne, at husdyrbrug, der er tilladt eller godkendt efter de tidligere gældende §§ 10-12 i husdyrbrugloven, bliver omfattet af krav om godkendelse eller tilladelse efter den gældende lovs §§ 16 a, stk. 1 og 2, og § 16 b, stk. 1, når husdyrbruget foretager ændringer eller udvidelser, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet. På samme måde følger det af overgangsbestemmelserne, at husdyrbrug, der er etableret før 1. januar 2007, hvor husdyrbrugloven (hovedloven) trådte i kraft, bliver omfattet af pligten til at indhente en godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a, stk. 1 og 2, og § 16 b, stk. 1, når husdyrbruget foretager ændringer eller udvidelser.

Indtil de pågældende husdyrbrug eventuelt foretager udvidelser eller ændringer, der bringer dem ind under godkendelses- og tilladelsesordningen i husdyrbruglovens §§ 16 a og 16 b via overgangsbestemmelserne, vil de være reguleret af deres hidtidige retsgrundlag, dvs. den tilladelse, godkendelse, anmeldelse m.v., der fastsætter produktionsrammen for det enkelte husdyrbrug, samt husdyrbrugslovens regler om påbud, herunder evt. regler om revurdering og retsbeskyttelse m.v., afhængig af den konkrete situation.

3.5.2. Miljø- og Fødevarerministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår overordnet af lovbemærkningerne til overgangsbestemmelserne i § 10 i lov nr. 204 af 28. februar 2017, at det har været hensigten, at alle typer af husdyrbrug, der er etableret før ændringslovens ikrafttræden den 1. august 2017, skal omfattes af pligten til at indhente en godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a, stk. 1 og 2, og § 16 b, stk. 1, når husdyrbruget foretager ændringer eller udvidelser i nærmere bestemt omfang.

Efter ordlyden af § 10, stk. 1 og 2, er husdyrbrug, der er lovligt etableret i perioden fra 1. januar 2007, hvor husdyrbrugloven (hovedloven) trådte i kraft, og frem til 1. august 2017, hvor lov nr. 204 af 28. februar 2017 (ændringslov) trådte i kraft, men uden at være omfattet af krav om tilladelse eller godkendelse efter de før 1. august 2017 gældende regler, dog ved en fejl ikke nævnt. Det drejer sig om ejendomme, der er husdyrbrug efter den gældende definition i husdyrbruglovens § 3, stk. 1, nr. 1, og hvor der lovligt er etableret et dyrehold på op til og med 15 dyreenheder i overensstemmelse med de regler, der gjaldt før 1. august 2017. Sådanne husdyrbrug er således utilsigtet ikke omfattet af pligten til at indhente en forudgående godkendelse eller tilladelse efter § 16 a, stk. 1 og 2, og § 16 b, stk. 1, ved ændringer eller udvidelser. De er dog omvendt ikke forhindret i at ansøge om godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b og reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

De pågældende husdyrbrug vil derimod som udgangspunkt være reguleret af husdyrbruglovens generelle krav til placering, husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om bl.a. indretning og drift af stalde, krav til opbevaring af gødning og ensilage m.v. og pligt til forudgående anmeldelse af stalde, møddingpladser, gyllebeholdere m.v. og eventuelle udvidelser af eksisterende dyrehold. Endvidere er de omfattet af bl.a. husdyrbruglovens §§ 42 og 43 om kommunalbestyrelsens adgang til i visse tilfælde at meddele påbud om at nedbringe forurening eller ophøre med bestemte aktiviteter. Kriteriet for meddelelse af påbud efter § 42 er, om et konkret husdyrbrug medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening eller nærliggende risiko herfor.

I forbindelse med forhåndsansmeldelser efter § 70 i husdyrgødningsbekendtgørelsen, byggesagsbehandling, naboklager m.v. vil kommunalbestyrelsen kunne få forhåndskenndskab til udvidelser eller ændringer af disse husdyrbrug og i den forbindelse kunne tilkendegive, at den pågældende udvidelse eller ændring f.eks. forventes at medføre krav om begrænsning af husdyrbrugets forurening gennem påbud efter lovens § 42.

Den nærmere udformning af et eventuelt påbud vil afhænge af den konkrete sag, og indholdet vil efter omstændighederne kunne være meget lig en godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b. Formelt er der dog tale om påbud, der f.eks. ikke er omfattet af retsbeskyttelse, offentlighedsprocedurer m.v.

Det er efter Miljø- og Fødevarerministeriets opfattelse u hensigtsmæssigt, at de pågældende husdyrbrug ikke er undergivet samme regulering som øvrige husdyrbrug. Af hensyn til formålet med godkendelses- og tilladelsesordningen og til klarhed i reguleringen for såvel ejere m.v. af sådanne mindre husdyrbrug som omboende og administrerende myndigheder bør den nugældende – og utilsigtede – retstilstand ændres snarest muligt.

Det foreslås på den baggrund i lovforslagets § 3, at overgangsbestemmelsen i § 10, stk. 1, i lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af bl.a. husdyrbrugloven ændres, således at pligten til at indhente en forudgående godkendelse eller tilladelse efter § 16 a, stk. 1 og 2, eller § 16 b, stk. 1, også gælder for husdyrbrug, som er lovligt etableret i perioden fra den 1. januar 2007 til og med den 31. juli 2017 uden tilladelse og godkendelse efter de tidligere gældende regler i husdyrbruglovens §§ 10-12. Forslaget indebærer, at de pågældende husdyrbrug omfattes af krav om godkendelse eller tilladelse, når de foretager udvidelser eller ændringer efter ikrafttrædelsen af bestemmelsen.

Det foreslås endvidere, at ændringen træder i kraft snarest muligt efter vedtagelsen.

Indtil ændringen er trådt i kraft, vil husdyrbrugene navnlig være reguleret af reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, herunder anmeldepligten, kommunalbestyrelsens eventuelle påbud og forbud efter husdyrbruglovens §§ 42 og 43 samt regler i anden lovgivning. Et husdyrbrug vil dog også frivilligt kunne søge om godkendelse eller tilladelse i overensstemmelse med husdyrbruglovens §§ 16 a og 16 b og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Derved vil husdyrbrugets miljøpåvirkning konkret blive vurderet, og rammerne for produktionen vil blive udtrykt i vilkår omfattet af retsbeskyttelse m.v., som gælder for godkendelser og tilladelser. Dette vil bl.a. kunne være hensigtsmæssigt af hensyn til investeringssikkerhed, finansieringsmuligheder m.v.

3.6. Ændringer i husdyrbrugloven i øvrigt

Lovforslagets § 2 indeholder udover de ændringer af husdyrbrugloven, der er beskrevet i afsnit 3.4., navnlig justeringer af husdyrbruglovens definitioner af fjerkræ, husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, jf. bemærkningerne under afsnit 3.6.1. og 3.6.2.

Der foreslås desuden en mindre ændring af husdyrbruglovens § 5 c, således at der anvendes den kønsneutrale betegnelse »den ansvarlige for driften«, fremfor »driftsherren«. Herudover foreslås det at rette nogle mindre fejl i husdyrbruglovens §§ 42 og 43, således at det, der er omfattet af disse bestemmelser, er husdyrbrug, husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg. Der henvises om disse ændringer til bemærkningerne til forslaget § 2, nr. 5, 10 og 11.

3.6.1. Særligt om definitionerne af gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg

3.6.1.1. Gældende ret

Husdyrbruglovens § 3, stk. 1, indeholder definitioner af de centrale ord og begreber i loven. Visse definitioner er indbyrdes sammenhængende. I relation til godkendelses- og tilladelsesordningen i lovens §§ 16 a og 16 b er husdyrbrug det helt centrale begreb. Ved husdyrbrug forstås det eller de husdyranlæg, der tilsammen har et produktionsareal på mere end 100 m², gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg og andre driftsbygninger m.v. til brug for husdyrhold, som ligger på samme ejendom.

Lovens § 3, stk. 1, nr. 2, indeholder i forlængelse heraf en definition af gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, som danner grundlag for såvel forståelsen af begrebet husdyrbrug, lovens bestemmelser om placering af anlæg på husdyrbrug som regler i medfør af loven om f.eks. krav til indretning, drift og placering af ensilagepladser, gyllebeholdere m.v.

Ved gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg forstås bygninger eller andre fast placerede indretninger, hvor der opbevares husdyrgødning, ensilage eller lign. Sådanne anlæg er ifølge bemærkningerne til bestemmelsen bl.a. køre- og plansiloer til opbevaring af ensilage og gyllebeholdere, møddingpladser og containere.

Der er fastsat regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen om bl.a. krav til opbevaring af ensilage, husdyrgødning, restvand, og ensilagesaft, herunder krav til indretning og drift af anlæg.

3.6.1.2. Miljø- og Fødevarerministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås, at definitionen af gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg erstattes af selvstændige definitioner for gødningsopbevaringsanlæg henholdsvis ensilageopbevaringsanlæg. Formålet hermed er at tydeliggøre, at der tale om forskellige anlæg og at gøre definitionerne mere praktisk anvendelige. Forslaget er primært af lovteknisk karakter, og der tilsigtes ikke ændringer i øvrigt som følge af forslaget.

Det foreslås, at der ved et ensilageopbevaringsanlæg forstås en bygning eller en anden fast placeret indretning, hvor der opbevares ensilage. Det vil som hidtil navnlig omfatte ensilagepladser og plan- og køresiloer.

Det foreslås, at der ved et gødningsopbevaringsanlæg forstås en bygning eller en anden fast placeret indretning, hvor der opbevares husdyrgødning, restvand eller ensilagesaft. Med forslaget præciseres det således i selve ordlyden, hvilke typer af gødning der er omfattet af definitionen. Omfattet af definitionen er f.eks. møddingpladser, gyllebeholdere, møddingsaftbeholdere, restvandsbeholdere, ensilagesaftbeholdere m.v.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 2 og 3.

3.6.2. Særligt om definitionen af fjerkræ

3.6.2.1. Gældende ret

Efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2, nr. 3, er der godkendelsespligt for etablering af husdyrbrug med flere end 40.000 stipladser til fjerkræ (IE-husdyrbrug).

Fjerkræ forstås i overensstemmelse med lovens § 3, stk. 1, nr. 8, der definerer fjerkræ som høns, kalkuner, perlehøns, ænder, gæs, vagtler, duer, fasaner og agerhøns, der opdrættes eller holdes i fangenskab med henblik på avl, produktion af kød eller konsumæg eller levering af vildt til udsætning.

Reglerne om godkendelsespligt for fjerkræ, herunder definitionen af fjerkræ, tager sigte på opfyldelse af forpligtelser i navnlig IE-direktivet, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening).

3.6.2.2. Miljø- og Fødevarerministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås, at lovens § 16 a, stk. 2, nr. 3, ændres således, at det fremgår direkte af bestemmelsen, hvilke typer af fjerkræ der er omfattet af godkendelsespligt efter bestemmelsen.

Samtidig foreslås det, at strudsefugle (ratitae) indføres i opstillingen af fjerkrætyper, idet strudsefugle ved en fejl ikke tidligere er omfattet af opregningen i definitionen af fjerkræ. Herved bliver der fuld overensstemmelse med IE-direktivets definition på fjerkræ.

Godkendelsespligten vil herefter omfatte husdyrbrug med flere end 40.000 stipladser til fjerkræ i form af høns, kalkuner, perlehøns, ænder, gæs, vagtler, duer, fasaner, agerhøns og strudsefugle, der opdrættes eller holdes i fangenskab med henblik på avl, produktion af kød eller konsumæg eller levering af vildt til udsætning.

I Fødevarestyrelsens centrale husdyrregister (CHR) er der, ud over hold i zoologiske haver, aktuelt registreret færre end 20 strudsefuglehold. Miljø- og Fødevarerministeriet vurderer, at der ikke er husdyrbrug med så store hold af strudsefugle, at disse anses for at være IE-husdyrbrug og omfattet af godkendelsespligt efter § 16 a, stk. 2, nr. 3.

Som konsekvens af forslaget om at tilføje opregningen af fjerkrætyper i lovens § 16 a, stk. 2, nr. 3, foreslås det, at definitionen af fjerkræ i den gældende lovs § 3, stk. 1, nr. 8, ophæves.

Der henvises til i øvrigt til bemærkningerne til forslagets § 2, nr. 4 og 9.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Landbrugsstyrelsens samlede administrative ressourceforbrug til den kombinerede ordning med frivillig indsats og målrettede krav estimeres til 5,1 mio. kr. for 2018 og 12,6 mio. kr. for 2019. Midlerne anvendes til yderligere kompetenceudvikling, sagsbehandling, kontrol, brug af telemåling samt udvikling af it og drift af ordningen, som bliver mere kompliceret end den forudgående ordning i 2017 og 2018.

Staten yder tilskud til frivillig udlægning af efterafgrøder i 2019 under 'de minimis-reglerne' i henhold til Kommissionens forordning (EU) Nr. 1408/2013 af 18. december 2013.

For så vidt angår ændringen af gødskningslovens § 11, stk. 7, og § 24 samt husdyrbruglovens § 5 h, stk. 4, og § 5 r om fratrækning af kvælstof og fosfor i gødningsregnskabet, er der på nuværende tidspunkt ingen danske erfaringer med anvendelse af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning som brændsel. Lovforslaget medfører imidlertid, at der i forbindelse med Miljø- og Fødevarerministeriets administration af ændringerne vedrørende brænding af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning må forventes øgede omkostninger til den administration og kontrol, der er forbundet med virksomhedernes indberetning af til- og fraførsel af husdyrgødning og restprodukter, samt den administrative og fysiske kontrol af gødningsregnskaber. Endvidere vil der være omkostninger forbundet med tilpasninger i Miljø- og Fødevarerministeriets IT-systemer.

Der forventes svagt forøgede administrative opgaver i Miljø- og Fødevarerministeriet i forbindelse med registrering og behandling af indberetninger fra nye leverandører af gødnings- og restprodukter.

De samlede udgifter vedrørende ændringen af bestemmelserne om forbrændingsanlæg og brændingsanlæg finansieres inden for Miljø- og Fødevarerministeriets eksisterende rammer.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har været i præhøring hos Team Effektiv Regulering (Erhvervsstyrelsen). Team Effektiv Regulering vurderer, at lovforslaget i sig selv ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet. Miljø- og Fødevarerministeriet deler denne vurdering.

Lovforslaget indeholder en række bemyndigelser, der, i det omfang de benyttes, vil blive konkretiseret i selvstændige bekendtgørelser med dertilhørende erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Den foreslåede ordning om krav om etablering af efterafgrøder i særlige områder vil i almindelighed kunne indføres som erstatningsfri regulering. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at der vil kunne være jordbrug, der bliver ramt så økonomisk intensivt, at der vil kunne være tale om et ekspropriativt indgreb, som vil kunne berettige til (fuldstændig) erstatning efter grundlovens § 73. Den endelige afgørelse af dette spørgsmål henhører under domstolene.

I det omfang afbrænding af husdyrgødning kan bidrage til at opretholde husdyrproduktionen på et eksisterende niveau eller inden for de gældende harmoniregler skabe grundlag for at øge produktionen, må muligheden for afbrænding vurderes at have en positiv effekt på virksomhedernes indtjeningsmulighed. Det samme gør sig gældende for de jordbrugsvirksomheder, der har en husdyrproduktion, der begrænses af fosforealkrav i medfør af husdyrbrugloven, og hvor afgivelse og transport af afbrændt husdyrgødning til andre jordbrugsvirksomheder bliver et lønsomt alternativ til afgivelse og transport af husdyrgødningen fra husdyrproduktionen. Da der ikke er danske erfaringer med afbrænding af husdyrgødning som brændsel, og

det ikke er muligt at vurdere omfanget af afbrænding, er det ikke muligt at kvantificere den mulige gevinst for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Den nuværende kvælstofregulering er pt. forankret i vandområdeplanerne for vandrammedirektivets anden planperiode (2015-2021), der er baseret på en opdatering og videreførelse af vandrammedirektivets første planperiode (2009-2015). Vandområdeplanerne udgør en samlet plan for at forbedre det danske vandmiljø. I anden planperiode skal der ske en reduktion af kvælstofudledningen til kystvande på i alt ca. 7.000 tons, mens en resterende indsats på ca. 6.200 tons udskydes til tredje planperiode, der løber fra 2021-2027.

Det følger af aftalen om Fødevarer- og landbrugspakken, at 3.500 tons af indsatsen på ca. 7.000 tons i anden planperiode skal realiseres ved kollektive indsatser – vådområder, lavbundsprojekter, minivådområder og skovrejsning – mens de resterende 3.500 tons realiseres ved den målrettede regulering. Den målrettede regulering indføres fra 2019 og indfases med en tredjedel om året, således at der realiseres en kvælstofreduktion på 1.167 tons i kystvande i 2019, 2.333. tons i kystvande i 2020 og 3.500 tons i kystvande i 2021.

Den foreslåede regulering af efterafgrødekrav i dette lovforslag bidrager i 2018 samlet til en kvælstofreducerende effekt på 1.025 t kvælstof i forhold til kystvande og 3.774 t kvælstof i rodzonen til både grundvand og kystvande. I 2019 bidrager det foreslåede efterafgrødekrav til en samlet kvælstofreduktion på 1.167 t kvælstof i forhold til kystvande, 4.260 t kvælstof i rodzonen til både grundvand og kystvande og yderligere 278 t kvælstof i rodzonen. Lovforslaget vil således i sig selv have en positiv effekt for miljøet, svarende til dette indsatsbehov.

De foranstaltninger, der iværksættes i medfør af bemyndigelsen i lovforslagets § 1, nr. 7, bidrager til at reducere Danmarks samlede udledninger af drivhusgasser.

De foreslåede ændringer af reglerne om kvælstof- og fosforregnskab i forhold til afbrænding af husdyrgødning på brændingsanlæg kan tilskynde virksomheder til i højere grad at afbrænde husdyrgødning.

Ved afbrænding af husdyrgødning omdannes næsten hele gødningens kvælstofværdi til frit kvælstof eller forskellige kvælstofforbindelser med ilt (NO_x), der udledes med røggassen. Disse emissioner vil dog være begrænset af fastsatte grænseværdier. Ved anvendelse af askefraktionen til gødningsformål skal der bl.a. tages hensyn til, at husdyrgødningens indhold af tungmetaller ved afbrændingen koncentrerer i asken. Hvis asken ikke genanvendes til gødningsformål, vil der være tab af fosfor, og eventuel deponering skal ske efter gældende regler herfor. Da jordbrugsvirksomhedens deponerede fosfor vil fremstå som forbrugt i jordbrugsvirksomhedens fosforregnskab, forventes asken imidlertid som altovervejende hovedregel at blive anvendt til gødningsformål.

For at afbrænding af husdyrgødning og fiberfraktioner fra husdyrgødning kan ske på en miljømæssig forsvarlig måde, må afbrændingen kun foregå i anlæg, der opfylder kravene i bekendtgørelsen om anlæg, der forbrænder affald, eller som er godkendt efter reglerne i gennemførelsesforordningen til biproduktforordningen.

8. Forholdet til EU-retten

De foreslåede bestemmelser om målrettet regulering bidrager til at sikre opfyldelse af Danmarks EU-retlige forpligtelser på miljøområdet, herunder særligt Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater der stammer fra landbruget (herefter nitratdirektivet) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (herefter vandrammedirektivet) samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/118/EF af 12. december 2006 om beskyttelse af

grundvandet mod forurening og forringelse (herefter grundvandsdirektivet), Rådets direktiv 98/83/EF om kvaliteten af drikkevand (herefter drikkevandsdirektivet), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (herefter havstrategirammedirektivet) og Rådets direktiv 92/43/EF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (herefter habitatdirektivet) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 147/2009/EF om beskyttelse af vilde fugle og deres levesteder (herefter fuglebeskyttelsesdirektivet).

Endelig bidrager de foreslåede foranstaltninger til den danske indsats for at reducere drivhusgasemissioner, jf. Europa-Parlamentets og Rådets beslutning Nr. 406/2009/EF om medlemsstaternes indsats for at reducere deres drivhusgasemissioner med henblik på at opfylde Fællesskabets forpligtelser til at reducere drivhusgasemissionerne frem til 2030.

Modellen for målrettet regulering er udviklet til at håndtere et indsatsbehov i 2019 for at imødegå forringelse af kyst- og grundvand som følge af lempelserne i Fødevarer- og landbrugspakken, hvor bl.a. de generelt gældende reducerede kvælstofnormer blev udfaset. Denne del af indsatsbehovet bidrager med effekt til den danske opfyldelse af nitratudirektivet, idet effekten af efterafgrøderne medvirker til opfyldelse af nitratudirektivets formål.

Det er endvidere hensigten, at en del af indsatsen opnået med målrettet regulering i 2019 for planperioden 2019/2020 skal bidrage til en forbedring af tilstanden i vandmiljøet i forhold til det niveau, som opnås med nitrathandlingsprogrammet. Af vandområdeplanerne for 2015-2021 fremgår det, at den målrettede regulering af landbrugets kvælstofudledning skal reducere ca. 3.500 tons kvælstof i kystvande i 2021 for at sikre forbedring i tilstanden i kystvande og grundvand. Vandområdeplanerne er udarbejdet i henhold til lov om vandplanlægning og regler udstedt med hjemmel heri, der implementerer vandrammedirektivet. Den målrettede regulering skal ifølge aftale om Fødevarer- og landbrugspakke indføres med en tredjedel årligt fra 2019. Denne del af indsatsbehovet, som i 2019 bidrager til en forbedring af tilstanden i vandmiljøet, forventes derfor at medvirke til at opfylde de danske forpligtelser efter vandrammedirektivet.

Nitratudirektivets artikel 1 fastslår, at formålet med direktivet er at nedbringe vandforurening forårsaget eller fremkaldt af nitrater, der stammer fra landbruget og at forebygge yderligere forurening af denne art.

Efter nitratudirektivets artikel 5, stk. 1, jf. bilag III, skal der udarbejdes et nitrathandlingsprogram for nitratsårbare zoner. I overensstemmelse med artikel 3, stk. 5, har man fra dansk side ikke udpeget sårbare zoner og anvender handlingsprogrammet for hele det danske område.

Forpligtelserne efter nitratudirektivet indebærer, at medlemsstaterne har en pligt til at fastsætte foranstaltninger til at nedbringe nitratorforening af overfladevand og grundvand og bremse tendenser til nitratorforening, særligt hvis grundvandet derved kan komme til at indeholde en højere nitratkoncentration end 50 mg nitrat pr. liter, eller hvis overfladevandet derved kan blive eutrofieret.

Nitratudirektivet er tæt forbundet med andre natur- og miljødirektiver. Det gælder særligt vandrammedirektivet, grundvandsdirektivet, drikkevandsdirektivet og habitatdirektivet.

En del af indholdet i det danske nitrathandlingsprogram er direkte fastlagt i nitratudirektivet i form af foranstaltninger, der skal gennemføres i alle medlemsstater, eksempelvis direktivets bilag III. Disse foranstaltninger indgår som grundlæggende foranstaltninger i indsatsprogrammet i de danske vandområdeplaner, jf. vandrammedirektivets artikel 11, stk. 3, med henblik på opfyldelse af målsætningen om opnåelse af god tilstand i vandmiljøet.

Det følger af vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1, litra a), nr. i), at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge forringelse af tilstanden for alle overfladevandområder, herunder kystvande. Vandrammedirektivets ikke-forringelsesprincip gælder også for grundvandsforekomster, jf. artikel 4, stk. 1, litra b), nr. i).

Medlemsstaterne skal endvidere beskytte, forbedre og restaurere alle overfladevandområder med forbehold for anvendelse af artikel 4, stk. 1, litra a), nr. iii), for kunstige og stærkt modificerede vandområder, med henblik på at opnå god tilstand for overfladevand, jf. artikel 4, stk. 1, litra a), nr. ii). Medlemsstaterne skal efter artikel 4, stk. 1, litra b), nr. ii), beskytte, forbedre og restaurere alle grundvandsforekomster, sørge for balance mellem indvinding og grundvandsdannelse med henblik på at opnå god grundvandsstand. Betingelserne skal være overholdt den 22. december 2015, medmindre der er taget forbehold for eventuelle fristforlængelser, jf. artikel 4, stk. 1, litra a), nr. ii) og artikel 4, stk. 1, litra b), ii).

Medlemsstaterne er endvidere forpligtet til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger med henblik på at vende enhver væsentlig og vedvarende opadgående tendens i koncentrationen af et hvilket som helst forurenende stof hidrørende fra menneskelig aktivitet med henblik på en progressiv reduktion af forureningen af grundvandet, jf. vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1, litra b), nr. iii).

Det er bl.a. en forudsætning for, at en grundvandsforekomst har god tilstand, at indholdet af nitrat i grundvandsforekomsten ikke overstiger 50 mg nitrat pr. liter, jf. vandrammedirektivet og grundvandsdirektivets bilag 1, nr. 1. Danmark skal træffe de nødvendige foranstaltninger for, at kvalitetskravet overholdes.

Drikkevandsdirektivet fastsætter krav om, at drikkevandet er "sundt og rent". Drikkevandsdirektivet indeholder således en grænseværdi for drikkevandets indhold af nitrat på 50 mg pr. liter. Drikkevandsdirektivet indeholder ikke kvalitetskrav til grundvandet. Vandforsyningen i Danmark er baseret på indvinding af grundvand, som er så rent, at det som udgangspunkt kan anvendes som drikkevand efter en simpel vandbehandling, dvs. en iltning og filtrering. Da grundvandet således som udgangspunkt ikke renses for nitrat, forudsætter drikkevandsdirektivet, at grundvandets indhold af nitrat som udgangspunkt ikke overstiger grænseværdien i drikkevandsdirektivet på 50 mg nitrat pr. liter.

Havstrategirammedirektivet har ifølge artikel 1, stk. 1, til formål at skabe en ramme inden for hvilken, medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger til at opnå eller opretholde en god miljøtilstand i havmiljøet senest i 2020. De landbaserede kilder til udledning af næringsstoffer til havmiljøet i de åbne havområder reguleres via vandområdeplanerne, og indsatserne i vandområdeplanerne skal således fastsættes med henblik på også at opfylde målsætningerne i havstrategirammedirektivet.

Efter habitatdirektivets artikel 2, stk. 2, og artikel 3, stk. 2, set i sammenhæng, skal medlemsstaterne bidrage til oprettelsen af Natura 2000 netværket med henblik på at opretholde eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper samt vilde dyre- og plantearter af fællesskabsbetydning. Desuden foreskriver direktivets artikel 6, stk. 2, at medlemsstaterne skal træffe passende foranstaltninger for at undgå forringelser af naturtyper og levestederne for arter i de særlige bevaringsområder samt forstyrrelser af arter, for hvilke områderne er udpeget, for så vidt disse forstyrrelser har betydelige konsekvenser for direktivets anvendelse. Fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 3, stk. 2, foreskriver, at medlemsstater skal træffe alle nødvendige foranstaltninger for at beskytte, opretholde eller genskabe tilstrækkeligt forskelligartede og vidtstrakte levesteder for alle de i direktivet omhandlede fuglearter.

De foranstaltninger, der iværksættes i medfør af de foreslåede bestemmelser i gødskningslovens §§ 18 a og 24 c, jf. lovforslagets § 1, nr. 7 og 16, bidrager med kvælstofeffekt til opfyldelse af de danske forpligtelser efter nitratdirektivet, vandrammedirektivet, grundvandsdirektivet, drikkevandsdirektivet, havstrategirammedirektivet og habitatdirektivet.

De foranstaltninger, der fastsættes i medfør af § 18 a og tilskudsmodtagernes forpligtelse efter den frivillige tilskudsordning, indgår ikke som foranstaltninger i det danske nitrathandlingsprogram efter nitratdirektivets artikel 5, men bidrager med effekt til opfyldelse af direktivets formål. Effekten af efterafgrøderne er sikret via foranstaltning om reduktion i bedriftens kvælstofkvote i tilfælde af manglende overholdelse af efterafgrødekravet, jf. gødskningslovens § 7, stk. 1. Reduktionen i kvælstofkvote kan føre til brud på reglerne om gødskning, som sanktioneres efter § 5, jf. § 29, stk. 1, nr. 1, i gødskningsloven. De pågældende regler om begrænsning af gødsningen er endvidere omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1306/2013 af 17. december 2013, bilag 2, jf. artikel 93.

Det forventes, at der gennemføres en miljøvurdering af efterafgrødekravet i forbindelse med udmøntning af kravet i en bekendtgørelse. Miljøvurderingen gennemføres i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmets indvirkning på miljøet, EF-Tidende 2001, nr. L 197, side 30 ff. Miljøvurderingen gennemføres på grundlag af udkast til bekendtgørelse om tilskud til frivillige efterafgrøder og bekendtgørelse om obligatorisk efterafgrødekrav, som begge udstedes i medfør af loven. En miljøvurdering af den målrettede efterafgrødeordning for 2017-2018 blev gennemført i 2016 som led i en miljøvurdering af et samlet forslag til ændring af nitrathandlingsprogrammet.

Den foreslåede regulering af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning som brændsel i brændingsanlæg, som er godkendt efter reglerne i gennemførelsesforordningen til biproduktforordningen, tilsigter at sidestille anvendelse af godkendte brændingsanlæg med anvendelse af miljøgodkendte forbrændingsanlæg.

Forslaget har været forelagt Sekretariatet for Regeringens EU-Implementeringsudvalg, der har vurderet, at regeringens principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering er overholdt.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den [x] til den [x] været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

3F, Advokatsamfundet, Agri Nord, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Biologiforbundet, Bornholms Landbrug, Brancheudvalget for Biogas, Brancheudvalget for Frø, Bæredygtigt Landbrug, Centrovic, DAKOFA, DAKOFO, Danmarks Biavlerforening, Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Landboungdom, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Akvakultur, Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Botanisk Forening, Dansk Ejendomsæglerforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Fritidsfiskerforbund, Dansk Gartneri, Dansk Industri (DI), Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Miljøteknologi, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Planteværn, Dansk Skovforening, Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA), Danske Advokater, Danske Biavlernes Landsforening, Danske Juletræer, Danske Kartoffler, Danske Maskinstationer og Entreprenører, Danske Regioner, Danske Sortsejere, Danske Svineproducenter, Danske Vandløb, Danske Vandværker, Den Danske Dommerforening, Den Danske Landinspektørforening, Det Danske Fjerkræråd, Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet (Københavns Universitet), Det Økologiske Råd, Djursland Landboforening, Dronningeavlforeningen af 1921, DTU Miljø, Ejendomsforeningen Danmark, ErhvervsBiavlerne, Ferskvandsfiskeriforeningen, Finans Danmark, Foreningen af Danske Handelsmøller, Foreningen af miljø-, plan- og naturmedarbejdere i det offentlige (ENVINA), Foreningen for Biodynamisk Jordbrug, Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark, Frie bønder – levende land, Friluftsrådet, Frøsektionen, Greenpeace, Hedeselskabet, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (Københavns Universitet), Institut for Plante- og Miljøvidenskab (Københavns Universitet), KL, Kolding-Herreds Landbrugsforening, Kopenhagen Fur, Købranchens Fællesråd, Landbo Limfjord, LandboForeningen Midtjylland, LandboNord, LandboSyd, LandboThy, Landbrug & Fødevarer, Landbrugsrådgivning Syd, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Landsforeningen for Dansk Fåreavl, Landsforeningen Praktisk Økologi, Lemvigegnens Landboforening, LHN, LMO, Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug (Aarhus Universitet), Nationalt Center for Miljø og Energi (Aarhus Universitet), NF Plus, NOAH, Odsherreds Landboforening, Patriotisk Selskab, Plantning og Landskab, Landsforeningen, Rådgivningscenter Nord, SAGRO, Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere, Sammenslutningen af Danske Småøer, Science and Technology (Aarhus Universitet), SEGES, SEGES Svineproduktion, Skov og Landskab (Københavns Universitet), Skovdyrkerne, SvineRådgivningen, Sønderjysk Landboforening, Verdens Skove, Vestjysk Landboforening, Vkst, WWF Verdensnaturfonden, Økologisk Landsforening, Østdansk Landboforening, Albertslund Kommune, Allerød Kommune, Assens Kommune, Ballerup Kommune, Billund Kommune, Bornholms Regionskommune, Brøndby Kommune, Brønderslev Kommune, Dragør Kommune, Egedal Kommune, Esbjerg Kommune, Fanø Kommune, Favrskov Kommune, Faxe Kommune, Fredensborg Kommune, Fredericia Kommune, Frederiksberg Kommune, Frederikshavn Kommune, Frederikssund Kommune, Furesø Kommune, Faaborg-Midtfyn Kommune, Gentofte Kommune, Gladsaxe Kommune, Glostrup Kommune, Greve Kommune, Gribskov Kommune, Guldborgsund Kommune, Haderslev Kommune, Halsnæs Kommune, Hedensted Kommune, Helsingør Kommune, Herlev Kommune, Herning Kommune, Hillerød Kommune, Hjørring Kommune, Holbæk Kommune, Holstebro Kommune, Horsens Kommune, Hvidovre Kommune, Høje-Taastrup Kommune, Hørsholm Kommune, Ikast-Brandeborg Kommune, Ishøj Kommune, Jammerbugt Kommune, Kalundborg Kommune, Kerteminde Kommune, Kolding Kommune, Københavns Kommune, Køge Kommune, Langeland Kommune, Lejre Kommune, Lemvig Kommune, Lolland Kommune, Lyngby-Taarbæk Kommune, Læsø Kommune, Mariagerfjord Kommune, Middelfart Kommune, Morsø Kommune, Norddjurs Kommune, Nordfyns Kommune, Nyborg Kommune, Næstved Kommune, Odder Kommune, Odense Kommune, Odsherred Kommune, Randers Kommune, Rebild Kommune, Ringkøbing-Skjern Kommune, Ringsted Kommune, Roskilde Kommune, Rudersdal Kommune, Rødovre Kommune, Samsø Kommune, Silkeborg Kommune, Skanderborg Kommune, Skive Kommune, Slagelse Kommune, Solrød Kommune, Sorø Kommune, Stevn Kommune, Struer Kommune, Svendborg Kommune, Syddjurs Kommune, Sønderborg Kommune, Thisted Kommune, Tønder Kommune, Tårnby Kommune, Vallensbæk Kommune, Varde Kommune, Vejen Kommune, Vejle Kommune, Vesthimmerlands Kommune, Viborg Kommune, Vordingborg Kommune, Ærø Kommune, Aabenraa Kommune, Aalborg Kommune og Aarhus Kommune.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Staten yder tilskud til den frivillige udlægning af efterafgrøder i 2019 under 'de minimis-reglerne'. Lovforslaget vil ikke have økonomiske konsekvenser for regioner og kommuner.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Statens administration af ordningen med frivillig udlægning og målrettede krav om udlægning af efterafgrøder estimeres til at koste 5,1 mio. kr. for 2018 og 12,6 mio. kr. for 2019. Lovforslaget vil ikke have administrative konsekvenser for regioner og kommuner.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Lovforslaget medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, men indeholder bemyndigelser, der i det omfang de benyttes, vil blive konkretiseret i bekendtgørelser med dertilhørende økonomiske konsekvenser.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Lovforslaget medfører ikke i sig selv administrative konsekvenser for erhvervslivet, men i det omfang bemyndigelserne i loven benyttes, vil de medføre administrative konsekvenser.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Lovforslaget bidrager i 2018 til en samlet kvælstofreducerende effekt på 1.025 t kvælstof i forhold til kystvande og 3.774 t kvælstof i rodzonen til både grundvand og kystvande. I 2019 bidrager lovforslaget til en samlet kvælstofreduktion på 1.167 t kvælstof i forhold til kystvande, 4.260 t kvælstof i rodzonen til både grundvand og kystvande og yderligere 278 t kvælstof i rodzonen.	Ingen

	.	
Forholdet til EU-retten	De foreslåede foranstaltninger bidrager til at sikre opfyldelse af Danmarks EU-retlige forpligtelser på miljøområdet, herunder særligt Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater der stammer fra landbruget (herefter nitratedirektivet) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (herefter vandrammedirektivet) samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/118/EF af 12. december 2006 om beskyttelse af grundvandet mod forurening og forringelse (herefter grundvandsdirektivet), Rådets direktiv 98/83/EF om kvaliteten af drikkevand (herefter drikkevandsdirektivet), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (herefter havstrategirammedirektivet) og Rådets direktiv 92/43/EF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (herefter habitatdirektivet) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 147/2009/EF om beskyttelse af vilde fugle og deres levesteder (herefter fuglebeskyttelsesdirektivet).	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser	JA	NEJ x

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter gødskningslovens § 1 har loven til formål at regulere jordbrugets anvendelse af gødning og fastsætte krav om etablering af plantedække og om andre dyrkningsrelaterede tiltag med henblik på at begrænse udvaskningen af kvælstof.

Som konsekvens af den foreslåede bemyndigelse til miljø- og fødevareministeren i gødskningslovens § 24 c, jf. lovforslagets § 1, nr. 15, til at yde tilskud til kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder, foreslås det, at lovens formål i gødskningslovens § 1 udvides, således at loven også har til formål at yde tilskud til foranstaltninger med henblik på at begrænse udvaskningen af kvælstof.

Til nr. 2

Efter gødskningslovens § 5 må forbruget af kvælstof til gødningsformål i en planperiode ikke overstige den samlede kvote for kvælstof i planperioden. Den samlede kvote for kvælstof i planperioden opgøres efter reglerne i lovens §§ 6-8. Efter § 6 beregnes kvælstofkvoten for planperioden som summen af kvoterne for de enkelte marker i virksomheden, og hver marks kvote fastsættes bl.a. på baggrund af markens størrelse og den dyrkede afgrødes kvælstofnorm.

Efter gødskningslovens § 7, stk. 1, nr. 3, får en virksomhed reduceret den samlede kvote for kvælstof for planperioden, hvis virksomheden ikke har opfyldt det efterafgrødekrav, der er fastsat i medfør § 5 e i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Titlen på lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug blev den 1. august 2017 ændret til lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.

Det foreslås derfor, at henvisningen til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug i § 7, stk. 1, nr. 3, konsekvensændres, således at der i bestemmelsen henvises til lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Til nr. 3

Efter gødskningslovens § 5 må forbruget af kvælstof til gødningsformål i en planperiode ikke overstige den samlede kvote for kvælstof i planperioden. Den samlede kvote for kvælstof i planperioden opgøres efter reglerne i lovens §§ 6-8. Efter § 6 beregnes kvælstofkvoten for planperioden som summen af kvoterne for de enkelte marker i virksomheden, og hver marks kvote fastsættes bl.a. på baggrund af markens størrelse og den dyrkede afgrødes kvælstofnorm.

Efter gødskningslovens § 7, stk. 1, nr. 1-3, får virksomhederne reduceret den samlede kvote for kvælstof, hvis de ikke har opfyldt de efterafgrødekrav, der er fastsat i medfør af gødskningslovens §§ 18-19 og § 5 e i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Ligeledes får virksomhederne efter gødskningslovens § 7 a, stk. 1, reduceret den samlede kvote for kvælstof, hvis virksomheden ikke har udlagt de arealer med efterafgrøder, der er indgivet ansøgning om nationalt tilskud til senest den 21. april efter den tilskudsordning, der er fastsat af miljø- og fødevareministeren i medfør af tekstanmærkning nr. 170 ad 24.23.07 til § 24 på finansloven.

Reduktionen af virksomhedens samlede kvote for kvælstof i en planperiode beregnes på baggrund af de omregningsfaktorer, der er fastsat i medfør af henholdsvis gødskningslovens § 7, stk. 3, og § 7 a, stk. 2.

Efter plantedækkebekendtgørelsens § 17 og tilskudsbekendtgørelsens § 20 reduceres virksomhedens samlede kvote for kvælstof i en planperiode med 93 kg kvælstof pr. manglende hektar efterafgrøde, hvis virksomheden udbringer mindre husdyrgødning og anden organisk gødning, end hvad der svarer til 80 kg kvælstof pr. hektar harmoniareal. For virksomheder, der udbringer husdyrgødning og anden organisk gødning svarende til 80 kg kvælstof eller der over pr. hektar harmoniareal, reduceres den samlede kvote for kvælstof i planperioden med 150 kg kvælstof pr. manglende hektar efterafgrøde.

Det foreslås, at der i gødskningslovens § 7, stk. 1, som noget nyt indsættes en bestemmelse i *nr. 4*, hvorefter en virksomhed, der har ansøgt om tilskud til reduktion af kvælstofkvoten efter regler fastsat i en tilskudsordning etableret af miljø- og fødevarerministeren i medfør af § 24 c, får reduceret den samlede kvote for kvælstof.

Den foreslåede bestemmelse er en konsekvens af den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 24 c, jf. § 1, nr. 15, hvorefter ministeren foreslås bemyndiget til i 2019 at yde nationalt tilskud til kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder. Det er hensigten, at det i medfør af bestemmelsen i § 24 c bliver muligt for virksomhederne at søge om tilskud til frivillig reduktion af virksomhedens samlede kvote for kvælstof for den på ansøgningstidspunktet (april 2019) igangværende planperiode som kvælstofreducerende virkemiddel i særlige områder. Den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 1, nr. 4, indebærer, at de virksomheder, som således har ansøgt om at anvende frivillig kvotereduktion som kvælstofreducerende virkemiddel, får reduceret den samlede kvote for kvælstof i planperioden 2018/2019 i overensstemmelse med den kvotereduktion, som de har ansøgt om tilskud til.

Det foreslås endvidere, at der i gødskningslovens § 7, stk. 1, indsættes en bestemmelse i *nr. 5*, hvorefter en virksomhed får reduceret den samlede kvote for kvælstof, hvis virksomheden ikke har opfyldt betingelserne for anvendelse af de kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder, som virksomheden har indgivet ansøgning om tilskud til senest ved udløbet af ansøgningsfristen for det pågældende ansøgningsår, efter regler fastsat i en tilskudsordning etableret af miljø- og fødevarerministeren i medfør af § 24 c.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre miljøeffekten af den tilskudsordning om kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder, som miljø- og fødevarerministeren foreslås bemyndiget til at etablere i 2019 i medfør af gødskningslovens § 24 c, jf. § 1, nr. 15. Det er hensigten at indrette den foreslåede tilskudsordning således, at effekten af de kvælstofreducerende virkemidler, som virksomhederne ansøger om tilskud til, omregnes til et areal angivet i hektar efterafgrøder. For nærmere oplysninger om den frivillige tilskudsordning henvises der til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 15.

Den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 7, stk. 1, nr. 5, som svarer til den gældende bestemmelse i gødskningslovens § 7 a, indebærer, at en virksomhed får reduceret den samlede kvote for kvælstof for planperioden 2019/2020, hvis virksomheden ikke har opfyldt betingelserne for anvendelse af de kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder, som virksomheden har indgivet ansøgning om tilskud til senest ved udløbet af ansøgningsfristen i april 2019. Kvotereduktionen efter den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 1, nr. 5, beregnes på baggrund af de omregningsfaktorer, som er fastsat i medfør af gødskningslovens § 7, stk. 3, som beskrevet ovenfor, og foretages således i forhold til det omregnede areal angivet i hektar efterafgrøder.

Den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 1, nr. 5, betyder, at virksomhedernes eventuelle ændringer i Fællesskema efter ansøgningsfristens udløb, som indebærer en reduktion i størrelsen af det omregnede areal angivet i hektar efterafgrøder, der ansøges om nationalt tilskud til, ikke samtidig reducerer omfanget af den reduktion, som vil blive foretaget i virksomhedernes samlede kvote for kvælstof efter den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 1, nr. 5. Den foreslåede bestemmelse indebærer dermed, at størrelsen af det omregnede areal angivet i hektar efterafgrøder, som virksomheden har ansøgt om tilskud til ved ansøgningsfristens udløb, bliver bindende i forhold til størrelsen på reduktionen i den samlede kvote for kvælstof efter bestemmelsen.

Det er hensigten, at der i den frivillige tilskudsordning vil blive fastsat et krav om stedfasthed for så vidt angår de kvælstofreducerende virkemidler, som fysisk skal etableres på de arealer i virksomheden, som er angivet i ansøgningen om tilskud. Hvis det i forbindelse med den fysiske kontrol af disse arealer f.eks. konstateres, at der er etableret efterafgrøder på virksomhedens arealer, men disse arealer ikke er identiske med de arealer, der fremgår af virksomhedens ansøgning i den frivillige tilskudsordning, vil betingelserne for den frivillige ordning ikke kunne anses for opfyldt og vil efter den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 7, stk. 1, nr. 5, indebære en reduktion af virksomhedens kvælstofkvote. Dog vil det ikke føre til en reduktion i virksomhedens kvælstofkvote efter den foreslåede bestemmelse, hvis de frivillige kvælstofreducerende

virkemidler er etableret på andre af virksomhedens arealer, hvis disse arealer er beliggende i det samme ID15-område.

Det foreslås, at de foreslåede bestemmelser i § 7, stk. 1, nr. 4 og 5, træder i kraft den 1. januar 2019, jf. § 5, stk. 3, som en del af målrettet regulering.

Til nr. 4

Efter gødskningslovens § 5 må forbruget af kvælstof til gødningsformål i en planperiode ikke overstige den samlede kvote for kvælstof i planperioden. Den samlede kvote for kvælstof i planperioden opgøres efter reglerne i lovens §§ 6-8. Efter § 6 beregnes kvælstofkvoten for planperioden som summen af kvoterne for de enkelte marker i virksomheden, og hver marks kvote fastsættes bl.a. på baggrund af markens størrelse og den dyrkede afgrødes kvælstofnorm.

Efter gødskningslovens § 7 a, stk. 1, får virksomhederne reduceret den samlede kvote for kvælstof, hvis virksomheden ikke har udlagt de arealer med efterafgrøder, der er indgivet ansøgning om nationalt tilskud til senest den 21. april efter den tilskudsordning, der er fastsat af miljø- og fødevareministeren i medfør af tekstanmærkning nr. 170 ad 24.23.07 til § 24 på finansloven.

Som følge af forslaget til § 1, nr. 3, hvori det foreslås, at der i gødskningslovens § 7, stk. 1, indsættes en bestemmelse i nr. 5, hvorefter en virksomhed får reduceret den samlede kvote for kvælstof, hvis virksomheden ikke har opfyldt betingelserne for anvendelse af de kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder, som virksomheden har indgivet ansøgning om tilskud til senest ved udløbet af ansøgningsfristen for det pågældende ansøgningsår, efter regler fastsat i en tilskudsordning etableret af miljø- og fødevareministeren i medfør af § 24 c, foreslås gødskningslovens § 7 a ophævet den 1. januar 2019, jf. § 5, stk. 3.

Til nr. 5

Efter gødskningslovens § 11, stk. 7, 1. pkt., kan miljø- og fødevareministeren fastsætte regler om, at kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning afsat til et miljøgodkendt anlæg, der forbrænder affald, kan fratrækkes i jordbrugsvirksomhedens forbrug af kvælstof.

Bemyndigelsen i § 11, stk. 7, 1. pkt., er i gældende ret udnyttet i gødskningsbekendtgørelsen til at fastsætte en regel om, at kvælstofindholdet i den husdyrgødning, der i planperioden er anvendt til forbrænding i anlæg, der er godkendt i henhold til den til enhver tid gældende bekendtgørelse om anlæg, der forbrænder affald, kan fratrækkes i gødningsregnskabet.

Det foreslås, at miljøgodkendte anlæg i § 11, stk. 7, 1. pkt., ændres til forbrændingsanlæg eller brændingsanlæg, jf. lovforslagets § 1, nr. 5.

Som bestemmelsen foreslås formuleret, omfatter den husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning afsat til forbrændingsanlæg eller brændingsanlæg. Ved forbrændingsanlæg forstås som hidtil anlæg, som er godkendt i henhold til den til enhver tid gældende bekendtgørelse om anlæg, der forbrænder affald. Et brændingsanlæg er et anlæg, som er godkendt til afbrænding af fjerkrægødning og anden husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning efter gennemførelsesforordningen til biproduktforordningen.

Forslaget indebærer således som noget nyt, at ministeren kan fastsætte regler om, at kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning afsat til et anlæg, der ikke er miljøgodkendt efter den ovenfor omtalte bekendtgørelse, kan fratrækkes i virksomhedens gødningsregnskab, hvis anlægget er godkendt i henhold til forordningen.

Den foreslåede ændring fra alene at regulere miljøgodkendte forbrændingsanlæg til også at regulere brændingsanlæg er en del af den supplerende nationale lovgivning til ændringer i Kommissionens gennemførelsesforordning og skal understøtte og bidrage til den effektive virkning af ændringerne i forordningen.

Til nr. 6

Efter gødskningslovens § 11, stk. 7, 2. pkt., kan miljø- og fødevareministeren fastsætte regler om, at kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, som jordbrugsvirksomheder har afbrændt i eget miljøgodkendt forbrændingsanlæg, på visse nærmere fastsatte betingelser kan fratrækkes i virksomhedens forbrug af kvælstof.

Bemyndigelsen i § 11, stk. 7, 2. pkt., der vedrører afbrænding af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning i virksomhedens eget miljøgodkendte forbrændingsanlæg, er udnyttet i gødskningsbekendtgørelsen til at fastsætte en regel om, at kvælstofindholdet i den husdyrgødning, der i planperioden er anvendt til forbrænding i anlæg, der er godkendt i henhold til den til enhver tid gældende bekendtgørelse om anlæg, der forbrænder affald, kan fratrækkes i gødningsregnskabet. Endvidere er der i medfør af bemyndigelsen i § 11, stk. 7, 2. pkt., i gødskningsbekendtgørelsens § 33 fastsat regler for forbrændingsanlæg, der tilhører registrerede virksomheder. Reglerne fastsat i gødskningsbekendtgørelsens § 33 skal sikre, at forbrændingsanlægget ved kontrollen kan dokumentere, at der er forbrændt den mængde husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning i anlægget, som er opgivet i gødningsregnskabet. Yderligere skal reglerne sikre, at selve forbrændingen er udført, så der efter afbrænding ikke er kvælstof tilstede i asken. Dette skal yderligere understøttes af krav til prøvetagning. Formålet er i sin helhed at sikre, at der ikke vil kunne udbringes et kvælstofholdigt restprodukt på landbrugsjorden, som ikke fremgår af gødningsregnskabet.

Det foreslås, at miljøgodkendt forbrændingsanlæg i § 11, stk. 7, 2. pkt., ændres til forbrændingsanlæg eller brændingsanlæg, jf. lovforslagets § 1, nr. 6.

Med den foreslåede ændring vil miljø- og fødevareministeren få bemyndigelse til at fastsætte regler om fratæknning af kvælstof i gødningsregnskabet under nærmere fastsatte betingelser, hvis husdyrgødningen eller den forarbejdede husdyrgødning enten er afbrændt i et miljøgodkendt forbrændingsanlæg eller i et brændingsanlæg godkendt efter gennemførelsesforordningen til biproduktforordningen.

Til nr. 7

Efter gødskningslovens § 18 a, stk. 1, fastsætter miljø- og fødevareministeren regler, der fastlægger krav for virksomheder om etablering og placering af målrettede efterafgrøder i 2017 og 2018 svarende til en samlet kvælstofreduktion på 1.186 t kvælstof i forhold til kystvande, 3.729 t kvælstof i rodzonen i forhold til grundvand og yderligere 1.934 t kvælstof i rodzonen, jf. dog stk. 2.

Efter gødskningslovens § 18 a, stk. 2, kan ministeren fastsætte regler om, at den kvælstofreducerende effekt af målrettede efterafgrøder anmeldt i medfør af tekstanmærkning nr. 170 til finansloven for 2017 vedrørende § 24.23.07 kan fradrages ved opgørelse af kravet efter stk. 1.

Det foreslås, at miljø- og fødevareministerens bemyndigelse i gødskningslovens § 18 a, stk. 1, til at fastsætte et efterafgrødekrav i 2018 i særlige områder, hvor der er behov for en kvælstofreduktionsindsats, udbygges, således at der også er bemyndigelse til at fastsætte et efterafgrødekrav i 2019, og det foreslås derfor, at bestemmelsen i § 18 a, stk. 1, nyaffattes.

Den foreslåede ændring i gødskningslovens § 18 a, stk. 1, indebærer, at ministeren i 2018 kan fastsætte et samlet krav på 1.025 tons kvælstof til kystvande og 3.774 tons kvælstof i rodzonen til både grundvand og kystvande. For 2019 skal kravet svare til en samlet kvælstofreduktion på 1.167 tons kvælstof i forhold til kystvande, 4.260 tons kvælstof i rodzonen til både grundvand og kystvande og yderligere 278 tons kvælstof i rodzonen.

Indsatsbehovet i stk. 1 er opgjort i forhold til kystvande og grundvandsforekomster, samt i forhold til hvor meget kvælstof der omsættes i transporten fra overfladen til udledningen i vandmiljøet (retention). I det opgjorte indsatsbehov for 2018 er der taget højde for, at der er overført et restindsatsbehov for 2017.

Det er hensigten, at der i forbindelse med udmøntningen af kravet i stk. 1, vil blive foretaget en opgørelse af indsatsbehovet i hvert af de ca. 3.000 ID15-områder, der findes i Danmark.

ID15-områder er topografisk afgrænsede oplande, som i gennemsnit er på 15 km², beliggende inden for et kystvandopland. Der findes 90 kystvandoplande i Danmark. ID15-områderne er identificeret ved et områdenummer og er afgrænset som vist i Miljø- og Fødevareministeriets Internet Markkort.

Kystvandoplande består af et antal ID15-områder. Den geografiske afgrænsning af de 90 kystvandoplande fremgår af kortmaterialet i vandområdeplanerne for 2. planperiode.

Som det fremgår ovenfor, så vil der kun blive fastsat et krav om udlægning af efterafgrøder i medfør af bemyndigelsen i § 18 a, stk. 1, hvis efterafgrødeindsatsen efter den frivillige ordning i det enkelte år ikke har været tilstrækkelig til at opfylde indsatsbehovet i det pågældende år.

Den foreslåede bestemmelse i § 18 a, stk. 1, 2. pkt., angiver det indsatsbehov, som den frivillige efterafgrødeordning etableret i medfør af tekstanmærkning nr. 170 til finansloven for 2018 vedrørende § 24.23.07 og den obligatoriske ordning fastsat i medfør af § 18 a, stk. 1, tilsammen skal opnå i 2018. I 2019 vil der blive udmeldt et større indsatsbehov i den frivillige runde end det indsatsbehov, der vil skulle opnås ved et efterfølgende obligatorisk efterafgrødekrav. Det skyldes, at man i 2019 ønsker at opnå så stor en frivillig indsats som muligt i forhold til at sikre mod forringelser. Hvis den fulde indsats mod forringelser ikke realiseres frivilligt i 2019, vil en del af indsatsen i relevante ID15-områder blive udskudt til efterfølgende år.

Bemyndigelsen i § 18 a vil udelukkende blive anvendt i det omfang, der ikke opnås en tilstrækkelig kvælstofreducerende effekt efter den frivillige tilskudsordning.

Konstateringen af, hvorvidt der fortsat er et indsatsbehov i forhold til grundvandsforekomster i de enkelte områder eller de kystvande, som de pågældende områder afvander til, vil derfor ske efter udløbet af ansøgningsfristen for den frivillige ordning i 2018 og 2019.

Før der pålægges et krav om etablering af efterafgrøder, vil indsatsbehovet, der i § 18 a, stk. 1, er angivet i tons kvælstof, blive omregnet til det antal hektar efterafgrøder, der skal etableres. Der vil for hvert kystvandopland og ID15-område blive fastlagt, hvor mange hektar efterafgrøder der skal etableres i området for at opnå indsatsbehovet.

Visse virksomheder kan have arealer, der er beliggende i flere oplande, hvor der kan være fastsat forskellige efterafgrødekrav. Det er hensigten, at der fastsættes regler om beregning af virksomhedens samlede krav, således at efterafgrøderne placeres, hvor der er et indsatsbehov.

Økologiske virksomheder vil i 2018 ikke blive pålagt krav om udlægning af målrettede efterafgrøder, da udfasningen af kvælstofnormreduktionen ikke har indebåret ændringer i den mængde kvælstofholdig gødning, som disse virksomheder kan anvende inden for rammerne af reguleringen vedrørende den økologiske produktionsmetode. Økologiske og ekstensive arealer, eksempelvis permanent græs, fritages ligeledes fra reguleringen i 2019, idet den gennemsnitlige udvaskning fra denne type arealer i forvejen er lav. Det er derfor Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at økologiske og ekstensive arealer allerede er på det udvaskningsniveau, der skal opnås med reguleringen i 2019.

Ministeren foreslås i § 18 a, stk. 2, bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om kravet efter stk. 1, herunder om afgrænsningen af de særlige områder, hvori efterafgrøderne skal placeres og om efterafgrødernes nærmere placering i områderne, og om hvilke afgrødetyper der kan anvendes som efterafgrøder og om dyrkningen af disse m.v. Den foreslåede bemyndigelse er ny og er indsat for at præcisere ministerens mulighed for bl.a. at fastsætte regler om, hvilke afgrødetyper der kan anvendes som efterafgrøder, og nærmere regler om dyrkning af efterafgrøderne, herunder etablerings- og destruktionsfrister.

Det er hensigten, at der for efterafgrøder etableret til opfyldelse af krav fastsat i medfør af § 18 a vil blive fastsat samme regler for afgrødetyper og dyrkning af efterafgrøderne, herunder etablerings- og destruktionsfrister for eftergrøder, som ifølge plantedækkebekendtgørelsen gælder for efterafgrødekravet fastsat efter § 18, stk. 1.

Det er endvidere hensigten, at efterafgrødekravet efter § 18 a fastsættes i procent af efterafgrødegrundarealerne på virksomheden. Det er herudover hensigten, at virksomheder med et efterafgrødegrundareal på under 10 hektar ikke forpligtes til at etablere efterafgrøder i medfør af § 18 a. Der gælder en tilsvarende begrænsning for efterafgrødekrav fastsat i medfør af gødskningslovens § 18, stk. 1, jf. § 2, stk. 1, 3. pkt., i plantedækkebekendtgørelsen.

Det er hensigten, at der vil blive udstedt en bekendtgørelse, som indeholder koordinater over de områder, hvor der skal etableres efterafgrøder efter § 18 a. Et kort over områderne vil endvidere kunne tilgås via Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

Det foreslås i § 18 a, stk. 3, at ministeren ved opgørelse af kravet efter stk. 1, kan fradrage den kvælstofreducerende effekt af kvælstofreducerende virkemidler, f.eks. efterafgrøder, anmeldt efter regler fastsat i en tilskudsordning etableret af miljø- og fødevarerministeren.

Som det fremgår ovenfor, er det hensigten, at der kun vil blive fastsat et efterafgrødekrav i de områder, hvor indsatsbehovet ikke er opnået fuldt ud ved de frivillige tilskudsordninger om kvælstofreducerende virkemidler i henholdsvis 2018 og 2019. Ved fastsættelsen af kravet efter stk. 1, skal der derfor tages højde for effekten af virkemidler anmeldt i den frivillige tilskudsordning for det pågældende ansøgningsår angivet i hektar efterafgrøder, herunder effekten af virkemidlernes placering.

For at sikre, at den kvælstofreducerende effekt opnås, vil efterafgrødekravet i de områder, hvor der skal fastsættes et sådant krav, dog blive fastsat således, at det svarer til det individuelle områdes fulde indsatsbehov.

Til nr. 8

Efter godskningslovens § 18 a, stk. 3, kan ministeren fastsætte regler om, at dele af en kvælstofreduktion, der er fastsat efter stk. 1, efter en konkret vurdering kan medtages i den kvælstofreducerende indsats i 2018, dog således at der samlet set maksimalt overføres 10 pct. af indsatsbehovet for 2017.

Vurdering af muligheden for overførsel for hvert enkelt ID15-område foretages på baggrund af en konkret faglig vurdering, under forudsætning af at det enkelte områdes behov for kvælstofreduktion samlet set opnås.

Bestemmelsen er udnyttet i 2017 ved plantedækkebekendtgørelsens § 21, til at overføre et mindre behov for en kvælstofreducerende indsats efter udløbet af ansøgningsfristen i den frivillige ordning i 2017 til 2018.

Som følge af forslaget om en efterafgrødeordning i 2019, jf. lovforslagets 1, nr. 5 og 13, foreslås § 18 a, stk. 3, der bliver stk. 4, tilpasset. Ændringen indebærer, at miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte regler om, at dele af en kvælstofreduktion, der er fastsat i § 18 a, stk. 1, i særlige tilfælde kan medtages i den kvælstofreducerende indsats i det følgende år.

Med den foreslåede ændring af ordlyden i § 18 a, stk. 3, der bliver stk. 4, vil bestemmelsen finde anvendelse i særlige tilfælde. Der vil dermed i de enkelte år skulle foretages en vurdering af, om et evt. behov for udskydelse af et mindre indsatsbehov skyldes et særligt tilfælde. De særlige tilfælde forventes at omfatte den situation, hvor der alene er et mindre behov for en kvælstofreducerende indsats efter udløbet af ansøgningsfristen i den frivillige ordning. Ved at udskyde indsatsbehovet til det følgende år undgår Landbrugsstyrelsen derved administrative byrder og omkostninger ved at skulle udstede bekendtgørelser og foretage sagsbehandling. Det vil ligeledes være en fordel for landbrugserhvervet, der dermed ikke vil skulle forholde sig til nye bekendtgørelser og samtidig undgå unødige efterlevelseseffekter af et nyt efterafgrødekrav.

Det er hensigten, at bestemmelsen ligeledes vil blive anvendt for at undgå, at enkelte virksomheder bliver ramt af et uforholdsmæssigt stort efterafgrødekrav.

Med ændring af bestemmelsen er det ikke længere anført, at der maksimalt kan overføres 10 pct. af indsatsbehovet for 2017. Denne del af bestemmelsen var konkret fastsat for overførsel af indsats fra 2017 til 2018. Den ændrede bestemmelse vedrører mulighed for overførsel mellem ikke nærmere specificerede, på hinanden følgende år. Det er i bestemmelsen anført, at der alene kan overføres en indsats "i særlige tilfælde". Med ændringen er det lagt til grund, at der er tale om en overførsel af en mindre indsats, og at denne i takt med en øget målretning af reguleringen vil være faldende i forhold til den gældende bestemmelse på en maksimal overførsel på 10 pct.

Det er fortsat en forudsætning for anvendelsen af bestemmelsen, at det enkelte ID15-områdes indsatsbehov opnås.

Til nr. 9

Det foreslås som en ny bestemmelse i gødskningslovens § 18 a, stk. 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 9, at ministeren kan justere den i stk. 1, 3. pkt., fastsatte indsats for 2019 på baggrund af en samlet vurdering af gennemførte indsatser, marginaludvaskningen og tal for kvælstofudledningen.

Landbrugets drift ændrer sig hele tiden, ligesom der kontinuerligt introduceres ny teknologi, nye afgrøder, nye virkemidler etc. Derudover bliver forsøgsdata hele tiden opdateret i forhold til aktuel landbrugsdrift, og disse forsøgsdata bliver løbende inkorporeret i de modelberegninger, der estimerer udvaskningen af kvælstof fra landbrugsarealer.

Derfor foreslås det, at ministeren på baggrund af en samlet vurdering kan justere indsatsen i den målrettede regulering.

I 2018 gennemføres den direktivbestemte statusrapportering af vandområdeplanerne for 2015-2021, hvor der vil blive gjort status over fremdriften i indsatserne. Hertil ønsker forligspartierne bag aftalen om målrettet regulering, at der i forbindelse med en midtvejsevaluering i 2018 også indgår eventuel ny viden fra NLES-5-modellen samt fra tal for kvælstofudledningen som indhentes gennem Det Nationale Overvågningsprogram for Vand og Natur (NOVANA).

I første halvår af 2018 forventes en ny NLES-model (NLES-5) at foreligge. NLES er en empirisk model udarbejdet af Aarhus Universitet til beregning af kvælstofudvaskning fra rodzonen på landbrugsarealer. Modellen beskriver nitratudvaskningen som konsekvens af dyrkningspraksis og de aktuelle naturgivne forhold. Modellen kan forudsige rodzoneudvaskningen fra landbrugsarealer på baggrund af kvælstoftildeling og afgrøde i året for udvaskningen, tidligere års afgrøder, den gennemsnitlige gødningstildeling de seneste fem år, jordtype og klimatiske forhold.

Den nye model vil kunne give et opdateret tal for udvaskningen af kvælstof fra landbrugsarealer, ligesom der foretages usikkerhedsberegninger af den opdaterede model. Det kan på baggrund af den opdaterede model og ny viden vurderes, om effekten af udfasningen af de reducerede kvælstofnormer som opfølgning på Fødevarer- og landbrugspakken er over- eller underestimeret.

Det forventes, at Aarhus Universitet foretager en validering og usikkerhedsberegning af det nationale marginaludvaskningstal beregnet ved anvendelse af NLES-5. Det resulterende usikkerhedsinterval for marginaludvaskningstallet vil indgå i midtvejsevalueringen med henblik på håndtering af eventuelle afvigelser. Udgangspunktet for beslutningsgrundlaget vil være midtpunktet i usikkerhedsintervallet med mindre, at Aarhus Universitet indikerer, at en højere værdi bør anvendes.

Udviklingen i kvælstofudledningen til vandmiljøet beregnes på baggrund af data fra det nationale overvågningsprogram (NOVANA) opstillet som femårige bagudrettede gennemsnit for hvert af årene fra 2012 og frem. Der rapporteres årligt tal for kvælstofudledningen, som anvendes til at vurdere den tidlige udvikling af kvælstofudledningen.

Såfremt der på baggrund af en samlet vurdering af ovenstående analyser og evalueringer viser sig afvigelser fra det forudsatte indsatsbehov i § 18 a, stk. 1, 3. pkt., mødes aftaleparterne bag aftalen om målrettet regulering med henblik på håndtering af disse afvigelser under hensyntagen til Danmarks EU-retlige miljøforpligtelser, herunder i forhold til vandområdeplanens mål om at sikre en fortsat reduktion i kvælstofbelastningen.

Det forventes, at aftaleparterne vil blive forelagt midtvejsevalueringen i sommeren 2018.

En eventuel justering på baggrund af ovenstående træder ikke i stedet for Danmarks forpligtelser til at overvåge, om de fastlagte miljømål – i henhold til vandrammedirektivet – kan forventes opfyldt.

Til nr. 10

Efter gødskningslovens § 18 b, stk. 1, kan virksomheder fradrage arealer med efterafgrøder, som virksomhederne ved ansøgningsfristens udløb har indgivet ansøgning om tilskud til efter den tilskudsordning, der er fastsat i medfør af tekstanmærkning nr. 170 til finansloven for 2017 vedrørende § 24.23.07, i det målrettede efterafgrødekrav, som ministeren fastsætter i medfør af gødskningslovens § 18 a.

Det foreslås, at gødskningslovens § 18 b, stk. 1, nyaffattes således, at virksomheder, som har indgivet ansøgning om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder efter regler fastsat i en tilskudsordning etableret af miljø- og fødevareministeren, kan reducere virksomhedens efterafgrødekrav pålagt i medfør af § 18 a med et areal, der svarer til det efterafgrødeareal, der ved udløbet af ansøgningsfristen i tilskudsordningen er omfattet af ansøgningen for det pågældende ansøgningsår.

Forslaget indebærer, at en virksomhed også i 2018 kan reducere virksomhedens efterafgrødekrav pålagt i medfør af § 18 a med det areal med efterafgrøder, som den pågældende har indgivet ansøgning om tilskud til efter den tilskudsordning, ministeren i 2018 har etableret i medfør af tekstanmærkning nr. 170 til finansloven for 2018 vedrørende § 24.23.07.

Det foreslås i § 1, nr. 15, at miljø- og fødevareministeren i 2019 bemyndiges til at etablere en ordning om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder i gødskningslovens § 24 c. Den foreslåede bestemmelse i § 18 b, stk. 1, indebærer, at virksomhederne i 2019 kan reducere virksomhedens efterafgrødekrav pålagt i medfør af § 18 a med et areal, der svarer til det omregnede efterafgrødeareal, som den pågældende har indgivet ansøgning om tilskud til efter den tilskudsordning, der er fastsat i medfør af § 24 c. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 15, om den foreslåede bemyndigelse til at etablere en tilskudsordning om kvælstofreducerende tiltag i 2019.

Til nr. 11

Den foreslåede ændring i gødskningslovens § 18 b, stk. 3 og 4, er en konsekvensændring som følge af den ændring af terminologien, der indføres som følge af påbegyndelsen af indfasningen af målrettet regulering fra 2019.

Den foreslåede ændring indebærer således, at begrebet ”det målrettede efterafgrødekrav” ændres til ”efterafgrødekravet pålagt i medfør af § 18 a.”

Til nr. 12

Ifølge gødskningslovens § 19, stk. 1, kan miljø- og fødevareministeren etablere særlige ordninger, som den enkelte virksomhed kan vælge som alternativ til etablering af efterafgrøder med henblik på opfyldelse af det efterafgrødekrav, der fastsættes i medfør af gødskningslovens § 18.

Ministerens er gødskningslovens § 19, stk. 2, endvidere bemyndiget til at etablere pilotprojektordninger, hvorefter en eller flere virksomheder kan ansøge om at anvende lokale foranstaltninger som alternativ til etablering af efterafgrøder, med henblik på opfyldelse af det efterafgrødekrav, der fastsættes i medfør af gødskningslovens § 18.

Ministerens er i gødskningslovens § 19, stk. 3 og 4, bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om alternativordningerne fastsat efter § 19, stk. 1 og 2, herunder frister og omregningsfaktorer, samt krav om til- og afmelding m.v. Endelig er ministeren i gødskningslovens § 19, stk. 4, for så vidt angår pilotprojektordningerne i § 19, stk. 2, bemyndiget til at fastsætte regler om ansøgningens indgivelse og indhold og oplysninger, herunder formkrav hertil, samt at fastsætte nærmere vilkår i afgørelserne om pilotprojektordningerne. Bemyndigelserne i § 19 er udnyttet ved plantedækkebekendtgørelsen, hvori der i medfør af § 19, stk. 1, er fastsat regler om, at følgende virkemidler kan anvendes som alternativer til udlægning af efterafgrøder til opfyldelse af efterafgrødekravet i gødskningslovens § 18: mellemafgrøder, energiafgrøder, braklagte arealer, braklagte arealer langs vandløb og søer, afbrænding af fiberfraktion af forarbejdet husdyrgødning og tidligt såede vinterafgrøder. Herudover har virksomhederne mulighed for at overføre overskydende efterafgrødearealer i en planperiode (opsparing) til opfyldelse af efterafgrødekrav i en senere planperiode eller overdrage efterafgrødearealerne til en anden virksomhed til opfyldelse af denne virksomheds efterafgrødekrav.

I medfør af bemyndigelsen i § 19, stk. 2, er der oprettet en pilotprojektordning om præcisionslandbrug, jf. plantedækkebekendtgørelsens § 18.

I medfør af bestemmelsen i § 19, stk. 3, er der i bekendtgørelsen bl.a. fastsat frister for, hvornår alternativerne senest skal etableres og tidligst kan destrueres, og tilmelding til alternativordningerne osv. Der

er ligeledes fastsat nærmere betingelser for anvendelse af de enkelte alternativer, som f.eks. krav om, at arealer ikke tilføres gødning eller afgræsses, eller krav til, hvordan de etablerede virkemidler skal fremstå. Endeligt er der fastsat omregningsfaktorer mellem alternativer og efterafgrøder.

Gødskningslovens § 19 rummer efter sin ordlyd ikke mulighed for at etablere alternativordninger, som kan anvendes til opfyldelse af efterafgrødekrav fastsat i medfør af § 18 a.

Det foreslås, at ministerens bemyndigelser i gødskningslovens § 19, stk. 1 og 2, udvides, således at det bliver muligt at fastsætte regler om, at virksomhederne også kan anvende alternative virkemidler til etablering af efterafgrøder med henblik på opfyldelse af det efterafgrødekrav, der fastsættes i medfør af gødskningslovens § 18 a.

Med henblik på at sikre enkelthed og gennemskelighed for den enkelte virksomhed vil betingelser og frister vedrørende alternativerne til udlægning af efterafgrøder til opfyldelse af krav fastsat i medfør af § 18 a, der fastsættes efter gødskningslovens § 19, stk. 3 og 4, så vidt muligt følge de betingelser og frister, der gælder for alternative virkemidler til opfyldelse af efterafgrødekrav fastsat i medfør af § 18. Såfremt de gældende regler i plantedækkebekendtgørelsen ændres, forventes reglerne for efterafgrøder efter § 18 a, ændret tilsvarende.

For at sikre den forudsatte effekt af alternativer til opfyldelse af efterafgrødekravet fastsat efter § 18 a, vil der i medfør af § 19, stk. 3, blive stillet krav om, at alternativerne etableres i det samme ID15-område eller kystvandområde, som efterafgrødekravet skal opfyldes i. Virksomheden vil dog kunne flytte arealet med alternativer til andre marker inden for samme ID15-område eller kystvandområde.

Som det fremgår af lovforslagets § 5, stk. 3, så foreslås det, at den foreslåede ændring af gødskningslovens § 19, stk. 1 og 2, skal træde i kraft 1. januar 2019. Det er hensigten, at muligheden for at anvende alternative virkemidler til opfyldelse af efterafgrødekrav fastsat i medfør af § 18 a, vil blive tilgængelig for virksomhederne fra planperioden 2019/2020, som påbegyndes den 1. august 2019, som en del af målrettet regulering.

Til nr. 13

Som det fremgår ovenfor af bemærkningerne til § 1, nr. 12, foreslås det, at miljø- og fødevarerministerens bemyndigelser i gødskningslovens § 19, stk. 1 og 2, til at etablere alternativordninger udvides således, at disse ordninger også kan anvendes som alternativ til etablering af de efterafgrøder, der fastsættes i medfør af lovens § 18 a.

Efter plantedækkebekendtgørelsen kan følgende virkemidler i øjeblikket anvendes som alternativer til opfyldelse af efterafgrødekravet fastsat i medfør af gødskningslovens § 18: mellemafgrøder, energiafgrøder, braklagte arealer, braklagte arealer langs vandløb og søer, afbrænding af fiberfraktion af forarbejdet husdyrgødning og tidligt såede vinterafgrøder. Herudover har virksomhederne mulighed for at overføre overskydende efterafgrødearealer i en planperiode (opsparing) til opfyldelse af efterafgrødekrav fastsat i medfør af § 18 i en senere planperiode eller overdrage efterafgrødearealerne til en anden virksomhed til opfyldelse af denne virksomheds efterafgrødekrav fastsat i medfør af § 18.

Den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 19, stk. 3, 2. pkt., er ny, og indebærer, at miljø- og fødevarerministeren bemyndiges til at fastsætte, at visse af ordningerne efter § 19, stk. 1 og 2, kun kan anvendes som alternativ til etablering af efterafgrøder fastsat i medfør af § 18.

Da der i 2019 i et stort antal ID15-områder skal gennemføres en indsats med henblik på at imødegå forringelser af grundvandet, vil det i forhold til opfyldelse af efterafgrødekrav fastsat i medfør af gødskningslovens § 18 a, være nødvendigt at begrænse muligheden for at anvende alternative virkemidler til ordninger om virkemidler, der har en grundvandseffekt.

Det er derfor hensigten, at den foreslåede bemyndigelse i gødskningslovens § 19, stk. 3, 2. pkt., vil blive anvendt til at fastsætte, at muligheden for at anvende braklagte arealer langs vandløb og søer som alternativ til efterafgrøder begrænses til opfyldelse af efterafgrødekravet fastsat efter § 18. Dette gælder tillige muligheden for at overføre overskydende efterafgrødearealer i en planperiode (opsparing) til opfyldelse af efterafgrødekrav i en senere planperiode eller overdragelse af efterafgrødearealerne til en anden virksomhed til opfyldelse af denne virksomheds efterafgrødekrav.

Til nr. 14

Gødskningslovens § 24 bemyndiger miljø- og fødevarerministeren til bl.a. at fastsætte regler om, at biogas- og fællesanlæg, forarbejdningsanlæg samt forbrændingsanlæg skal indberette, hvorfra de modtager gødning, herunder gødningstypen og -mængden samt kvælstofindholdet i den modtagne gødning.

Det foreslås, at bemyndigelsen i § 24 udvides, jf. lovforslagets § 1, nr. 14, således at ministeren også kan fastsætte regler om, at brændingsanlæg skal indberette, hvorfra de modtager gødning. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne under nr. 8 ovenfor.

Til nr. 15

Efter tekstanmærkning nr. 170 til finansloven for 2017 og finansloven for 2018 vedrørende § 24.23.07er miljø- og fødevarerministeren bemyndiget til at yde tilskud til etablering af målrettede efterafgrøder.

Ministerens kan i medfør af bestemmelsens stk. 2 fastsætte regler om betingelser og vilkår for at opnå tilskud, om beregning af tilskud, om udbetaling af tilskud, om ansøgning m.v. samt om administration af ordningen. Ministeren er endvidere bemyndiget til at fastsætte regler om, at ansøger i hele perioden, hvor betingelser for støtte skal være opfyldt, skal underrette ministeren, hvis betingelserne for støtte ikke er opfyldt.

Ministerens kan efter bestemmelsens stk. 3 fastsætte regler om kontrol, om nedsættelse af tilskud og om tilbagebetaling af uberettiget modtaget tilskud, herunder om betaling af renter. Ministeren har til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til ansøgers bedrift med henblik på udførelse af kontrol på stedet.

Bemyndigelsen er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 320 af 5. april 2017 om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder, der vedrører finansåret 2017, og bekendtgørelse nr. 1759 af 29. december 2017 om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder, der vedrører finansåret 2018.

Den nationale tilskudsordning er etableret inden for rammerne af Kommissionens forordning (EU) Nr. 1408/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren (herefter de minimis-forordningen).

Det foreslås som noget nyt, at miljø- og fødevarerministeren i gødskningslovens § 24 c, stk. 1, bemyndiges til at yde nationalt tilskud til kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder.

Formålet med bestemmelsen er, at ministeren i medfør af bemyndigelsen kan etablere en frivillig tilskudsordning i 2019, hvorefter virksomheder kan ansøge om tilskud til etablering af efterafgrøder i særlige områder i lighed med den tilskudsordning, som er etableret i 2017 og 2018 i medfør af tekstanmærkning nr. 170 til finansloven for 2017 og 2018 vedrørende § 24.23.07. Den foreslåede bemyndigelse i § 24 c er dog bredere end den, der følger af tekstanmærkningen, da det er hensigten, at den tilskudsordning, der etableres i medfør af bemyndigelsen fra 2019, jf. § 5, stk. 3, også vil rumme mulighed for at ansøge om tilskud til andre kvælstofreducerende virkemidler end etablering af efterafgrøder.

Da der er tale om en national tilskudsordning, er det en forudsætning for anvendelsen af bestemmelsen, at der afsættes midler på finansloven for 2019 til etableringen af ordningen. Det er ligeledes en forudsætning, at den nationale tilskudsordning etableres inden for rammerne af statsstøttereglerne, herunder de minimis-reglerne.

Miljø- og fødevarerministeren foreslås i gødskningslovens § 24 c, stk. 2, 1. pkt., bemyndiget til at fastsætte regler om, hvilke virkemidler der kan ydes tilskud til. Den foreslåede bemyndigelse i § 24 c, stk. 2, 1. pkt., indebærer, at ministeren med henblik på at sikre den forudsatte miljøeffekt af tilskudsordningen kan fastsætte, hvilke kvælstofreducerende virkemidler der kan ansøges om tilskud til. I 2019 er der i et stort antal ID15-områder behov for en kvælstofreducerende indsats med henblik på at imødegå forringelser af grundvandsforekomster. Det er derfor hensigten, at det kun vil blive muligt at ansøge om tilskud til de kvælstofreducerende virkemidler, der har en grundvandseffekt. Som et eksempel på et kvælstofreducerende virkemiddel, der kan fastsættes i medfør af den foreslåede bemyndigelse, kan nævnes frivillig reduktion af virksomhedens samlede kvote for kvælstof for den på ansøgningstidspunktet igangværende planperiode. Det

er ligeledes hensigten, at det bliver muligt at ansøge om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler i form af mellemafgrøder, energiafgrøder, tidligt såede vinterafgrøder og afbrænding af fiberfraktionen af forarbejdet husdyrgødning.

Miljø- og fødevarerministeren foreslås i gødskningslovens § 24 c, stk. 2, 2. pkt., bemyndiget til at fastsætte regler om betingelser og vilkår for at opnå tilskud, om beregning af tilskud, om udbetaling af tilskud, om ansøgning om tilskud m.v. samt om administration af tilskudsordningerne. Det er hensigten at udnytte den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvilke betingelser tilskudsmodtageren skal opfylde for at kunne opnå tilskud. Der kan f.eks. være tale om, at tilskudsmodtageren skal drive det ansøgte areal som ejer eller forpagter ved udløbet af ansøgningsfristen. Det er endvidere hensigten, at der i medfør af bemyndigelsen fastsættes nærmere regler vedrørende de enkelte kvælstofreducerende virkemidler, således at den forudsatte kvælstofreducerende effekt af tilskudsordningen opnås. Det er derfor hensigten, at der i medfør af bemyndigelsen fastsættes nærmere regler om, hvilke afgrødetyper der kan anvendes, om etablerings- og destruktionsfrister og om omregningsfaktorer m.v. Det forventes, at betingelserne om afgrødetyper og etablerings- og destruktionsfrister vil ligge sig op ad de bestemmelser, der gælder for efterafgrøder etableret til opfyldelse af efterafgrødekravet i gødskningslovens § 18.

Det er hensigten, at der i medfør af den foreslåede bemyndigelse f.eks. fastsættes betingelser om en mindstestørrelse på det ansøgte areal, og om at efterafgrøderne skal etableres på et omdriftsareal, som defineret i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v.

Den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 24 c, stk. 2, 2. pkt., indeholder også bemyndigelse til at fastsætte regler om administration af tilskudsordningen, herunder til at fastsætte regler om prioritering og afslag på ansøgninger. Bestemmelsen indebærer mulighed for at fastsætte regler om, hvornår tilskud kan afslås af andre grunde, end at bevillingen er brugt op. Det er hensigten, at det i medfør af bestemmelsen vil blive fastsat, at ansøgningen afslås, hvis det ansøgte areal samtidigt anvendes til at etablere efterafgrøder efter anden lovgivning.

Herudover er det hensigten i medfør af den foreslåede bemyndigelse at fastsætte regler om, at ansøgningen om tilskud skal indgives via Fællesskemaet.

Det er hensigten, at de særlige områder (ID15-områder og kystvandoplande, hvor der er et indsatsbehov), hvori der kan søges tilskud til kvælstofreducerende tiltag vil blive afgrænset i medfør af den foreslåede bemyndigelse i § 24 c, stk. 2, og som hidtil blive vist i Miljø- og Fødevarerministeriets Internet Markkort.

Det er endvidere hensigten, at der i medfør af den foreslåede bemyndigelse vil blive fastsat en tilskudssats, der angives som en beløbsstørrelse pr. hektar efterafgrøder.

Det er hensigten, at tilskudsordningen indrettes således, at indsatsbehovet i det enkelte særlige område i ansøgningssystemet vil blive omsat, så det fremgår heraf, hvor mange hektar efterafgrøder, der samlet set skal udlægges i det enkelte område til opfyldelse af dettes indsatsbehov. I forbindelse med ansøgningen vil ansøger skulle angive, hvilket virkemiddel der ansøges om tilskud til. Hvis der ansøges om tilskud til andre kvælstofreducerende virkemidler end efterafgrøder, bliver effekten af det pågældende virkemiddel omregnet til en angivelse i hektar efterafgrøder ved hjælp af en omregningsfaktor. Omregningen af virkemidlets effekt til en angivelse i hektar efterafgrøder er nødvendig, da tilskudssatsen, som det fremgår ovenfor, vil blive fastsat som et beløb pr. hektar efterafgrøde. Tilskuddet vil blive beregnet ud fra størrelsen på det ansøgte areal omregnet til hektar efterafgrøder og tilskudssatsen, forudsat at tilskuddet ligger inden for de minimisforordningens rammer, og at betingelserne for tilskud i øvrigt er opfyldt.

I Fællesskemaet vil tilskudsmodtageren skulle angive, i hvilke områder efterafgrøderne placeres. Tilskudsmodtageren kan ikke flytte efterafgrøderne til andre ID15-områder end dem, hvor der er ansøgt til. Det er dog muligt at flytte efterafgrøderne inden for de områder, hvortil der er ansøgt.

Det er endvidere hensigten, at der vil blive fastsat regler om de ansøgningsperioder, hvor der kan søges om tilskud. For at sikre størst mulig effekt af de afsatte midler forventes det, at der vil blive fastsat to ansøgningsrunder. Den første runde forventes at omfatte ansøgere, der har arealer i ID15-områder, hvor der er kvælstofreduktionsbehov af hensyn til grundvandsbeskyttelsen. Første runde forventes endvidere at omfatte ansøgere, der har arealer i ID15-områder beliggende i kystvandoplande med kvælstofreduktionsbehov i forhold til miljøtilstanden i kystvande, og hvor ID15-området har en retention, der er lavere end gennemsnittet for kystvandoplandet. Anden runde forventes at omfatte ansøgere med arealer i

ID15-områder, der er beliggende i kystvandoplande med kvælstofreduktionsbehov i forhold til miljøtilstanden i kystvande, og hvor ID15-området har en retention, der er højere end gennemsnittet for kystvandoplandet.

Alle ansøgere, der har mulighed for at søge i første runde, vil også have mulighed for at søge i anden runde. I begge ansøgningsrunder vil støtteansøgningerne blive prioriteret efter først til mølle-princippet således, at den første ansøger, der indgiver ansøgning, vil blive prioriteret først. Ansøgningsrunderne vil dermed blive lukket, når der er modtaget tilstrækkeligt med ansøgninger til at opfylde områdets indsatsbehov, eller når de afsatte midler til det pågældende område er opbrugt.

Det er hensigten, at det ikke vil blive muligt for økologiske virksomheder at søge om tilskud til etablering af efterafgrøder. Dette skyldes, at økologiske virksomheder i 2018 ikke vil blive pålagt krav om udlægning af målrettede efterafgrøder, jf. lovforslagets § 1, nr. 7, da udfasningen af kvælstofnormreduktionen ikke har indebåret ændringer i den mængde kvælstofholdig gødning, som disse virksomheder kan anvende inden for rammerne af reguleringen vedrørende den økologiske produktionsmetode. Økologiske og ekstensive arealer, eksempelvis permanent græs, fritages ligeledes fra reguleringen i 2019, idet den gennemsnitlige udvaskning fra denne type arealer i forvejen er lav. Det er derfor Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at økologiske og ekstensive arealer allerede er på det udvaskningsniveau, der skal opnås med reguleringen i 2019.

Det foreslås endvidere i § 24 c, stk. 3, at der kan fastsættes regler om, at tilskudsmodtager i hele perioden, hvor betingelser for tilskud skal være opfyldt, skal underrette ministeren, hvis betingelserne for tilskud ikke er opfyldt. Det er hensigten, at der vil blive fastsat regler om oplysningspligt i tilfælde, hvor betingelserne for tilskud ikke er opfyldt, herunder om hvordan denne oplysningspligt kan opfyldes.

Endelig foreslås ministeren i § 24 c, stk. 4, bemyndiget til at fastsætte regler om nedsættelse af tilskud og om tilbagebetaling af uberettiget udbetalt tilskud, herunder om betaling af renter. Det er hensigten, at der i medfør af bestemmelsen fastsættes regler om en forholdsmæssig nedsættelse af tilskuddet i tilfælde af, at det ved kontrol konstaterede areal afviger fra det ansøgte areal. Endvidere kan der fastsættes regler om tilbagebetaling af uretmæssigt udbetalt tilskud i tilfælde, hvor overtrædelser først konstateres, efter tilskuddet er udbetalt.

Hvis det ved en kontrol konstateres, at tilskudsmodtageren ikke har opfyldt betingelserne for tilskud, f.eks. hvis tilskudsmodtageren ikke har etableret de ansøgte hektar efterafgrøder, er det hensigten, at tilskudsmodtageren vil få nedsat tilskuddet, således at støttenedsættelsen vil udgøre et større beløb end det beløb, som skulle være udbetalt for arealet, hvor der er konstateret overtrædelser. Der kan dog fastsættes en bagatelgrænse, sådan at mindre overtrædelser ikke medfører en yderligere støttenedsættelse.

Hvis tilskudsmodtageren via ændringer i Fællesskemaet efter ansøgningsfristens udløb oplyser om, at tilskudsmodtageren alligevel ikke ønsker at etablere alle de anmeldte hektar efterafgrøder, vil tilskudsmodtageren alene miste et beløb svarende til det beløb, der skal udbetales for arealet, der alligevel ikke etableres med efterafgrøder. Tilskudsmodtageren vil således ikke få en yderligere støttenedsættelse. En forudsætning herfor er dog, at tilskudsmodtageren har foretaget ændringerne i Fællesskemaet inden varsling af kontrol, og inden der ved kontrol er konstateret overtrædelser af reglerne.

De øvrige regler i gødskningslovens kapitel 6 om administration af loven vil finde anvendelse for den tilskudsordning, der etableres i medfør af den foreslåede bestemmelse i gødskningslovens § 24 c. Dette indebærer bl.a., at virksomhedens ejer eller de hos denne ansatte skal yde fornøden vejledning og hjælp ved kontrollen, jf. gødskningslovens § 28.

Til nr. 16

Efter gødskningslovens § 26, stk. 1, kan miljø- og fødevarerministeren fastsætte regler, hvorefter visse afgørelser truffet efter regler fastsat i henhold til § 6, stk. 4, kan træffes af et privat organ. Ministeren fastsætter samtidig regler om det private organs sagsbehandling og om instruktion og tilsyn. Efter § 26, stk. 2, kan afgørelserne indbringes for ministeren inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt klageren. Af bestemmelsen fremgår endvidere det private organs klagevejledningsforpligtelse og ministerens bemyndigelse til at fastsætte f.eks. formkrav til klagen. Endelig fremgår det, at ministeren kan ændre en afgørelse, uden at der foreligger en klage.

Bestemmelserne i § 26, stk. 1 og 2, blev indsat i gødskningsloven ved lov nr. 455 af 7. juni 2001. Bestemmelserne skal ses i sammenhæng med den samtidig indførte bemyndigelse i gødskningslovens § 6, stk. 3, hvorefter miljø- og fødevareministeren bl.a. blev bemyndiget til at fastsætte en øvre grænse for det areal, som kunne tildeles en særlig (højere) kvælstofnorm til hvede til brødfremstilling. Administrationen af brødhvedearealgrænsen, som blev fastsat årligt ved bekendtgørelse i medfør af § 6, stk. 4, blev i overensstemmelse med tilkendegivelsen i bemærkningerne til lovforslag nr. 236, henlagt til SEGES, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, s. 7337 ff.

Ved lov nr. 186 af 2. marts 2016 om ændring af gødskningsloven blev det vedtaget at udfase reduktionen af de årligt fastsatte kvælstofnormer. Beslutningen om udfasningen af kvælstofnormreduktionen indebar ligeledes, at der ikke længere skulle fastsættes en arealbegrænsning i forhold til anvendelse af den særlige brødhvedekvælstofnorm. Bemyndigelserne i § 26, stk. 1 og 2, udnyttedes ikke længere.

Som det fremgår af lovforslagets § 1, nr. 15, så foreslås det, at miljø- og fødevareministeren som noget nyt bemyndiges til at yde tilskud til kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder i gødskningslovens § 24 c.

Efter § 49 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. lov nr. 1715 af 27. december 2016, kan afgørelser truffet i henhold til regler udstedt i medfør af tekstanmærkning ad § 24 på finansloven, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i en af nævnets afdelinger, jf. § 3, stk. 4-8. En tilsvarende klagebestemmelse fremgår af tekstanmærkning nr. 170, stk. 4 og 5, til finansloven for 2018 vedrørende § 24.23.07. Det fremgår af bestemmelserne, at Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen, som udgangspunkt ved anvendelse af digital selvbetjening. Det fremgår endvidere, at myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter modtagelsen af klagen videresende klagen til klageinstansen. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, og en udtalelse fra myndigheden med dennes bemærkninger til sagen og de i klagen anførte klagepunkter.

Da bemyndigelserne i § 26, stk. 1 og 2, om uddelegering af afgørelseskompetence til private m.v. ikke længere udnyttes, foreslås det, at gødskningslovens § 26, stk. 1 og 2, nyaffattes, således at bestemmelserne fremover i stedet regulerer klageadgangen vedrørende afgørelser truffet i forbindelse med en tilskudsordning etableret i medfør af den foreslåede bemyndigelse i gødskningslovens § 24 c.

Det foreslås således, at afgørelser truffet i henhold til regler udstedt i medfør af § 24 c, efter gødskningslovens § 26, stk. 1, kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i en af nævnets afdelinger, jf. § 3, stk. 1, nr. 4-6, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, og kan dermed ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Det foreslås endvidere, at klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet efter gødskningslovens § 26, stk. 2, 1. pkt., skal indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. dog § 21, stk. 2-4, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Den foreslåede bestemmelse til gødskningslovens § 26, stk. 2, 1. pkt., hvorefter klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet indgives skriftligt via 1. instansen ved anvendelse af digital selvbetjening indsættes for at tydeliggøre adgangen til remonstration.

Endeligt foreslås det, at myndigheden efter gødskningslovens § 26, stk. 2, 2. og 3. pkt., skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter modtagelsen af klagen videresende klagen til klageinstansen, og at klagen ved videresendelsen skal være ledsaget af den påklagede afgørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, og en udtalelse fra myndigheden med dennes bemærkninger til sagen og de i klagen anførte klagepunkter.

Der er fastsat lignende klagebestemmelser i andre love på Miljø- og Fødevareministeriets ressortområde. Det gælder f.eks. Landbrugsstøttelovens § 22 b, jf. lovbekendtgørelse nr. 765 af 19. juni 2017, og Landdistriktsfondslovens § 11 a, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017.

Efter stk. 2, 3. pkt., i tekstanmærkning nr. 170 til finansloven for 2017 og 2018 vedrørende § 24.23.07, er miljø- og fødevareministeren bemyndiget til at fastsætte regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Bestemmelsen er bl.a. udnyttet til at fastsætte krav i tilskudsbekendtgørelsen om, at ansøgning om tilskud skal ske ved brug af Fællesskemaet, som indsendes digitalt via Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service. Ligeledes er der fastsat bestemmelser om, at ændringer i ansøgninger skal indsendes via Tast selv-service.

Gødskningslovens § 26 a, stk. 1, indeholder en bemyndigelse til miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler om pligt til at anvende digital kommunikation i forbindelse med en række nærmere angivne oplysninger og indberetninger bl.a. indberetning af arealer med plantedække efter § 21 a, stk. 1. Ministeren kan efter gødskningslovens § 26 a, stk. 2, fastsætte nærmere regler om, at ministeren ved henvendelse til virksomheder om forhold, der er omfattet af regler fastsat i henhold til stk. 1, alene anvender digital kommunikation. Ministeren kan for de ansøgninger og indberetninger, som er nævnt i stk. 1, fastsætte regler om vilkår og formater for anvendelse af digital kommunikation, herunder om brugen af digital signatur, jf. gødskningslovens § 26 a, stk. 3. Ministeren kan efter gødskningslovens § 26 a, stk. 4, fastsætte regler om, at ministeren kan udstede afgørelser og andre dokumenter i forbindelse med den kommunikation, som er nævnt i stk. 2, uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift. Endelig kan ministeren efter § 26 a, stk. 5, fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Miljø- og Fødevareministeriet som afsender. Efter gødskningslovens § 26 a, stk. 6, anses en digital meddelelse for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Bemyndigelserne i § 26 a er bl.a. udnyttet til at fastsætte regler om anvendelse af digital kommunikation i gødskningsbekendtgørelsens § 15, stk. 5, ved indberetning af gødningsregnskabsoplysninger og plantedækkebekendtgørelsens § 15, stk. 4, om indberetning af efterafgrødearealer.

Som det fremgår af lovforslagets § 1, nr. 15, foreslås det, at miljø- og fødevareministeren som noget nyt i gødskningslovens § 24 c bemyndiges til at yde tilskud til kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder. Det foreslås derfor, at ministerens bemyndigelse i gødskningslovens § 26 a, stk. 1, udvides, således at der også kan stilles krav om digital kommunikation for så vidt angår ansøgninger om tilskud og ændringer heri efter regler fastsat i henhold til § 24 c.

Det er hensigten, at bestemmelsen i gødskningslovens § 26 a vil blive anvendt til at fastsætte regler om, at ansøgninger om tilskud skal ske igennem Fællesskemaet, som skal indsendes digitalt via Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service. Herudover er det hensigten, at der vil blive stillet krav om, at visse andre oplysninger skal indgives digitalt via Tast selv-service. Det kan f.eks. dreje sig om oplysninger om, at tilskudsmodtageren ikke længere opfylder betingelserne for at opnå tilskud, hvis den pågældende f.eks. ikke etablerer de ansøgte hektar med efterafgrøder.

Håndtering af oplysninger, som indsendes digitalt til Miljø- og Fødevareministeriet, sker under iagttagelse af de persondataretlige regler, herunder Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (persondataforordningen), der træder i kraft 25. maj 2018. Dette gælder ligeledes i forbindelse med udvikling og implementering af digitale selvbetjeningsløsninger.

Til § 2

Til nr. 1

Efter definitionen i den gældende lovs § 3, stk. 1, nr. 2, forstås ved husdyranlæg en stald eller lignende bygning eller anden indretning, hvor husdyr i almindelighed opholder sig eller har adgang til, med tilhørende dyrehold.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen i lovforslag nr. L 114, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, som fremsat den 12. februar 2017, side 111, at kernen i definitionen er det fysiske anlæg med tilhørende dyrehold. Omfattet er navnlig stalde, men også andre bygninger og permanente eller mobile indretninger, hvor husdyrene mere kortvarigt opholder sig eller har adgang til, f.eks. udleveringsrum, malkestalde, læskure, mobile stalde, hytter, løbegårde, kalvehytter m.v. Definitionen husdyranlæg er bredere end produktionsarealet.

Af hensyn til lovens klarhed og læsbarhed foreslås det, at definitionen justeres sprogligt, således at der ved et husdyranlæg forstås en stald eller lign. bygning eller indretning, hvor husdyr i almindelighed opholder sig eller har adgang til, med tilhørende dyrehold.

For at der efter definitionen er tale om et anlæg, skal der være en bygning eller indretning, dvs. at der skal være bygningselementer som vægge, gulve eller tag, som er møntet på dyreholdets ophold m.v. Dette vil navnlig omfatte det, der almindeligvis forstås ved stalde samt læskure, hytter, løbegårde med fast bund m.v. Det er anlægget som sådan med tilhørende dyrehold og staldsystem, der er omfattet, og ikke alene de arealer, hvor dyrene er. Derimod er produktionsarealet, der er defineret i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2, nr. 4, og er grundlaget for godkendelses- og tilladelsesordningen, de nærmere bestemte arealer i fast placerede husdyranlæg, hvor kan være husdyr med mulighed for gødningsafsætning.

Definitionen omfatter hele anlægget med staldsystem og dyrehold. Det er ikke afgørende, hvordan anlægget udformes. Konkret vil udformningen af anlægget afhænge af, hvilke dyrearter og -typer og staldsystemer, anlægget indrettes til. Som eksempel på et lidt specielt staldsystem kan nævnes stalde til produktion af mink, der typisk vil bestå i pelsdyrhaller med gødningsrender. Som andre lidt specielle eksempler kan nævnes, at der f.eks. i nogle svine- eller fjerkræstalde er udendørs verandaer m.v., ligesom der som en del af visse staldsystemer til kvæg etableres fortanke til gylle lige uden for selve bygningskroppen osv.

Dyrehold, der ikke har adgang til anlægget på noget tidspunkt af året, er ikke omfattet af definitionen.

Til nr. 2.

Efter den gældende bestemmelse i lovens § 3, stk. 1, nr. 3, forstås ved gødnings- eller ensilageopbevaringsanlæg en bygning eller fast placeret indretning, hvor der opbevares husdyrgødning, ensilage eller lign.

Definitionen indeholder således reelt to definitioner på én gang, idet der i en konkret bygning eller indretning enten vil blive opbevaret ensilage eller husdyrgødning eller lignende. I bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 114, som fremsat den 12. januar 2017, side 111, fremgår det, at opbevaringsanlæg med husdyrgødning tilført affald, afgasset vegetabilsk biomasse, restvand, ensilagesaft m.v. er omfattet. Bemærkningerne er dog ikke ganske klare i forhold til typer af gødning, der er omfattet, herunder sammenhængen med reglerne om opbevaring af affald. Som eksempler på anlæg til opbevaring af husdyrgødning henholdsvis ensilage m.v. er nævnt gyllebeholdere, gyllelaguner, containere med fast gødning, møddinger med fast bund og sidebegrænsning, ensilagepladser, køresiloer m.v.

Det foreslås af hensyn til lovens klarhed, at § 3, stk. 1, nr. 3, ophæves og erstattes af en definition, der alene omfatter gødningsopbevaringsanlæg, hvorved forstås en bygning eller anden fast placeret indretning, hvor der opbevares husdyrgødning, restvand eller ensilagesaft. Definitionen indeholder - svarende til den hidtidige ordning - to centrale elementer, dels at der er tale om et anlæg, dels at det anvendes til opbevaring af husdyrgødning. Med den foreslåede udformning af bestemmelsen præciseres det samtidig i selve ordlyden,

at restvand og ensilagesaft er omfattet. Forslaget svarer indholdsmæssigt til den gældende bestemmelse for så vidt angår gødningsopbevaringsanlæg.

For at der efter definitionen er tale om et anlæg, skal der være en bygning eller anden indretning, dvs. bygningselementer. Sådanne vil f.eks. kunne være beholdere, containere, pladser, laguner m.v. Rene oplag, herunder overdækkede oplag, i stakke, bunker m.v. uden fast bund, sider eller anden fysisk og fast indretning vil ikke være et anlæg efter definitionen.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til opbevaring af husdyrgødning m.v. vil i vidt omfang indebære, at husdyrgødning skal opbevares i anlæg efter nærmere fastsatte forskrifter. Husdyrgødningsbekendtgørelsen stiller desuden i medfør af lov om miljøbeskyttelse krav til opbevaring af afgasset vegetabilsk biomasse.

De anlæg, der er omfattet af den foreslåede definition, er anlæg, hvor der opbevares husdyrgødning, restvand eller ensilagesaft. Husdyrgødning, restvand og ensilagesaft er gødningstyper, der er tæt forbundet med driften af husdyrbrug og husdyrhold i øvrigt. Husdyrgødning kan være alle former for faste ekskrementer og urin fra husdyr uanset form, og uanset om det er separeret eller sammenblandet. Der vil som udgangspunkt være tale om husdyrgødning i husdyrbruglovens forstand, selvom der sker fortynding eller blanding med andet end faste ekskrementer eller urin fra husdyr, f.eks. hvis det blandes med afgasset vegetabilsk biomasse, affald, vand m.v. Restvand er nærmere bestemte blandinger med vand med et lavt kvælstofindhold, f.eks. malkerumsvand. Ved ensilagesaft forstås væske, der løber fra ensilagen under opbevaringen. Hvad der nærmere forstås ved husdyrgødning, restvand og ensilagesaft fastsættes som hidtil i bekendtgørelsesform.

Det er således hensigten med forslaget at tydeliggøre, at det er anlæg til opbevaring af husdyrgødning, restvand og ensilagesaft, der er omfattet af lovens definition af gødningsopbevaringsanlæg, og at definitionen for så vidt er uafhængig af definitionen af ensilageopbevaringsanlæg. Som hidtil vil husdyrgødning omfattet af loven og regler fastsat i medfør heraf, samtidig kunne være reguleret af andre regelsæt. Dette gælder ikke mindst tilfælde, hvor fast eller flydende husdyrgødning blandes med affald, idet en sådan blanding tillige vil kunne være omfattet af regler i medfør af lov om miljøbeskyttelse for anvendelse af affald til jordbrugsformål. Efter de gældende regler skal bekendtgørelse nr. 843 af 23. juni 2017 om anvendelse af affald til jordbrugsformål iagttages, hvis husdyrgødning er iblandet mere 25 pct. affald. I relation til husdyrbrugloven og definitionen af gødningsopbevaringsanlæg, vil der imidlertid fortsat være tale om husdyrgødning, selvom det er blandet med eksempelvis affald.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i § 2, nr. 3, hvorefter der indsættes en selvstændig definition af ensilageopbevaringsanlæg i lovens § 3, stk. 1, nr. 4.

Til nr. 3

Efter den gældende bestemmelse i lovens § 3, stk. 1, nr. 3, forstås ved gødnings- eller ensilageopbevaringsanlæg en bygning eller anden fast placeret indretning, hvor der opbevares husdyrgødning, ensilage eller lign. Efter bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 114, som fremsat den 12. januar 2017, side 111, omfatter definitionen, for så vidt angår opbevaring af ensilage, ensilagepladser, køresiloer, plansiloer m.v.

Det foreslås af hensyn til lovens klarhed, at der i lovens § 3, stk. 1, nr. 4, indsættes en definition af ensilageopbevaringsanlæg, hvorved forstås en bygning eller anden fast placeret indretning, hvor der opbevares ensilage. Forslaget skal ses i tæt sammenhæng med forslaget i § 2, nr. 2, hvorefter den gældende lovs § 3, stk. 1, nr. 3, ophæves og erstattes af en definition af gødningsopbevaringsanlæg.

Definitionen indeholder – svarende til den hidtidige ordning – to centrale elementer, dels at der er tale om et anlæg, dels at det anvendes til opbevaring af ensilage.

For at der efter definitionen er tale om et anlæg, skal der være en bygning eller anden indretning. Sådanne vil i praksis navnlig være plansiloer, køresiloer, tårnsiloer m.v. Faste pladser med eller uden støttemure er således omfattet, mens oplag i stakke, bunker, wrapballeer m.v. uden fast bund, sider eller anden fysisk og fast indretning, ikke vil være anlæg efter definitionen.

Ensilage er i hovedtræk grønfoder til husdyr i form af plantemateriale, f.eks. græs, helsæd, majs, m.v., som har undergået en gæringsproces eller lignende og derved opnået langtidsholdbarhed. Ensileringen sker ved, at afgrøden umiddelbart efter den er slået, høstet m.v. opbevares på en måde, der hindrer iltning.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til opbevaring af ensilage vil i vidt omfang indebære, at ensilage skal opbevares i anlæg efter nærmere fastsatte forskrifter.

Til nr. 4

I den gældende lovs § 3, stk. 2, nr. 8, er fjerkræ defineret som høns, kalkuner, perlehøns, ænder, gæs, vagtler, duer, fasaner og agerhøns, der opdrættes eller holdes i fangenskab med henblik på avl, produktion af kød eller konsumæg eller levering af vildt til udsætning. Definitionen svarer i vidt omfang til indholdet af definitionen af fjerkræ i IE-direktivets artikel 3, nr. 23.

Det foreslås, at definitionen i den gældende lovs § 3, stk. 1, nr. 8, ophæves, idet betegnelsen fjerkræ kun anvendes ét sted i husdyrbrugloven og alene tager sigte på reguleringen af såkaldte IE-husdyrbrug med intensiv fjerkræavl. Efter lovens § 16 a, stk. 2, nr. 3, kan etablering af husdyrbrug med flere end 40.000 stipladser til fjerkræ kun ske efter forudgående godkendelse. Udvidelser og ændringer af sådanne husdyrbrug skal som udgangspunkt også godkendes.

Det foreslås på den baggrund, at definitionen af fjerkræ ophæves, idet den indholdsmæssigt foreslås videreført i lovens § 16 a, stk. 2, nr. 3, jf. lovforslagets § 2, nr. 9. Der henvises til i øvrigt til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til nr. 5

I den gældende § 5 c, stk. 1, i husdyrbrugloven anvendes begrebet driftsherren for den, der er ansvarlig for driften.

Det foreslås at anvende den kønsneutrale betegnelse »den ansvarlige for driften«, der samtidig er den betegnelse, der anvendes andet sted i husdyrbrugloven i reglerne om miljøskade. Den kønsneutrale betegnelse er endvidere anvendt i husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Ændringen af betegnelsen medfører ikke andre ændringer af bestemmelsen.

Til nr. 6

Efter den gældende bestemmelse i § 5 h, stk. 4, 3. pkt., kan jordbrugsvirksomheder, som har eget biogas- eller forarbejdningsanlæg, og som afsætter et gødningsprodukt herfra uden for jordbrugsvirksomheden, trække fosforen i det afsatte gødningsprodukt fra i jordbrugsvirksomhedens samlede forbrug af fosfor.

Det foreslås, at bestemmelsen udvides til også at omfatte jordbrugsvirksomheder, som har eget forbrændingsanlæg eller brændingsanlæg. Efter forslaget bliver det således muligt for jordbrugsvirksomheder, som har eget forbrændingsanlæg eller brændingsanlæg og som afsætter asken fra brændingen uden for jordbrugsvirksomheden, at trække fosforen i den afsatte aske fra i virksomhedens samlede forbrug af fosfor.

Det foreslås, at ændringen af § 5 h, stk. 4, 3. pkt., træder i kraft den 1. august 2019, idet ændringen forudsætter tilpasninger i øvrige dele af reguleringen og i Miljø- og Fødevarerministeriets it-systemer.

For så vidt angår den regnskabsmæssige håndtering af jordbrugsvirksomheder, der afsætter asken fra afbrændt husdyrgødning, henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.2.

Til nr. 7

Efter husdyrbruglovens § 5 h, stk. 7, kan miljø- og fødevareministeren fastsætte regler om, at fosfor i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning afsat til et miljøgodkendt anlæg, der forbrænder affald, kan fratrækkes i jordbrugsvirksomhedens forbrug af fosfor.

Bemyndigelsen i § 5 h, stk. 7, er i gældende ret udnyttet i husdyrgødningsbekendtgørelsen til at fastsætte en regel om, at fosforen i den husdyrgødning, der i planperioden er anvendt til forbrænding i anlæg, der er godkendt i henhold til den til enhver tid gældende bekendtgørelse om anlæg, der forbrænder affald, kan fratrækkes i fosforregnskabet.

Det foreslås, at miljøgodkendte anlæg ændres til forbrændingsanlæg eller brændingsanlæg, jf. lovforslagets § 2, nr. 7.

Som bestemmelsen foreslås formuleret, omfatter den husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning afsat til forbrændingsanlæg eller brændingsanlæg. Ved forbrændingsanlæg forstås som hidtil anlæg, som er godkendt i henhold til den til enhver tid gældende bekendtgørelse om anlæg, der forbrænder affald. Et brændingsanlæg er et anlæg, som er godkendt til afbrænding af fjerkrægødning og anden husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning efter gennemførelsesforordningen til biproduktforordningen.

Forslaget indebærer således som noget nyt, at ministeren kan fastsætte regler om, at fosfor i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning afsat til et anlæg, der ikke er miljøgodkendt efter den ovenfor omtalte bekendtgørelse, kan fratrækkes i jordbrugsvirksomhedens fosforregnskab, hvis anlægget er godkendt i henhold til forordningen.

Den foreslåede ændring fra alene at regulere miljøgodkendte forbrændingsanlæg til også at regulere brændingsanlæg er en del af den supplerende nationale lovgivning til ændringer i Kommissionens gennemførelsesforordning og skal understøtte og bidrage til den effektive virkning af ændringerne i forordningen.

Til nr. 8

Den gældende bestemmelse i husdyrbruglovens § 5 r bemyndiger miljø- og fødevareministeren til bl.a. at fastsætte regler om, at biogas- og fællesanlæg, forarbejdningsanlæg samt forbrændingsanlæg skal indberette, hvorfra de modtager gødning, herunder gødningstypen og -mængden samt fosforindholdet i den modtagne gødning.

Det foreslås, at bemyndigelsen i § 5 r udvides, således at ministeren også kan fastsætte regler om, at brændingsanlæg skal indberette, hvorfra de modtager gødning. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne under § 2, nr. 6, ovenfor.

Til nr. 9

Efter den gældende lovs § 16 a, stk. 2, nr. 3, må husdyrbrug ikke etableres uden kommunalbestyrelsens forudgående godkendelse, hvis husdyrbruget har flere end 40.000 stipladser til fjerkræ. I den gældende § 3, stk. 1, nr. 8, er fjerkræ defineret som høns, kalkuner, perlehøns, ænder, gæs, vagtler, duer, fasaner og agerhøns, der opdrættes eller holdes i fangenskab med henblik på avl, produktion af kød eller konsumæg eller levering af vildt til udsætning.

Definitionen af fjerkræ er indsat i husdyrbrugloven ved lov nr. 446 af 23. maj 2012. Om baggrunden for bestemmelsen henvises til forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2011-12, tillæg A, L 88, som fremsat den 22. februar 2012, under pkt. 3.1.5.1 i de almindelige bemærkninger henholdsvis bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 3.

Lovens definition på fjerkræ er i § 3, stk. 1, nr. 8, er skrevet fuldt ud, men svarer i vidt omfang til indholdet af definitionen af fjerkræ i IE-direktivets artikel 3, nr. 23, hvorefter forstås fjerkræ, som det er defineret i artikel 2, nr. 1, i Rådets direktiv 90/539/EØF af 15. oktober 1990 om dyresundhedsmæssige betingelser for samhandlen inden for Fællesskabet med fjerkræ og rugeæg samt for indførsel heraf fra tredjelande. Efter ændringen af artikel 2, stk. 2, i direktiv 90/539/EØF ved Rådets direktiv 90/65/EØF af 13. juli 1992 om dyresundhedsmæssige betingelser for samhandel med og indførsel til Fællesskabet af dyr samt sæd, æg og embryoner, der for så vidt angår disse betingelser ikke er underlagt specifikke fællesskabsbetingelser som omhandlet i bilag A, del I, til direktiv 90/425/EØF, EFT L 268 af 14.9.1992, s. 54, omfatter direktivets definition på fjerkræ også strudsefugle (ratitae). Det vil sige, at strudsefugle mangler i den gældende definition i husdyrbruglovens § 3, stk. 1, nr. 8, for fuldt ud at svare til IE-direktivets definition på fjerkræ.

På denne baggrund foreslås det, at § 16 a, stk. 2, nr. 3, ændres således, at det fremgår direkte af bestemmelsen, hvilke typer af fjerkræ, der er omfattet af godkendelsespligt efter bestemmelsen. Samtidig foreslås det, at strudsefugle indføres i opstillingen af fjerkrætyper, hvorved der bliver fuld overensstemmelse med IE-direktivets definition på fjerkræ.

Definitionen af fjerkræ i lovens § 3 foreslås ophævet som konsekvens af den foreslåede ændring, jf. lovforslaget § 2, nr. 4.

Til nr. 10

Det foreslås, at der i § 42, stk. 3, foretages en rettelse af en fejl i den eksisterende lovtæst, idet der alene er refereret til husdyrbrug, der er nævnt i stk. 1. Der skal refereres til både husdyrbrug og til husdyranlæg, gødningsopbevaringsanlæg og ensilageopbevaringsanlæg, der er nævnt i stk. 1. Som konsekvens heraf foreslås der samtidig tilføjet et m.v.

Bestemmelsens manglende angivelse af anlæg kan give anledning til fortolkningstvív. Med forslaget præciseres det, at tilsynsmyndighedens forhåndstilkendegivelse om et eventuelt påbud eller forbud kan rettes mod såvel husdyrbrug som anlæg, der ikke indgår i husdyrbrug.

Til nr. 11

Det foreslås, at der i § 43 foretages en rettelse af en fejl i den eksisterende lovtæst, idet der står »husdyrbrughanlæg« i stedet for »husdyranlæg«. Loven indeholder regler om husdyrbrug og husdyranlæg. Betegnelsen husdyrbrughanlæg anvendes ikke i loven i øvrigt.

Ændringen har ingen indholdsmæssig betydning.

Til § 3

Til nr. 1

Efter § 10, stk. 1, i lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af bl.a. husdyrbrugloven får bestemmelserne om godkendelse eller tilladelse ved etablering efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 1 og 2, og § 16 b, stk. 1, virkning fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget foretager ændringer eller udvidelser.

Efter samme lovs § 10, stk. 2, bliver husdyrbrug, der er tilladt eller godkendt efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, omfattet af pligten til at indhente en godkendelse eller tilladelse efter § 16 a, stk. 1 og 2, og § 16 b, stk. 1, når husdyrbruget foretager ændringer eller udvidelser, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet.

§ 10, stk. 1 eller stk. 2, regulerer imidlertid ikke tidspunktet for, hvornår husdyrbrug, der måtte være lovligt etableret i perioden fra 1. januar 2007 til den 1. august 2017, hvor ændringsloven trådte i kraft, bliver omfattet af godkendelses- og tilladelsesordningen, idet husdyrbrug, der er etableret i denne periode uden at være omfattet af krav om godkendelse eller tilladelse efter de dagældende regler, hverken vil opfylde kriteriet i § 10, stk. 1 eller 2.

For at sikre at kravet om at indhente godkendelse og tilladelse får virkning for disse husdyrbrug, foreslås det, at den gældende § 10, stk. 1, i lov nr. 204 af 28. februar 2017, ændres således, at bestemmelsens 1. pkt. gælder tilsvarende for husdyrbrug, der er etableret fra og med den 1. januar 2007 til og med den 31. juli 2017, uden at være blevet tilladt eller godkendt efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Der henvises herved til bemærkningerne til § 10, stk. 1, i lovforslag nr. L 114, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, som fremsat den 12. januar 2017, side 174.

Omfattet af bestemmelsen er således husdyrbrug, dvs. ejendomme med mindst 100 m² produktionsareal, hvor der lovligt er etableret et dyrehold på maksimalt 15 dyreenheder i den nævnte periode. Der har i perioden været krav om forhånds anmeldelse af etablering, udvidelse og ændring af dyrehold efter husdyrgødningsbekendtgørelsen. Tilsvarende har etablering, udvidelse og ændring af stalde skullet anmeldes af hensyn til overholdelse af husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om indretning, placering m.v. Det vil via oplysninger i sådanne anmeldelser samt evt. af landzone- eller byggesager m.v. fremgå, om en stald, et dyrehold m.v. er etableret, udvidet eller ændret efter 2007, og dermed om der lovligt er etableret et husdyrbrug, dvs. at der er produktionsareal på mere end 100 m².

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at husdyrbrug, der i perioden 1. januar 2007 til og med 31. juli 2017 lovligt er etableret uden tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugloven, bliver forpligtet til at indhente godkendelse eller tilladelse fra det tidspunkt, hvor de foretager udvidelser eller ændringer. Det foreslås i lovforslagets § 5, stk. 2, at den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 3 træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i Lovtidende. Bestemmelsen får således virkning for udvidelser eller ændringer, der foretages efter dette ikrafttrædelsestidspunkt. En udvidelse eller ændring af et husdyrbrug, der på tidspunktet for lovens ikrafttrædelse allerede er gennemført, vil således ikke medføre godkendelses- og tilladelseskrav for husdyrbruget. Kravet om forudgående godkendelse eller tilladelse vil derimod få virkning for udvidelser og ændringer, som husdyrbruget foretager efter ikrafttrædelsen af lovforslagets § 3.

Den foreslåede bestemmelse i § 3, nr. 1, fastsætter således virkningstidspunktet for pligten til at indhente godkendelse eller tilladelse. Miljø- og fødevarerministeren vil efter husdyrbruglovens § 17 kunne fastsætte nærmere regler om, hvorvidt og i hvilket omfang de pågældende husdyrbrug evt. vil være omfattet af anmeldeordninger efter ikrafttrædelsen af den foreslåede bestemmelse. Eksisterende lovlige husdyrbrug kan som udgangspunkt bestå uændret efter ikrafttrædelsen af den foreslåede bestemmelse, idet de dog vil være omfattet af reglerne i husdyrbruglovens §§ 42 og 43, indtil de evt. omfattes af en godkendelse eller tilladelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger i afsnit 3.5.

Til § 4

Til nr. 1-3

Der er tale om en teknisk ændring af en samlelov vedr. digital kommunikation, der bl.a. fastsætter hjemmel i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug til at fastsætte regler om digital kommunikation.

§ 18, stk. 3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug blev ophævet ved § 15, nr. 1, i lov nr. 341 af 27. april 2011 om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love, idet tidspunktet for ophævelsen dog skulle fastsættes af miljøministeren, jf. bemyndigelsen i § 18, stk. 2, i lov nr. 341 af 27. april 2011 om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love.

Bemyndigelsen til at fastsætte tidspunktet for ophævelse af § 18, stk. 3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er ikke blevet anvendt, idet hele § 18 blev ophævet ved lov nr. 204 af 28. februar 2017 om

ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. § 18, stk. 3, bemyndigede ministeren til at fastsætte nærmere regler om formen på indgivelse af ansøgninger om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug. Bemyndigelsen er indholdsmæssigt i et vist omfang videreført i husdyrbruglovens § 34, stk. 1 og 2, samt § 69 a.

Da ophævelsen af § 18, stk. 3, i husdyrbrugloven, jf. § 15, nr. 1, samt bemyndigelsen i § 18, stk. 2, i lov nr. 341 af 27. april 2011, til at fastsætte tidspunktet for ophævelsen af § 18, stk. 3, i husdyrbrugloven, ikke længere har et indhold, foreslås bestemmelserne ophævet. Ophævelsen af ”stk. 2” i § 18, stk. 1, er en konsekvens af forslaget til at ophæve § 18, stk. 2, i lov nr. 341 af 27. april 2011.

Til § 5

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter offentliggørelse i Lovtidende. Den hurtige ikrafttrædelse medfører, at lovens bestemmelser om, at godkendelse eller tilladelse ved etablering efter § 16 a, stk. 1 og 2, og § 16 b, stk. 1, jf. lovens § 3, snarest muligt får virkning fra det tidspunkt, hvor et husdyrbrug, som er etableret i perioden 1. januar 2007 til 31. juli 2017 uden en tilladelse eller godkendelse, foretager udvidelse eller ændringer.

Det foreslås i *stk. 2*, at de foreslåede bestemmelser i § 1, nr. 2, 5-11 og 14, træder i kraft den 1. juli 2018.

Det foreslås i *stk. 3*, at visse bestemmelser træder i kraft den 1. januar 2019. Det drejer sig om de foreslåede ændringer i lovforslagets § 1, nr. 1, 3, 4, 12, 13 og 15-17. Disse ændringer vedrører efterafgrødeordningen i 2019, og de foreslåede muligheder for fleksibilitet for virksomheden i forhold til anvendelse af andre kvælstofreducerende virkemidler end udlægning af efterafgrøder i ordningen i 2019 som en del af iværksættelsen af målrettet regulering.

Det foreslås i *stk. 4*, at § 2, nr. 7, træder i kraft den 1. august 2019. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.2.

Forslaget i *stk. 5* er en følge af, at lovforslaget indebærer justeringer og ændringer af bemyndigelsesbestemmelsen i § 5 c, jf. lovforslagets § 2, nr. 5. Det præciseres med forslaget, at bestemmelser i gældende bekendtgørelser, der er udstedt med hjemmel i § 5 c ikke bortfalder som følge af ændringerne, og at overtrædelser af regler udstedt i medfør af § 5 c straffes efter de hidtil gældende regler. Bemyndigelsen i § 5 c er udnyttet i bekendtgørelse nr. 865 af 23. juni 2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Det foreslås i *stk. 6*, at regler fastsat i medfør af § 7 a, stk. 2, og § 18 a, stk. 3, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 3. maj 2017, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 7, stk. 3, jf. nærværende lovs § 1, nr. 3 og 4.

Det drejer sig om følgende bekendtgørelser:

- bekendtgørelse nr. 1649 af 18. december 2017 om plantedække og om dyrkningsrelaterede tiltag,
- bekendtgørelse nr. 1759 af 29. december 2017 om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder.

Til § 6

Gødskningslovens territoriale gyldighedsområde er fastsat i lovens § 33, hvoraf det fremgår, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Husdyrbruglovens territoriale gyldighedsområde er fastsat i lovens § 112, hvoraf det fremgår, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Lov nr. 204 af 28. februar 2017 finder heller ikke anvendelse for Færøerne og Grønland, jf. dennes § 12.

Det foreslås i lovforslagets § 6, i overensstemmelse hermed, at de foreslåede ændringer i lovene ej heller skal gælde for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 1. Loven har til formål at regulere jordbrugets anvendelse af gødning og fastsætte krav om etablering af plantedække og om andre dyrkningsrelaterede tiltag med henblik på at begrænse udvaskningen af kvælstof.

§ 7. En virksomhed får reduceret den samlede kvote for kvælstof for planperioden i følgende tilfælde:

1-2) ---

3) Virksomheden har ikke udlagt efterafgrøder eller anvendt et af alternativerne til udlægning af efterafgrøder efter regler fastsat i medfør af § 5 e i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Stk. 2-3. ---

§ 7 a. En virksomhed får reduceret den samlede kvote for kvælstof for planperioden, hvis virksomheden ikke har udlagt de arealer med efterafgrøder, der er indgivet ansøgning om nationalt tilskud til senest den 21. april efter den tilskudsordning, der er fastsat af miljø- og fødevareministeren i medfør af tekstanmærkning nr. 170 ad 24.23.07 til § 24 på finansloven.

Stk. 2. Ministeren fastsætter nærmere regler om reduktionen efter stk. 1. Ministeren kan i særlige tilfælde fravige fristen fastsat i stk. 1.

§ 11. ---

Stk. 2-6. ---

Stk. 7. Ministeren kan fastsætte regler om, at

Lovforslaget

§ 1

I lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 3. maj 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes efter »tiltag«: »og yde tilskud til foranstaltninger«.

2. I § 7, stk. 1, nr. 3, ændres »lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.« til: »lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.«

3. I § 7, stk. 1, indsættes som nr. 4 og 5:
 »4) Virksomheden har ansøgt om tilskud til kvælstofkvotereduktion som målrettet kvælstofreducerende virkemiddel i særlige områder efter en tilskudsordning etableret af miljø- og fødevareministeren i medfør af § 24 c.

5) Virksomheden har ikke opfyldt betingelserne for anvendelse af de kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder, som virksomheden har indgivet ansøgning om tilskud til senest ved udløbet af ansøgningsfristen for det pågældende ansøgningsår, efter regler fastsat i en tilskudsordning etableret af miljø- og fødevareministeren i medfør af § 24 c.«

4. § 7 a ophæves.

5. I § 11, stk. 7, 1. pkt., ændres »miljøgodkendt anlæg,

kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning afsat til et miljøgodkendt anlæg, der forbrænder affald, kan fratrækkes i jordbrugsvirksomhedens forbrug af kvælstof. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, som jordbrugsvirksomheder har afbrændt i eget miljøgodkendt forbrændingsanlæg, på visse nærmere fastsatte betingelser kan fratrækkes i virksomhedens forbrug af kvælstof.

§ 18 a. Miljø- og fødevareministeren fastsætter regler, der fastlægger krav for virksomheder om etablering og placering af målrettede efterafgrøder i 2017 og 2018 svarende til en samlet kvælstofreduktion på 1.186 t kvælstof i forhold til kystvande, 3.729 t kvælstof i rodzonen i forhold til grundvand og yderligere 1.934 t kvælstof i rodzonen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at den kvælstofreducerende effekt af målrettede efterafgrøder anmeldt i medfør af tekstanmærkning nr. 170 til finansloven for 2017 vedrørende § 24.23.07 kan fradrages ved opgørelse af kravet efter stk. 1.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at dele af en kvælstofreduktion, der er fastsat efter stk. 1, efter en konkret vurdering kan medtages i den kvælstofreducerende indsats i 2018, dog således at der samlet set maksimalt overføres 10 pct. af indsatsbehovet for 2017.

Stk. 4. ---

§ 18 b. I det målrettede efterafgrødekrav pålagt virksomheder i medfør af § 18 a kan

der forbrænder affald,« til: »forbrændingsanlæg eller til et brændingsanlæg«.

6. I § 11, stk. 7, 2. pkt., ændres »miljøgodkendt forbrændingsanlæg« til: »forbrændingsanlæg eller brændingsanlæg«.

7. § 18 a, stk. 1 og 2, ophæves, og i stedet indsættes:
»Miljø- og fødevareministeren fastsætter krav om, at virksomheder i særlige områder årligt skal etablere efterafgrøder. Kravet skal i 2018 svare til en samlet kvælstofreduktion på 1.025 t kvælstof i forhold til kystvande og 3.774 t kvælstof i rodzonen til både grundvand og kystvande, jf. dog stk. 3. For 2019 skal kravet svare til en samlet kvælstofreduktion på 1.167 t kvælstof i forhold til kystvande, 4.260 t kvælstof i rodzonen til både grundvand og kystvande og yderligere 278 t kvælstof i rodzonen, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Ministeren fastsætter nærmere regler om kravet efter stk. 1, herunder om afgrænsningen af de særlige områder, hvori efterafgrøderne skal placeres, og om efterafgrødernes nærmere placering i områderne, og om hvilke afgrødetyper der kan anvendes som efterafgrøder, og om dyrkningen af disse m.v.

Stk. 3. Ministeren kan ved opgørelse af kravet efter stk. 1, fradrage den kvælstofreducerende effekt af kvælstofreducerende virkemidler, der er anmeldt efter regler fastsat i en tilskudsordning etableret af miljø- og fødevareministeren.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

8. I § 18 a, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres »efter en konkret vurdering« til: »i særlige tilfælde«, og »2018, dog således at der samlet set maksimalt overføres 10 pct. af indsatsbehovet for 2017« ændres til: »det følgende år«.

9. I § 18 a indsættes som stk. 6:
Ministeren kan justere den i stk. 1, 3. pkt., fastsatte indsats for 2019 på baggrund af en samlet vurdering af bl.a. gennemførte indsatser, marginaludvaskningen og tal for kvælstofudledningen.

10. § 18 b, stk. 1, affattes således:
»Virksomheder, som har indgivet ansøgning om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler efter

virksomheder fradrage arealer med efterafgrøder, som virksomhederne ved ansøgningsfristens udløb har indgivet ansøgning om tilskud til efter den tilskudsordning, der er fastsat i medfør af tekstanmærkning nr. 170 til finansloven for 2017 vedrørende § 24.23.07.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at en del af det målrettede efterafgrødekrav kan reduceres for en virksomhed, hvis kravet overstiger et nærmere fastsat niveau, i det omfang at det ikke får betydning for den kvælstofreducerende effekt, jf. § 18 a.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om, at virksomheder, der benytter sig af bestemmelser om reduktion af en del af det målrettede efterafgrødekrav fastsat i medfør af stk. 3, skal foretage gødningsplanlægning efter § 21, stk. 1, uanset om virksomheden er omfattet af § 2. Ministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om planlægningen, herunder dens udformning, indhold og indberetning.

§ 19. Miljø- og fødevarerministeren kan etablere særlige ordninger, som den enkelte virksomhed kan vælge som alternativ til etablering af efterafgrøder, jf. § 18.

Stk. 2. Ministeren kan etablere pilotprojektordninger, hvorefter en eller flere virksomheder kan ansøge om at anvende lokale foranstaltninger som alternativ til etablering af efterafgrøder, jf. § 18.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om ordningerne efter stk. 1 og 2, herunder frister og omregningsfaktorer, samt krav om til- og afmelding m.v.

Stk. 4. ---

§ 24. Miljø- og fødevarerministeren fastsætter regler om, at virksomheder, som sælger eller afgiver kvælstofholdig gødning, skal indberette, hvortil der er afsat gødning, herunder den afsatte gødningstype og -mængde samt kvælstofindholdet i den afsatte mængde. Indberetningen skal omfatte al gødning, der er solgt eller afsat henholdsvis med og uden afgift, jf. lov om afgift af kvælstof indeholdt i gødninger m.m. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at biogas- og fællesanlæg, forarbejdningsanlæg samt forbrændingsanlæg skal indberette, hvorfra de modtager gødning, herunder gødningstypen og -mængden, samt kvælstofindholdet i den modtagne gødning.

regler fastsat i en tilskudsordning etableret af miljø- og fødevarerministeren, kan reducere virksomhedens efterafgrødekrav pålagt i medfør af § 18 a med et areal, der svarer til det efterafgrødeareal, der ved udløbet af ansøgningsfristen i tilskudsordningen er omfattet af ansøgningen for det pågældende ansøgningsår.«

11. I § 18 b, stk. 3 og 4, ændres »det målrettede efterafgrødekrav« til: »efterafgrødekravet pålagt i medfør af § 18 a«.

12. I § 19, stk. 1 og 2, ændres »§ 18« til: »§§ 18 og 18 a«.

13. I § 19, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:

»Ministeren kan endvidere fastsætte, at visse af ordningerne efter stk. 1 og 2, kun kan anvendes som alternativ til etablering af efterafgrøder fastsat i medfør af § 18.«

14. I § 24 indsættes efter »forbrændingsanlæg«: »og brændingsanlæg«.

15. Efter kapitel 5 indsættes:

»Kapitel 5 a

Tilskudsordninger

§ 26. Miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte regler, hvorefter visse afgørelser truffet efter regler fastsat i henhold til § 6, stk. 4, kan træffes af et privat organ. Ministeren fastsætter samtidig regler om det private organs sagsbehandling og om instruktion og tilsyn.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte afgørelser kan indbringes for ministeren inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt klageren. Afgørelsen skal indeholde oplysninger om klageadgangen og om fristen herfor. Ministeren kan ændre afgørelsen, uden at der foreligger klage. Ministeren kan fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder om formkrav hertil.

Stk. 3-4. ---

§ 26 a. Miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte regler om pligt til at anvende digital kommunikation i forbindelse med registrering efter § 2, stk. 2, registrering og afmelding efter § 2, stk. 3 og 7, ansøgning om at få tildelt en kvælstofkvote til brødhvede efter regler fastsat i henhold til § 6, ansøgning om under særlige omstændigheder at fratække kvælstof i virksomhedens forbrug af kvælstof efter regler fastsat i henhold til § 10, stk. 2, indberetning af gødningsplanlægningen efter § 18 b, stk. 4, og § 21, stk. 1, indberetning af arealer med plantedække efter § 21 a og indberetning af de oplysninger, der er omhandlet i § 22, stk. 2-4, og § 24.

§ 24 c. Miljø- og fødevarerministeren kan yde nationalt tilskud til kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder.

Stk. 2. Ministeren fastsætter regler om, hvilke virkemidler der kan ydes tilskud til. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om betingelser og vilkår for at opnå tilskud, om beregning af tilskud, om udbetaling af tilskud, om ansøgning om tilskud m.v. samt om administration af tilskudsordningerne.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at tilskudsmodtager i hele perioden, hvor betingelser for tilskud skal være opfyldt, skal underrette ministeren, hvis betingelserne for tilskud ikke er opfyldt.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om nedsættelse af tilskud og om tilbagebetaling af uberettiget udbetalt tilskud, herunder om betaling af renter.«

16. § 26, stk. 1 og 2, affattes således:

»Afgørelser truffet i henhold til regler udstedt i medfør af § 24 c, kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som behandler sagen i en af nævnets afdelinger, som omhandlet i § 3, stk. 1, nr. 4-6, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, og kan dermed ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen, ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. dog § 21, stk. 2-4, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Myndigheden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter modtagelsen af klagen videresende klagen til klageinstansen. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, og en udtalelse fra myndigheden med dennes bemærkninger til sagen og de i klagen anførte klagepunkter.«

17. I § 26 a, stk. 1, indsættes efter »§ 24«: »og ansøgning om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler i særlige områder og ændringer heri efter regler fastsat i medfør af § 24 c«.

Stk. 2-6. ---

§ 3. I loven forstås ved:

2) ---

3) Gødnings- eller ensilageopbevaringsanlæg: Bygning eller anden fast placeret indretning, hvor der opbevares husdyrgødning, ensilage el.lign.

4)-7) ---

8) Fjerkræ: Høns, kalkuner, perlehøns, ænder, gæs, vagtler, duer, fasaner og agerhøns, der opdrættes eller holdes i fangenskab med henblik på avl, produktion af kød eller konsumæg eller levering af vildt til udsætning.

Stk. 2-3. ---

§ 5 c. Miljø- og fødevareministeren fastsætter regler om, at driftsherren skal iværksætte nærmere angivne forebyggende foranstaltninger, når det er nødvendigt for at sikre, at jord, hvor der udbringes organisk gødning, og som derfor potentielt har et højt indhold af fosfor, ikke eroderer til vandløb, søer større end 100 m² og kystvande.

§ 5 h.

Stk. 1-3- --

Stk. 4. Jordbrugsvirksomheden kan fratække fosfor i husdyrgødning, jf. stk. 1, hvis husdyrgødningen er afsat til en anden jordbrugsvirksomhed, til biogas- og fællesanlæg eller til forarbejdningsanlæg. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, at fosfor i husdyrgødning, der afsættes ud af landet, kan trækkes fra i jordbrugsvirksomhedens samlede forbrug af fosfor.

Endvidere kan jordbrugsvirksomheder, som har eget biogas- eller forarbejdningsanlæg, og som

§ 2

I lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017, som ændret ved § 1 i lov nr. 427 af 18. maj 2016 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om planlægning, lov om anvendelse af Danmarks undergrund, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love (Konsekvensændringer m.v. som følge af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)), foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 1, nr. 2, udgår »anden«.

2. § 3, stk. 1, nr. 3, ophæves og i stedet indsættes:

»3) Gødningsopbevaringsanlæg: Bygning eller anden fast placeret indretning, hvor der opbevares husdyrgødning, restvand eller ensilagesaft.«

3. Efter § 3, stk. 1, nr. 3. indsættes:

»4) Ensilageopbevaringsanlæg: Bygning eller anden fast placeret indretning, hvor der opbevares ensilage.«

Nr. 4-8 bliver herefter nr. 5-9

4. § 3, stk. 1, nr. 8, der bliver nr. 9, ophæves.

5. I § 5 c ændres »driftsherren« til: »den ansvarlige for driften«.

6. I § 5 h, stk. 4, 3. pkt. ændres »biogas-« til: »biogasanlæg, forbrændingsanlæg, brændingsanlæg«.

afsætter et gødningsprodukt herfra uden for jordbrugsvirksomheden, trække fosforen i det afsatte gødningsprodukt fra i jordbrugsvirksomhedens samlede forbrug af fosfor.

Stk. 5-6. ---

Stk. 7 Miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte regler om, at fosfor i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning afsat til et miljøgodkendt anlæg, der forbrænder affald, kan fratrækkes i jordbrugsvirksomhedens forbrug af fosfor.

§ 5 r. Miljø- og fødevarerministeren fastsætter regler om, at virksomheder, som sælger eller afgiver fosforholdig gødning, skal indberette, hvortil der er afsat gødning, herunder den afsatte gødningstype og -mængde og fosforindholdet i den afsatte mængde, og fosforloftet. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at biogas- og fællesanlæg, forarbejdningsanlæg og forbrændingsanlæg skal indberette, hvorfra de modtager gødning, herunder gødningstypen og -mængden, og fosforindholdet i den modtagne gødning.

Stk. 2. ---

§ 16 a.

Stk. 1. ---

Stk. 2.

1)- 2) ---

3) flere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

Stk. 3 – 4. ---

§ 42.

Stk. 1-2. ---

Stk. 3. Bliver tilsynsmyndigheden i forbindelse med etablering, udvidelse eller ændring af en af de i stk. 1 nævnte husdyrbrug opmærksom på forhold, som kan forventes at medføre krav om begrænsning af husdyrbrugets forurening eller forbud mod husdyrbrugets drift, kan tilsynsmyndigheden på forhånd tilkendegive dette over for husdyrbruget.

§ 43. Tilsynsmyndigheden kan umiddelbart nedlægge forbud imod fortsat drift af et husdyrbrug, et husdyrbruganlæg eller et gødnings- eller ensilageopbevaringsanlæg og eventuelt forlange husdyrbruget, husdyranlægget eller gødnings- eller ensilageopbevaringsanlægget fjernet, hvis forureningen medfører

7. I § 5 h, stk. 7, ændres »miljøgodkendt anlæg, der forbrænder affald« til: »forbrændingsanlæg eller brændingsanlæg«.

8. I § 5 r, stk. 1, ændres »og forbrændingsanlæg« til: »forbrændingsanlæg og brændingsanlæg«.

9. I § 16 a, stk. 2, nr. 3, indsættes efter »fjerkræ«: »(høns, kalkuner, perlehøns, ænder, gæs, vagtler, duer, fasaner, agerhøns og strudsefugle, der opdrættes eller holdes i fangenskab med henblik på avl, produktion af kød eller konsumæg eller levering af vildt til udsætning)«:

10. I § 42, stk. 3, indsættes efter »husdyrbrug«: »og anlæg«, og efter »husdyrbruget« indsættes: »m.v.«.

11. I § 43 ændres »husdyrbruganlæg« til: »husdyranlæg«.

overhængende alvorlig fare for sundheden.

§ 10

Stk. 1. For husdyrbrug, som er etableret inden den 1. januar 2007, og som ikke efterfølgende har foretaget ændringer eller udvidelser, der har medført, at de er blevet tilladt eller godkendt efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, får lovens bestemmelser om godkendelse eller tilladelse ved etablering efter § 16 a, stk. 1 og 2, og § 16 b, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 30, virkning fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget foretager ændringer eller udvidelser.

Stk. 2 – 17. ---

§ 15

1. § 18, stk. 3, ophæves.

2. ---

§ 18

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. maj 2011, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Miljøministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 15, nr. 1.

§ 3

I lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af lov om lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love, foretages følgende ændringer:

1. I § 10, stk. 1, indsættes som 2. pkt.: »Tilsvarende gælder for husdyrbrug, som er etableret fra den 1. januar 2007 til den 31. juli 2017, jf. dog stk. 2.«.

§ 4

I lov nr. 341 af 27. april 2011 om ændring af årsregnskabsloven og forskellige andre love foretages følgende ændringer:

1. § 15, nr. 1, ophæves.

2. I § 18, stk. 1, udgår: », jf. stk. 2«.

3. § 18, stk. 2, ophæves.

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter offentliggørelse i Lovtidende, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. § 1, nr. 2, 5-11 og 14, træder i kraft den 1. juli 2018.

Stk. 3. § 1, nr. 1, 3, 4, 12, 13 og 15-17, træder i kraft den 1. januar 2019.

Stk. 4. § 2, nr. 6, træder i kraft den 1. august 2019.

Stk. 5. Regler fastsat i medfør af § 5 c, jf. lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 5 c, som ændret ved nærværende lovs § 2, nr. 5. Overtrædelse af reglerne straffes efter de hidtil gældende regler.

Stk. 6. Regler fastsat i medfør af § 7 a, stk. 2, og § 18 a, stk. 3, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 3. maj 2017, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af

regler udstedt i medfør af § 7, stk. 3, jf. nærværende lovs § 1, nr. 3 og 4.

§ 6

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.